

Xujun xi tjit'a ni xi kits'in ja postru

B'i ts'in kitsuyaha Jesu ja ni'yakuyaha nga Espiritu Santo incha ts'inkjaihin

1 Ji nda xinkjían Teofilo, xujun xi tjun y'entúhu kixinyaha ngayjee ni xi kik'atuts'ihin nga kits'in ko tsakúya Jesu ²santa nkúhu nga ngjinji nk'a ján. Kintehe ni nga ngjuai, Espiritu Santo ho Ntiana tsakúyakoho ra ja postru xi j'ajin ni xi tjihin nga ts'in.

³Nga k'ien Jesu ko j'áya ngáha ra ngabayoo, nkjin niyá j'aikúchjihí yjoho ja postruhu nga ja tjina tik'un. Yachán nistjin kamaha nga tsakúchjihí yjoho ko kinchjanijmíyakoho jóo Ntiana ko nkú tjihin ra nga kui batéxuma. ⁴Nk'ie nga tjinajin saha ja postru, b'a kitsúhu nga najmi tu kuitju nanki Jerusalen. B'i kitsúhu:

—Chúyo santaha nga kuitjusun ni xi kitsúya titjun Na'mina. Kui niu xi kinchjanijmíyakohonuu. ⁵Jua bi ntánijua tsaténtáha xuta tunga jun tu chuba nistjihín ndyjaha nga Espiritu Santo saténtákokonuu.

⁶As'ai ja xi kama njakúko Jesu incha kingjásjaiyaha:

—Ji Nda Ntia, za nd'ai k'uaihi xuta Israel nga kuatéxuma ngáha ra nanki xi ts'e?

⁷As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi jun tjihin nga choo mí chubaha ko mí nistjihin kuitjusun ni xi y'énda Ntia Na'miu nga kama. ⁸Tunga n'ekjái hin ruu nga'yún nk'ie nga kj'uaíjinnuu Espiritu Santo. Kuixínyo ei Jerusalen, ngayjee ante Judea ko ante Samaria ko nga ngúsuhun asuntee ni xi kits'ian.

B'i ts'in ngji Jesu nk'a ján

⁹Askahan nga ja b'a kitsú Jesu ko nga tijncha base ts'ihin ra ja postruhu, as'ai ngjinji nk'a ján. Nku ninti y'é'maha ko najmi ta kikiehe ra jóo. ¹⁰Nk'ie nga tijncha basenjinki nk'a ján jóo nga tífi Jesu, tu johó ja xi yja najyun taba j'ainchat'aha. ¹¹B'i kitsúhu:

—Jun xi nibáhanu Galilea, za b'a n'e tíchasenjinkihinu nk'a ján? Xi nkú ts'in kuitjujinnuu Jesu nga kfi nk'a ján, b'ahá ta ts'in kj'uai ngáha xi nkú ts'in kuayo nga kfi.

B'í ts'ín kichj'ajin nda xi y'ejña antehē Judā Iscariote

¹²As'ai asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo incha nibaha já postru nga j'ai ngáha nanki Jerusalen. Kui tjenkiu xi tiña maha Jerusalen nkú ra ma tsa nku kilometru. ¹³Nk'ie nga incha jas'en ajin nantio, incha ngjinji ni'ya xi jo tjíxjó xi incha tjíntuyá. Kui xu'bi já postru xi tjíntu yo: Pedro, Santiago, Jua, Andre, Felipe, Toma, Bartolome, Mateo, Santiago xi ntíhi Alfeo, Simon xi mako já xi mjehe kjaánko já Roma, ko Judā xi nts'e Santiago. ¹⁴Nkuhú incha kits'ín kjuankjintak'uhun nga tehente kinchjako Ntíaná ngayjee já xu'bi ko já nts'e Jesu, María xi nqaha maha ko kj'ai sa jminchjín.

¹⁵Nku nistjin nk'ie nga kama njakú xuta xi s'ejihin Jesu, ma ra tsa unchan ko kan, as'ai Pedro tsasinjñajin masehen ko b'í kitsúhu:

¹⁶—Jun já nts'e, tjíhin nga tsitjusun ni xi Espiritu Santo kits'ínkinchjaha David. Kui niu xi jtít'a xujun éhen Ntíaná. Kinchjanijmíyaha Judā, nda xi ngjiko já xi j'aikj'ánijé Jesu. ¹⁷Kui xi ta kama nku nda postru xi nkúhu jin ko ta kik'aihi xá xu'bi. ¹⁸Tunga najmi ndahá kits'ín. As'ai toon xi kama chjhi ra kjuu najmi ndaha ts'atsekoho nku xu'ba. As'ai nintaku tsijnehe, ixí kits'ohón nga tsijne ko tsitju ngayjee ts'ehe. ¹⁹Kint'é ngayjee xuta xi tjíntu Jerusalen ni xi kamo. Xu'bahá Jní 'mi ante xu'bo, én xi tsuhu ra Aceldama nga éhen. ²⁰At'aha b'í ts'ín jtít'a xujun salmo:

Kas'e tiya ni'yaha ndo,
najmi tu ch'a xi kat'ejñaya.

Ko b'a ts'ín ta jtít'a ya:

Kj'ai xi kats'ínkjáihin xáha.

²¹Kui nga ajihin já xi kitsjenko tehentehená nk'ie nga tjíñajin saná Nda Ntíaná Jesu, ²²b'aha ra nk'ie nga tsaténtáha Jua ko santaha nistjin nga ngji nk'a ján, ajihin já xu'bi kachj'ajin nku xi kuitsuyakoní nga j'áiya ngáha ra Jesu ngabayoo.

²³As'ai incha kits'ínkjó jo já, nku xi 'mi Kuse xi ta 'mi ya Barsaba, xi ta Justo chubaha, ko nku xi 'mi Matia. ²⁴As'ai b'í incha kitsú nga kinchjako Ntíaná:

—Ji Ntia, yai xi nkú ts'ín tjíntuyá animaha ngayjee xuta.

Takúchjini má xi kui já xi joi xi kichj'ajin ²⁵tu xi kamaha nku nda postru ko ts'ínkoní xá xi najmi kits'ínndjuú Judā Iscariote. At'aha ngatitsun kits'ín Judā ko ante xi tjeheh ra ngji.

²⁶As'ai tsasehe jóo yá xi kama ts'e xoo. Tu Matiahá kikanéhe. Kui nga kik'ai xákoho ra já postru xi te nkuu.

B'í ts'ín j'ai Espiritu Santo

2 Nk'ie nga tsichu nistjihin S'í Pentecoste, nkuhú ante kama njakú ngayjee xuta xi s'ejihin Jesu. ²Tu janeyahá nk'a ján. B'a kama

xi nkú ma nga 'yún kjenima ntjo. Kinu'yá kui nii ngayjee aya ni'yoo xi má nga kab'entu jóo. ³As'ai kama chji asun nintaku jóo ni xi b'a k'un njaí nd'í k'un nga kik'aihi. ⁴Ngayjee kitsej'ihin ra Espiritu Santo ko kik'atuts'ihin nga kinchja kj'ai kj'ai én xi nkú ts'ín kitsjáha Espiritu nga kujinchja.

⁵Kui nistjiun tjinu nanki Jerusalen xuta judio xi benkjún Ntiana xi nibaha ngayje t'ikjá nanki xi tjin asuntee. ⁶As'ai kama njakú xuta nk'ie nga kint'é ni xi janeyoo. Ndaha najmi incha be ni xi incha kuitsu, at'aha tu éhen ní incha kint'é nga nkúnkú. ⁷Tu ni xí kama nkjúhun ra ko b'i ngján b'i kitsúhu xinkjín:

—¿A najmi xuta Galileahá ngayjee xi b'i ts'ín tinchja? ⁸¿Nkú ts'ín én xi mahaná nga nkúnkáá tínu'yáhaná nga t'íncha nchjaha? ⁹At'aha tjinjinná ei xuta Partia, xuta Media, xuta Elam, xuta xi nibáha ante Mesopotamia, xuta Judea, xuta Capadocia, xuta Ponto, xuta Asia, ¹⁰xuta Frigia, xuta Panfilia, xuta Egipto, xuta xi nibáha ante Libia xi tiña maha nanki Cirene, ko xuta Roma. Tjin xi ntje judio tjeheh ra ko tjin xi najmi ntje judio tjeheh ra tunga s'ejihín ra Ntiana. ¹¹Tjin xuta Creta ko xuta Arabe. Ngatenteé tínu'yáá nga énná t'íncha tsuyaha xuta xu'bi kjuachánka xi ts'ín Ntiana.

¹²Ngayjee xuta kama nkjúhun. Ndaha najmi be ni xi kuitsu. Kingjásjaiyaha xinkjín:

—¿Nkú tsuhu ra ni xu'bi?

¹³As'ai k'ua xi tu tohón kamaha ko b'a kitsú:

—Ch'ihí jóo.

B'i ts'ín y'énijmíhi Pedro xuta nga kitsúya nkú tsuhu ra ni xi kamoo

¹⁴As'ai tsasinjña ndju Pedro ko já postru xi te nkuu. 'Yún kinchja nga b'i kitsúhu xuta nkjiun:

—Jun xi ntje judio tjehehnuu ko ngatentoó xi tintsuboo Jerusalen, katumankjinnuu ko tsasinñju ni xi xinnuu. ¹⁵Najmi ch'i jái xi nkú nga ts'ín t'én'enkjintak'un, at'aha as'aihi chubq ñja yo. ¹⁶Ni xi tíyo, kui ni xu'bi xi kitsúya títjun nda profeta Joel má nga b'i ts'ín y'ét'a:

¹⁷B'i títsu Ntiana:

Kui nii xi kama nistjin xi fekuu, tsjaha Espirituna ngayjee xuta. Ntix'innuu ko ntichjuunnuu ts'a k'ue'á énná nga profeta kama. Já xunkunuu skue ni xi k'uejñá chjihí, ko jáchánuu kuint'é ni xi xihin nga nijñá ján.

¹⁸Kui nistjin xu'bo tsjaha Espirituna já musuna ko jminchjín musuna,

tu xi kujinchjaha ngajona.

¹⁹Ts'ian kjuankjún nk'a ján,

ko kuakuchjá kjuachánkana t'anankiu.

S'e jní ko nd'í ko ninti tjin.

²⁰ Kama jyun ts'íu ko xi nkúhu jní kama sóo.

B'a kama kintehe ni nga kuichú nistjin xi y'énda Ntíaná,
kui nistjiun xi chánka ko nkjún tjin.

²¹ N'ek'anki ngayjee xi k'uankihí Ntíaná nga ts'íinnkihi.

²² Jun já Israel, tasinñju ni xi xínnuu. Ya sisiun ni xi kits'ín Jesu, nda xi nibáha Nazaret. Kits'ín kjuachánka ko kjuankjún ko ni xi tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná. Ntíaná kitsjáha nga b'a kits'ín tu xi y'éjña chjihinu nga kui kits'ín nibáha. ²³ Y'énda títjun Ntíaná ko be nkúhu nga tuts'ihin ni nga já kontra n'ekjas'ehe Jesu. Jun kichjubénijó ko kin'ek'ion. Já xi najmi ntje Israel tjehe ra kin'e chjón nga kikjat'a kruu. ²⁴ Tunga Ntíanáhá kits'ín ndafhi ajihin kju'uhun ngabayoo. Kits'ínk'íejña tík'un ngáha ra. Ndahachí najmi kamaha ngabayoo kits'ínk'íejña'yúhun.

²⁵ B'í ts'ín yét'a xujun David nga kinchjanijmíyaha Jesu:

Kikie tehente Ntíaná nginkán,
kixina síjñat'a tu xi najmi tsankjuhunna.

²⁶ Kui kjuaha nga tíma tsjoho ra animana,
én tsjo tsu tíbitju tsu'ba,
ko tjin'kuhu k'an nga chúhun yjonintena.

²⁷ At'aha najmi n'e nga maní antehe xuta k'ien,
najmi k'uainte tsa kfentu nda xi naxu nginkuin.

²⁸ Tsakuchjíní niyá xi fi má nga k'úentu tík'un xuta,
n'etsehení kjuatsjo nga kúatejña nginkuin.

²⁹ Jun já nts'e, xinya kixi kixinu nga ntje chána David k'ien ko kis'eyanji. Santaha nistjin nd'ai tijnajin saná tsjóho. ³⁰ Kui xi kama nku nda profeta ko kikie nga Ntíaná kitsúya kixi títjuhun nga ntje xi ts'e stjújin xi k'úejñasun antehe nga kuatexuma. ³¹ Kui nga kikie títjuhun David ni xi kama ko kitsúya nga k'uaíya ngáha ra ngabayoo xi kits'ín nibá Ntíaná,^a nga najmi s'ejña antehe xuta k'ien ko nga najmi kuatsún yjonintehe.

³² Jesu, kui xi Ntíaná kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo ko jin kiyai nga b'a kama. ³³ Kui xi tíyankjún nd'ai nga tijnat'a Ntíaná ko kits'ínkjáihin Espiritu Santo xi kitsúya títjuhun Na'miu nga tsjáha. Kui xi títs'ín nibá ni xi tíyo ko tínu'yó nd'ai. ³⁴ At'aha najmi David xi ngjinji nk'a ján, tunga b'ahá kitsú:

Ntíaná b'a kitsúhu Nda Ntiana:

“Tinchint'aná má batexuma,

³⁵ k'uentú maná xi fi kontrahi kinte tsukui.”

³⁶ Kui nga tihin nga skue kixihi ngatentee xuta Israel nga Jesu, xi jun kikjat'a kruu, kui xi Ntíaná kitsjá xáha nga tibatexuma nd'ai. Kui xi kits'ín nibá Ntíaná.

^a 2:31, 36 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

³⁷Nk'ie nga kint'é jóo ni xu'bi, tu ni xí kik'ie nusin nusihín ra. As'ai b'i incha kitsúhu Pedro ko já postru xingisoo:

—Jun já nts'e, ¿mí ni xi tjihin nga n'ei?

³⁸B'i kitsú Pedro:

—Tankínchj'aha ruu animanuu. N'ekjóhoo Jesucristo ko saténto nga nkúnku tu xi kama ndyjat'ahanuu ngatitsunuu. B'a ts'ín k'uaihinuu Espiritu Santo xi tsjanuu Ntiana. ³⁹At'aha k'uainuu ko kuaihi ntínuu ni xi kitsúya títjun Ntiana nga tsjáha xuta xi ts'e, ko ta k'uaihi xuta xi kjin tjintu, ngayjee xi Ntiana kuinchjaha nga kama ts'e.

⁴⁰Kui én xu'bi ko k'ái sa xi kitsú Pedro nga kinchja ko nga kitsjániyaha xuta. B'i kitsúhu:

—Titjujihun kju'a'un xi nibanehe xuta xi najmi naxu nginkun Ntiana xi tjin nd'ai.

⁴¹As'ai ksaténtá xuta xi kits'ínkjáihin én xi y'énijmí Pedro. Kui nistjin jan mi xuta j'aijin saha xuta xi ja s'ejihin Jesu. ⁴²Tehente tsasínñjhu xuto ni xi tsakúya já postru. Nkuhú incha kik'a xinkjin. Kama njakú nga kikjine niñu ko nga kinchjako Ntiana.

B'i ts'ín y'entu xuta xi tjun kis'ejihin Jesu

⁴³Kama nkjúhun ngayjee xuta, at'aha nkjin kjuankjún ko ni xi tsakúchji kjuachánkaha Ntiana kits'ín já postru. ⁴⁴Ngatentee xuta xi s'ejihin Jesu nkuhú kits'ín yjoho ko kits'ínchjénko ngujin xinkjin ngayjee ni xi tjihin. ⁴⁵Tsatéña xu'baha ko ni xi tjihin ko kits'ínndzjoho toohon ngayjee xuta xi nkú tjin machjéhen nga nkúnku. ⁴⁶Xki nistjin kama njakú má ma natsihin ninku. Ni'yaha tsakjánya ninkuan nga kikjineko xinkjin, nga tjintuyá tsjo ts'ihin ra ko nga nimakjua tjintuyá animaha. ⁴⁷Incha ts'intsjoho Ntiana, ko ngayjee xuta nantio nda kikiehe. Xki nistjin Ntiana kits'ín nibájin saha xuta ninku k'ái sa xi t'incha b'anki.

B'i ts'ín kits'ínkihi Pedro nku nda xi najmi ma fi

3 Nku nistjin Pedro ko Jua incha ngji má ma natsihin ninku nga chuba jan. Kui chubo xi tjñaha xuta xi ntje judio tjehen ra nga nchjako Ntiana. ²Yo b'ejña nku nda xi tu b'a ts'ín najmi mahá fi santa nkúhu nga kitsin. Xki nistjin n'ek'íejña ndo ankjua má ma natsihin ninku xi 'mi Ankjua Tsjo Tjin tu xi bankihi ra toon xuta xi fas'ehen natsihin ninku. ³Nk'ie nga kikie ndo nga tífás'en Pedro ko Jua natsihin ninku, tsankihi toon. ⁴As'ai Pedro ko Jua incha tsasehe ndo ko b'a kitsú Pedro:

—Chase'ani.

⁵As'ai tsase ndo nga kikuyá nga k'uaihi toon. ⁶Tunga b'ihí kitsú Pedro:

—Najmi tjinna toontaba ko ta ndaha toonsine xi tsjaha tunga ni xi tijnahana tsjaha. Ngajoho Jesucristo, nda xi nibaha Nazaret, an b'a tixihin: Tisintjein ko titsutjai.

⁷As'ai jakj'á Pedro ntsja kixi ndo nga kikjesintjen. Tjen'yún kisakú nga'yúhún ra sjai ndo. ⁸Kikjennk'á ko kikjatsú'ba. Sjai jas'enkoho Pedro ko Jua má ma natsihin ninku. Tíkjennk'á ko títs'íntsjohó ts'íhin ra Ntíaná nga tsú'ba. ⁹Ngayjee xuta kíkíehé nga tsú'ba ndo ko nga títs'íntsjohó Ntíaná. ¹⁰Tu ni xí kama nkjúhún ra ko kitsankjún ngat'aha ni xi kamat'ain ndo. At'aha incha kamankjihin nga kui ndo xi b'ejña ankjuá ninku xi 'mi Ankjuá Tsjo Tjín nga banki toon.

B'i ts'ín y'énijmí Pedro má ma natsihin ninku

¹¹Nda xi kama nkíhi najmi ta tábinkféhen Pedro ko Jua. As'ai ngayjee xuta kama nkjúhun nga kama njakú má 'míhi Kinte Ni'yaha Salomon, at'aha yo tíncha jóo. ¹²Nk'ie nga kíkíe Pedro ni xu'bi, b'i kitsú:

—Jun já Israel, ¿á tíma nkjúhunnuu ni xu'bi? ¿Á tichaseheni xi nkúhu tsa nga'yún ts'ajin ko tsa ngat'aha tsa jin subai 'yún yankjúin Ntíaná, tsa kui kjuaha nga kuan'ekjatsú'bahani ndai? ¹³Ntiha ntje chána Abraham, Isaac ko Jacob kitsjáha kjuachánka Ntíhi. Kui xi Jesu xi jun kin'ekjas'on ko najmi kin'ekjóhon nginkun Pilato nk'ie nga Pilato mjehe ts'ín ndáhi. ¹⁴Najmi kin'ekjóhon nda xi je nginkun Ntíaná, nda xi naxu nginkun Ntíaná. Tu sa ní tsinchu nga n'e ndáhi nku nda xi aníma ts'ínk'ien. ¹⁵Jun kin'ek'ion nda xi ts'ínk'íentu tík'un xuta, tunga Ntíanáhá kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo. Jin kiyai ko tí'miyaihi nga b'a kama. ¹⁶Ngat'aha nga s'ejinni Jesu, kui kjuaha nga Jesu kuats'ínchjénni nga kuatsjá nga'yúhún ra ndai xi yo ko tíyo ei. Ngat'aha nga s'ejinni Jesu, kui kjuaha nga kamandaha ndai nginkun.

¹⁷Be nd'ai, já nts'e, nga najmi yo ni xi kin'o ko ta ndaha já tjaxánuu najmi be ni xi kits'ín. ¹⁸Tunga b'ahá ts'ín kits'íntjusuhun Ntíaná ni xi kitsúya títjun nk'ie nga kits'ínkinchja ngayjee já profeta, nga tjihin nga un skuehe nda xi kits'ín nibá.^b ¹⁹Kui nga tankínchj'aha ruu animanuu ko n'ek'óntjaiyo yjonuu tu xi n'endyjajnuhu ngatitsunuu. Tsa b'a n'oo, Ntíaná tsjánuu nistjin nga chjúntoo ²⁰ko ts'ín nibásenuu nda xi y'énda títjun nga ts'ín nibá. Kui xi Jesucristo. ²¹Kui xi tjihin nga k'úéjña nk'a ján nd'ai santaha nkúhu nga kuichú nistjin nga s'enda ngáha ngayjee ni xi tjin. Já profetaha Ntíaná kinchjanijmíyaha niu nk'ie.

²²Xi nkú kitsú Moise nk'ie: “Ntíaná xi Ntíanuu, kui xi kjésintjen nku nda profeta xi nkúhu an. Ajinnuu kuitjuhu. Tasinñju ngatentee ni xi kuitsunuu. ²³At'aha tu yáha ni xi najmi kuasínñjuhu nda profeta

^b 3:18 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

xu'bo kujich'onsje ajihin xuta Israel.” ²⁴Samuel ko ngayjee já profeta xi kis'e askahan ta kinchjanimiyaha ni xi tíma nistjin nd'ai.

²⁵Jun ts'ajun ni xi kinchja já profeta. Ngandanuu Ntíaná y'éndakoho ntje chánuu nk'ie nga b'a kitsúhu Abraham: “Ngayjee xuta naxinantá xi tjin asuntee nda kamat'ain ngat'aha ntje xi s'ehi.” ²⁶Títjun jun Ntíaná kits'ín nibásenuu Ntíhi nk'ie nga kits'ínkj'áiya ngáha ra ngabayoo. Nda kits'ínkonuu nga b'a kits'ín ko tu xi k'úéntuhunu ni ch'onk'un xi manuu.

B'i ts'ín kin'ekokjua Pedro ko Jua

4 Pedro ko Jua tíncha nchjako sa xuta nantio nk'ie nga incha j'ai já na'miu ko nda k'akuhu já xi kunntá ninku ko já saduseo. ²Kui xi kama kjahan at'aha Pedro ko Jua títakúyaha xuta nantio ko tít'énijmí nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo, at'aha j'áiya ngáha ra Jesu. ³As'ai jakj'ánijé jóo ko kits'ínkj'as'en nubayá santaha nistjin xi ma ndyjuun, at'aha ja ngixun kui chubo. ⁴Xuta xi kint'é ni xi kinchja Pedro ko Jua, nkjin maha xi kis'ejihin Jesu. Un ra mií tsichu ma já xi kis'ejihin.

⁵Nistjin xi ma ndyjuun kama njakú nanki Jerusalem já k'aku, jáchá xi ta tjihin xá ko já chjine'éhen kjuatéxumoo. ⁶J'ai Ana xi tjihin nda na'mi títjun, ko Kaifa, Jua, Alejandro ko ngatentee já xi y'aha ra já na'mi k'aku. ⁷As'ai ngjichj'a Pedro ko Jua ko kin'ekinchá ajihin jóo. B'a kitsú jóo:

—¿Mí xáha xi tjinuu? ¿Yá xi tít'éxánuu nga b'a t'n'o?

⁸As'ai b'i kitsú Pedro nga kitsejihin ra Espiritu Santo:

—Jun já tixá ko jáchá xi tjihin xá, ⁹tín'ekokjuani nd'ai ngat'aha kjuanda xi kin'ehe nku nda un ko xi nkú ts'ín kama nkihí. ¹⁰Kui nga tjihin nga chahanu ngatentoo ko ngayjee xuta Israel nga ngat'aha nga'yúhun Jesucristo, nda xi nibáha Nazaret, kama nkihí ra nda xi kabasinjña ei nginkun. Jun kingjat'a kruhuu Jesu tunga Ntíanáhá kits'ínkj'áiya ngáha ra ngabayoo. ¹¹Jesu, kui ndjio xi najmi kits'ín mje já chjinexjóo tunga nd'ai ja j'ai ma ndjio k'aku. ¹²Najmi tjin sa kj'ai xi maha ts'ínk'anke xuta. Ntíaná najmi kits'ín nibá sa kj'ai asuntee xi kama ts'ínk'aniná.

¹³As'ai kama nkjúhun já tixóo nk'ie nga kint'é nga b'a ts'ín ndjá tínchja Pedro ko Jua ko incha kikié nga tu já tu k'un tu mahá niu xi najmi 'yún maha xujun. Incha kamankjihin nga kui jóo xi y'emako Jesu. ¹⁴Tunga najmi behé mí nihi xi kjanínehe, at'aha tíncha be nga nda xi kama nkihí kabasinjñakoho jóo. ¹⁵As'ai incha kitsjá kjuu nga kuitju jóo má tíma kjuo ko kinchjanimiyakoho xinkjín niu. ¹⁶B'i incha kitsú:

—¿Nkú n'eéhe jóo? Ngayjee xuta xi tjinu Jerusalem be kjuankjún xi kits'ín jóo ko najmi ma b'e'máá. ¹⁷Tunga tu xi najmi ta ngjuaindju

saha éen qjihin xuta, kui nga tu sahá kuinchankjúhun raá tu xi najmi ta ch'a k'uénijmíhi Jesu.

¹⁸As'ai kinchja ngáha ra jóo. Y'éch'oho nga najmi ta incha k'uénijmíhi ko tsa kuinchjanijmíyaha Jesu. ¹⁹Tunga b'ihí kitsú Pedro ko Jua nga kinchjako já tjíxoo:

—N'enkjíntak'un má nihi xi b'a tjín nginkun Ntíaná. ¿A nga jun xi kuinú'yá'éihin a ra Ntíanáhá? ²⁰At'aha jin tjíhin nga kuixínyai ni xi kiyai ko xi kinu'yái.

²¹As'ai já tjíxoo tsinchánkjúhun tunga kits'ín ndáíhí ra. Najmi kisakúhu mí nihi xi ts'ínnijéhe ra, at'aha ngayjee xuta kits'íntsjoho Ntíaná ngat'aha ni xi kamoó. ²²Ts'ati yachán nú tjín ko yaha ra nga uhun nda xi kamat'ain kjuankjún xu'bi nga kama nkíhi.

Já postru ko jániy'akúyá xingisoo b'í ts'ín incha kinchjako Ntíaná

²³Nk'ie nga ja kin'e ndaí ngáha ra Pedro ko Jua, as'ai ngjisehe xuta xi ts'e ko kitsúyaha ngayjee ni xi kitsú já na'mi k'aku ko jáchá xi ta tjíhin xá. ²⁴Nk'ie nga kint'é xuta xingisoo éin, ngayjee nkuhú kits'ín kjuankjintak'uhun nga incha kinchjako Ntíaná. B'í incha kitsú:

—Ji Ntiani, ji xi kin'endai nk'a ján ko asuntee, ntáchak'uun ko ngayjee ni xi tjíhin. ²⁵Ntje cháni David xi nda musuhi kin'ekínchjakohoni Espiritu Santo. B'í tsixín:

¿Á xááhan incha ts'íhin xuta xi tjíhin asuntee?

¿Á ni xi najmi chumi ni chjíhi ra tíncha ts'ínnkjin k'uhun?

²⁶Y'énda yjoho já rej xi tjín asuntee ko kama ñjakú já tjíxoo.

Incha ngji kontraha Ntíaná ko nda xi kits'ín nibá.^c

²⁷At'aha kjuaxi nga nanki xu'bi nda rej Herode Antipa ko Poncio Pilato kama ñjakúko xuta xi ntje Israel tjeheh ra ko xi najmi ntje Israel tjeheh ra nga incha ngji kontraha Jesu xi Ntíhi, kui xi y'exái nga kin'e nibái. Kui xi je. ²⁸B'a ts'ín kits'íntjusuhun jóo ngayjee ni xi ja y'enda títuin ko xi tsixínyai nga tjíhin nga kama.

²⁹Nd'ai ji Ntiani, chaseihi ni xi mjehe ts'ínni jóo. Tjeihin xuta xi ts'i nga ndjá k'uénijmí éen xi ts'i. ³⁰Nga'yíhin katuma nkíhi ra xuta un ko katuma kjuankjún ko ni xi kuakúchji kjuachánkahí. N'echjénni nga n'ei kui niu ngajoho Jesu, kui xi Ntíhi ko tsje.

³¹Nk'ie nga ja kamaha jóo nga kinchjako Ntíaná, ts'ajniyá ante xi má nga kama ñjakú. Ngayjee j'aijíhin Espiritu Santo ko ndjá incha y'énijmí éhen Ntíaná.

^c 4:26 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhú ra “Cristo”.

B'i ts'ín nkuhú tsasinko xinkjín xuta xi s'ejihin Jesu

³²Nkuhú kits'ín animahq ko kjuankjintak'uhun ngayjee xi kis'ejihin Jesu. Ndaha nku najmi b'a kitsú tsa nkuhú kui ts'e ni xi tjihin. Tu sa ní ngujihin kits'ínchjénko xinkjín ni xi tjihin. ³³Yún kis'ehe nga'yún já postru nga kitsúya nga j'áya ngáha ra ngabayoo Nda Ntíaná Jesu ko ngayjee 'yún nda kits'ínko Ntíaná. ³⁴Ajihin xuto najmi kis'e xi kindyat'aha tsa mí nihi, at'aha ngayjee xi tjihin xu'ba ko tsa ni'ya tsateña ko j'aiko toon xi kik'aihi. ³⁵J'ai tsjáha já postru ko kui xi tsakjánya toon nga kitsjáha xi nkú tjin machjéhen nga nkúnkú xuta.

³⁶Y'ejna nku nda xi y'aha ra ntje chá Levi xi kitsin xjo Chipre xi 'mi Kuse, xi já postru y'ét'a j'áihin nga Bernabe k'úin. Kui j'áin xi tshu ra: xi tsjá nga'yúhun xuta. ³⁷Bernabe tsateña nku xu'ba xi tijnaha ko j'ai tsjáha já postru toon xi kik'aihi.

B'i ts'ín kama mjehe Anania ko Safira k'uanqchaha já postru

5 Nku nda xi 'mi Anania ko Safira 'mi chjuúhun incha tsateña nku xu'ba. ²Jak'já chuba toon xi kik'aihi xu'baha ndo ko tu nkuhú tikjá j'ai tsjáha já postru. Ta kieke chjuúhun ni xi kits'ín. ³As'ai b'i kitsú Pedro: —Ji Anania, ¿á ndanindoo jas'enjihin animahi nga tích'anachaha ri Espiritu Santo? Tsateñai xu'bahi ko tí'baiyjeni toon tibixin. ⁴Kintehe ni nga tsateñai xu'boo, ¿a najmi jihí ts'i? Nk'ie nga tsateñai, ¿a najmi jihí kama ts'ihí toon? ¿Á b'a kitsúhu animahi nga kichjubéheni chuba? Ntíaná tích'anachaihi, najmi xuta.

⁵Nk'ie nga kint'é Anania éin, tjen'yún j'aikijnehé nga k'ien. Tu ni xí kitsankjúhún ngayjee xuta xi kint'é ni xi kamo. ⁶As'ai j'ai k'ua já asti, kik'otikájnu najyun yjonintee ko tsitjuseko nga ngjingjáyanni.

⁷J'a ra tsa nkú ma jan ora j'ai chjuúhun Anania nga najmi be ni xi kamo. ⁸As'ai kingjásjaiya Pedro:

—T'inyaní, ¿a b'a tjin kich'o xu'banu nga tsateño?

—Johon, b'a tjin tsateñai —kitsú Safira.

⁹As'ai b'i kitsú Pedro:

—¿Á kabincha'ahanu xinkiu nga mjehenuu chjút'ayák'uhunnu Espiritu Ntíaná? Astiu ankjuo yja já xi kfinjáyanni x'ihin ko ji ta ngjuaikohi nd'ai.

¹⁰Ta kuihi chubo j'aikijnet'a sjai Pedro tachjúun nga k'ien. Nk'ie nga jas'en já astiu, kieke nga kjiña k'ien tachjúun ko tsitjuko nga ngjingjáyanjit'aha x'ihin. ¹¹Tu xí kitsankjúhún ngayjee xuta ninku ko ngayjee xuta xi kint'é ni xu'bi.

B'i ts'ín y'entu já postru

¹²Já postru kits'ín nkjún kjuankjún ko ni xi tsakúchji kjuachánkahq Ntíaná ajihin xuta, ko ngayjee nkuhú kik'a xinkjín nga

kama ñjakú ante xi 'mi Kinte Ni'yaha Salomon. ¹³Ndaha nku xuta xingisoo najmi kama k'un nga kama ngujihin xuta xi kama ñjakú yo, tunga xuta nantiohó tjo nkjún kits'íhin.

¹⁴Nkjin nkjún já ko jminchjín j'aijín saha xuta xi s'ejihin Nda Ntíaná Jesu. ¹⁵Santaha aya niyátée kik'onsje xuta xuta uhun nga kama ko nathan kingjántusún, tu xi nk'ie nga kj'uaaha Pedro ndaha tsa tu nk'íehen kj'uaanehe xuta uun, kama nkihi. ¹⁶Ta j'ai nkjún xuta xi tjintu andai nanki Jerusalem nga j'aiko xuta uhun ko xi tjintujihin jánindoo. Ngayjee kama nkihi.

B'í ts'ín ngji kontraha já tjíxoo já postru

¹⁷As'ai tu ni xí kama xintak'uhún nda na'mi títjuun ko ngayjee já xi makohó, kui xi já saduseo. ¹⁸Kits'ínkji já xi jak'ánijé já postru ko kits'ínkjas'en nubayá. ¹⁹Tunga nk'iehé nga nistjen nku ntítsjehe Ntíaná kikjex'á nubayóo ko kik'onsje jóo nga b'í kitsúhu:

²⁰—Tankiún. Tincho má ma natsihin ninku ko t'inyohoo xuta ngayjee én xi tsjá kjuatík'un.

²¹As'ai kits'íntjusun já postru én xi kik'ihin. Nistjin xi ma ndyjuun jas'en má ma natsihin ninku ko tsakúya. As'ai j'ai nda na'mi títjuun ko já xi makohó ante má nga ma ñjakúko xinkjín ko kinchja ñjaha ngayjee já k'akuhu xuta Israel. Kitsjá kjuu nga ngjuuachj'a já postru aya nubayóo. ²²Tunga nk'iehé nga tsichu nubayóo já xi kunntá ninku, najmi kisakúhu já postru. As'ai kik'óya ngáha nga j'aiko én. ²³B'í incha kitsú:

—Tjíchja tsjan tsjan ankjuu nubayóo nga kuichii ko tíinchasti ankjuo já xi tíkunntá yo. Tunga nk'iehé nga kuachjux'ái, ndaha nku najmi kuayai ayoo.

²⁴Nk'ie nga kint'é én xu'bi nda na'mi títjuun ko já na'mi k'aku ko nda k'akuhu já xi kunntá ninku, ndaha najmi ta be mí ni xi kuítsu. Kingjásjaiyaha xinkjín má kuichúket'a ni xi tímoo. ²⁵Tunga b'áhá j'ai tsú nku nda:

—Jun, já xi kin'ekjas'on nubayá tíincha natsihin ninku ko títbakúyaha xuta nantio.

²⁶As'ai nda k'akuhu já xi kunntá ninku ko já xi yankihi incha ngjikj'á já postru. Najmi incha kits'ín'uhun nga j'aiko, at'aha tsankjún tsa ndjio k'uéhe xuta nantio. ²⁷Nk'ie nga j'aiko, tsinchá nginkun já tjíxá xi kama ñjakú yo. As'ai b'í kitsúhu nda na'mi títjuun:

²⁸—Ja b'a kik'in sisinnuu nga ndahachí najmi kama k'úénijmíhuu Jesu xuta, tunga tu saha b'a t'n'o. Ngayjee xuta Jerusalem be ni xi títbakuyó, ko mjenuu nga jin ch'anjii ngabayaha ndo.

²⁹As'ai b'í kitsú Pedro ko já postru xingisoo:

—Títjun tjíhin nga kúinú'yá'éhín Ntíaná nga xuta. ³⁰Jun kin'ek'ion Jesu nga kikjat'a kruu, tunga Ntíaha ntje cháháná

kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo. ³¹Ntíaná kitsjáha kjuachánka nga kits'ín nga y'ejñat'aha. Kui xi tǎjña títjun nd'ai ko xi ts'ínk'anki xuta, tu xi tsjáha ra xuta Israel nga ngjuaikj'áha ra animaha ko kama ndyjat'aha jéhe. ³²Jin kiyai ko tǎbixínyai ni xu'bi ko Espiritu Santo ya, Espiritu Santo xi Ntíaná tsjáha xuta xi nt'é'éhen.

³³Nk'ie nga kint'é já tǎjxóo én xu'bi, tu ni xí 'yúhún kama kjahan, santaha kama mjehe nga ts'ínk'ien já postru. ³⁴Tunga nkuhú nda fariseo xi 'mi Gamaliel, xi nku nda chjine'én xi bakúya kjuatéxumoo ko xi benkjúhún ngayjee xuta, kui xi b'a kitsú nga kuich'onsje kutju já postru. ³⁵As'ai b'i kitsúhu já tǎjxá xingisoo:

—Jun xi ntje Israel tjeheñnuu, nda nda chasoo tsa mí nihi xi n'oho jóo. ³⁶At'aha xi nkú kama nd'ai ngáha, nda chánka kits'ín ma yjoho nda Teuda ko ma ra ñju unchan já xi kitsjennkíhi. Tunga kin'ek'iehéndo ko kindzjoya ngayjee xi kitsjennkíhi. B'a ts'ín tsichukjehe ni xu'bo. ³⁷Ko askan ngáha, nǎstjin nga tís'exki ngayjee xuta, j'ai Juda, nda xi nibáha ante Galilea, ko nkjin nkjún xuta kitsjennkíhi. Tunga tá kin'ek'iehéndo ko kindzjoya ngayjee xi kitsjennkíhi.

³⁸'Kui b'a maha, b'a tǎxihínnuu nd'ai. Najmi tu nungijiun yjonuu ni xi tǎincha ts'ín já xu'bi. Najmi tu jun nkú n'ohoo. At'aha tsa ts'e xuta asunntej ni xi tǎincha ts'ín jóo, kuichúkje. ³⁹Tunga tsa Ntíanáhá ts'e niu, najmi kamanuu n'ekjio. Kutsa santahá ni ko Ntíaná tǎbankiún kontroo.

⁴⁰As'ai kits'ínkj'áíhin já tǎjxóo ni xi kitsú Gamaliel. Kinchjaha já postru, kingjáha ko y'ejñá nkjúhún nga k'uénijmíyaha Jesu. Incha kits'ín ndai ngáha ra. ⁴¹Incha tsitju já postru nginkun já tǎjxóo nga tsjo tǎincha ma ts'íhin ra, at'aha Ntíaná kitsjantehe nga un skuehe ngat'aha Jesu. ⁴²Ngayje nǎstjin tsakúya tehente ko y'énijmí má ma nǎstihin ninku ko xki ni'ya nga Jesu xi kits'ín nibá Ntíaná.^d

Kui ngat'ai kis'et'a xá yatu já xi tsasinko já postru

6 Nǎstjin nk'ie nga ja tǎincha ma nkjin xuta xi yjankihí Jesu, as'ai xi nchja én griego b'a kitsú nga najmi nda tǎts'ín xi nchja én hebreo. B'a incha kitsú nga najmi nda tǎchasehe jminchjín xi nchja én griego xi ja k'ien x'íhin nk'ie nga tǎmandzjo nichine xki nǎstjin. ²As'ai já postru xi te joo kinchja ñjaha ngayjee xuta ni'yakuyáha Jesu ko b'i kitsúhu:

—Jin tǎjhin nga k'uénijmí éhen Ntíaná. Najmi nda tǎjín tsa k'u'éjñai nga b'a n'ei, tsa tu xi yámixó chasehe ri. ³Kui nga jun, já nts'e, tǎinchísajihinu ajinnuu yatu já xi yankjún, xi kitsejǎhin ra Espiritu Santo ko xi nanka ts'ínnkjink'un, tu xi k'uáihí ri xá xu'bi. ⁴B'a ts'ín jin n'ekjas'ehen ri yjoni nga chubakoi Ntíaná ko nga k'uénijmí éhen.

^d 5:42 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

⁵Ngayjee xuta kits'ínkjáihin ni xi kitsú já postru ko j'ájin já xu'bi: Esteban, nku nda xi 'yún s'ejihin Ntíaná ko xi kitsejihin ra Espiritu Santo, Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmena, ko Nicola, nda xi nibáha nanki Antiokia. Kui nda xi najmi ntje judio tjehen ra tunga jahá nd'ai s'ejihin ra Ntíaná. ⁶Já postru jaich'áha já xi yatui. As'ai já postru kinchjantjai jóo nginkun Ntíaná ko kingjénne ntsja.

⁷'Yún ngjindju éhen Ntíaná nanki Jerusalem ko 'yún nkjin kama xuta ni'yakuyáha Jesu. Ta nkjin já na'mi kis'ejihin Jesu.

Kui ngat'ai kichjubénijéhe Esteban

⁸Esteban 'yún nda kits'ínkohe Ntíaná ko kitsjáha nga'yún. Kits'ín kjuankjún ko ni i xi tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná ajihin xuta nantio. ⁹As'ai k'ua xuta ni'ya sinagoga xi 'mi Sinagoga Xuta Ndaí incha ngji kontraha Esteban, ko k'ua xuta Cirene ya, ko xuta Alejandria, ko k'ua xi nibáha ante Cilicia ko ante Asia. Kui xi incha y'ésiko Esteban. ¹⁰Tunga najmi kamahá ra kits'ín nganaha, at'aha Espiritu Santo kitsjáha Esteban kjuankjink'un nanka nga kinchja.

¹¹As'ai incha y'échjihí k'ua já tu xi b'a kuitsuhu nga kui xi kint'é nga Esteban ch'on kitsúhu Moise ko Ntíaná. ¹²B'a ts'ín tsinchákjahan ra xuta nantio ko jáchá xi tjihin xá ko já chjine'éhen kjuatéxumoo. As'ai ngjik'ánijé Esteban ko ngjiko má nga ma ñja já tjíxoo. ¹³Ta incha j'aiko já testiyu tsank'á xi b'i kitsú:

—Kui ndai tu nku én ch'on tsuhú títuhu ninkuhu Ntíaná ko kjuatéxumoo. ¹⁴Kinu'yái nga b'a kitsú nga Jesu, nda xi nibáha Nazaret, ts'ínkatsúnya ninku xu'bi ko nga ts'ínk'óntjaiya sin xi kich'aá xi tsakúyaná Moise.

¹⁵As'ai ngayjee já tjíxá xi kab'entu yo tsasehe Esteban ko kieke nga b'a tjin ankjín ntíste tjin ankjín Esteban.

B'i ts'ín tsasinntjai yjoho Esteban nginkun já tjíxoo

7 As'ai nda na'mi títjuun kingjásjaiyaha Esteban:

—¿A kjuaxi ni xi tjincha tsu jóo?

²As'ai b'i kitsú Esteban:

—Jun xi ntje Israel tjeheñnuu ko jun xi tjinñuu xá, tasinñju manú. Ntia chánkaná tsakúchjihí yjoho ntje cháná Abraham nk'ie nga tijná sa ante Mesopotamia, kintehe ni nga ngjuaik'iejña nanki Haran.

³B'a kitsúhu: “Titjuui nankihí ko t'entui xuta xinki. T'ihinnchin ante xi kuakuu.” ⁴As'ai tsitju Abraham antehé xuta Caldea ko ngjik'iejña nanki Haran. Nk'ie nga k'ien na'mihí Abraham, Ntíaná kits'ín nibáha má tintsuboo nd'ai.

⁵Ei najmi kitsjáha ante xi kama ts'e, ndaha nku te má kama kuasín tsuku. Tunga kitsúya títjuhún ra nga tsjáha nga kama ts'e ei má tintsuboo nd'ai ko nga ntje xi s'ehé askahan ta kama ts'e, ndaha

tša najmi tǰihin ntí Abraham kui nistjün. ⁶Ntǰaná b'a kitsú yaha Abraham nga ntje xi s'ehe k'úéntu má nga najmi kui ts'e, kǝ nga xuta musu n'e ma, kǝ nga ñju unchan nú tǰihin un skuehe. ⁷B'a kitsú ya Ntǰaná: “An ts'inkokjua xuta xi musu ts'ín maha. Askahan incha kuitju yǝ kǝ ts'íntsjona ante xu'bi.”

⁸Ntǰaná b'a kitsúhu nga ts'ín ni circuncision, tu xi b'a ts'ín sakúchji ni nda xi y'éndako.^e Kui b'a maha, nk'ie nga kitsihin Isaac kǝ nga ja tǰihin jin nistjin, Abraham kits'íhin ni circuncision. Isaac b'a ta kits'íhin Jacob, kǝ Jacob b'a ta kits'íhin ntí xi te johǝ, xi kama ntje cháná.

⁹Kits'ínnchiníhi já nts'e Kuse kǝ tsatéñaha xuta xí tǰin ante Egipto. Tunga Ntǰánáhá tsasinkǝhǝ Kuse ¹⁰kǝ kits'ínkj'a t'axíhin ngayjee kjuá'un xi kisatéjin. Kitsjáha kjuankjintak'un nanka kǝ kjuanda nginkun nda faraon, xi nda reihǝ xuta Egipto. Nda rei kitsjá xáha Kuse nga kama nda títjuhun xuta Egipto kǝ nda k'akuhu ngayjee xuta xi tǰin ni'yaha nda rei.

¹¹As'ai kis'e kjintía kǝ kjuá'un chánka ngayjee ante Egipto kǝ ante Canaan, má nga tǰintu ntje cháná. Najmi ta kisakúhu ra nichine. ¹²Nk'ie nga kint'é én Jacob nga Egipto tǰin tuniñu, kits'ínkji ntíhi xi ntje cháná maha niyá xi tjuhun. ¹³Kǝ niyá xi ma johǝ Kuse tsakúchjihǝ yjohǝ já nts'e. B'a ts'ín kikiéhe nda faraon xuta xi ts'e Kuse.

¹⁴As'ai b'a kitsú Kuse nga ngjuáichj'a Jacob xi na'mihǝ maha kǝ ngayjee xuta xi y'aha ra, xi cháte kǝ kan ún maha. ¹⁵B'a ts'ín jaik'iejñaha Jacob Egipto kǝ yǝ k'ien. Ta yǝ ya incha k'ien ntíhi xi kama ntje cháná. ¹⁶Askahan ngji s'eyanji Jacob nanki Sikem, má nga tǰña tsjó xi ts'atse Abraham nga kitsjáha toontaba ntíhi Hamor.

¹⁷Nk'ie nga tsichu tiña nistjin nga ts'íntjusun Ntǰaná ni xi kitsúya títjuhun Abraham, 'yún nkjin kama sa xutaná xi kik'ientu Egipto. ¹⁸As'ai tsatéxuma yǝ kj'ái nda rei xi najmi be Kuse. ¹⁹Kui xi ts'anachaha xutaná kǝ kits'ín'uhun ntje cháná. Kits'ín kjuá'yúhun ra nga k'úéntu masen ntíhi tu xi kuqyáha.

²⁰Kui nistjün kitsin Moise kǝ Ntǰaná kisasíhin Moise. Jan sá kamaha xi cháha nga kikuhun. ²¹Nk'ie nga kis'ejña masen, takjihin nda faraon jakj'áha kǝ kits'íncháha xi nkúhu tša ntíhi maha. ²²B'a ts'ín tsangiyaha Moise ngayjee ni xi maha xuta Egipto. Nku nda chánka kama. Kinchja kǝ tse ni xi kits'ín.

²³Nk'ie nga jehe yachán nú Moise, animaha nibaha ra nga ngjitsubek'ún xuta xinkjín, xi xuta Israel. ²⁴Nk'ie nga kikié nga t'n'e'uhun nku nda xi ntje Israel tjeheh ra, tsasinkǝ. Kits'ínk'ien nda Egipto xi b'a kits'íhin. B'a ts'ín kits'ín ngajoyaha ni xi t'n'ehe nda xi

^e 7:8 Chqseihǝ Génesis 17:9-14. Yǝ tǰit'a ni xi tǝtsu Esteban.

ntje Israel tjeheñ ra. ²⁵At'aha b'i kitsú Moise nga kits'ínnkjink'un: “Kamankjihin xuta xinkján nga an ts'ínchjéna Ntíaná tu xi kama ndaíhi ra xutana.” Tunga najmi b'ahá ts'ín kits'ínnkjink'un xuto.

²⁶Nistjin xi ma ndyjuun kieke Moise nga jo já xi ntje Israel tjeheñ ra tíncha kjánko xinkjín ko mjehe nga kuatekj'áiyaha jóo. B'i kitsúhu: “Jun já, nts'o mahanu xinkiu. ¿A ta jun t'n'e'uhun ruu xinkiu?” ²⁷As'ai nda xi tít'sín'uhun nda xinkuu kitsuniña Moise nga b'a kitsúhu: “¿Yá xi kitsjá xáhi nga ji xi kamai nda k'akuni ko nga chaseihí tsa nda ko tsa najmi nda t'n'ei?” ²⁸¿A kohó an mjehi n'ek'ienní xi nkú ts'ín kin'ek'iein nda Egipto kujña?” ²⁹Nk'ie nga kint'é Moise éin, tsanka ko ngjik'iejña ante Madian. Yo y'ejñasún ko yo kis'entuhu jo ntí.

³⁰Nk'ie nga j'a yachán nú, nku ntítsje j'aisehe Moise ante kixiu tiña asunntu tjenki Sinai. Ajihin nku na'yá ntsje xi títi tsakúchjihí yjoho. ³¹Kama nkjúhun Moise nk'ie nga kieke ni xi tíma chjihí ko ngjise tiñaha tu xi kuase sisihin ra. Tu kint'éhé ntaha Ntíaná nga b'a kitsúhu: ³²“An xi Ntiqha ntje cháhi, Ntiqha Abraham, Isaac ko Jacob.” Ts'atsé nkjún Moise ko najmi kama k'un nga tsase. ³³B'a kitsú Ntíaná: “N'esjei tjabaxín ntéhi, at'aha ante nkjúhún má nga kabisinjñai. ³⁴Tíbe kjuanimá xi tíf'a xuta xi ts'an xi tjíntu Egipto ko tít'e nga un tíncha mahá. Kaf'áijen tu xi ts'in ndaíhi ra. T'endai yjohi. An ts'inkj'íhi Egipto.”

³⁵Najmi kits'ín mjehe jóo Moise nga b'i kik'ihin: “¿Yá xi kitsjá xáhi nga ji xi kamai nda k'akuni ko nga chaseihí tsa nda ko tsa najmi nda t'n'ei?” Tunga kuihí Moise xi kama chjihí ntítsjehe Ntíaná ajin na'yá ntsje xi títi. B'a ts'ín Ntíaná kits'ínkjihí ra ko kik'ai xáha nga kui xi kama nda k'akuhu xutaná ko nga ts'ín ndaíhi. ³⁶Kui xi kik'onsje xutaná Egipto. Yachán nú tjíhin kits'ín kjuankjún ko ni xi tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná Egipto ko ajihin Ntáchak'un Niu ko ante kixiu.

³⁷Kui Moise xi b'a kitsúhu xuta Israel: “Ntíaná kjésíntjen nku nda profeta xi nkúhu an. Ajinnuu kuitjuhu.” ³⁸Kui Moise xi y'ejñajihin xuta nga kama ñjakú nk'ie nga y'entu ante kixiu. Kinchjako ntítsjee asunntu tjenki Sinai ko ta kinchjako ntje cháná. Kik'aihi nga tsjáná éin xi ts'ínk'íentu t'k'unná.

³⁹Tunga ntje cháná najmi kama mjehe nga kuint'é'éhen. Tu sahá kits'ín t'axín ko kama mjehe nga k'oóya ngáha Egipto. ⁴⁰B'a incha kitsúhu Aaron: “N'endani ntiá xi tsjén títjunni, at'aha najmi yai mí nihi xi kamaha Moise, nda xi kik'onsjeni Egipto.” ⁴¹As'ai incha kits'ínnda nku turu ntiá ko kits'ínk'ien chu nga kitsjáha chje. Kits'íntsjoho ni xi ntsja kits'ínndakoho.

⁴²As'ai Ntíaná najmi ta kits'ínsihin ra xuta xu'bo. Kitsjantehe nga ts'íntsjoho niñu xi tjin nk'a ján. B'a kama xi nkú ts'ín tjit'a xujun éhen Ntíaná xi y'ét'a já profeta:

Jun xuta Israel, ¿a ahán kik'ainú chje,
nk'ie nga tintsuboo ante kixiu yachán nú tjihin?

43 Ni'ya najyuntehe ní ntia Moloc

ko niñuhu ntia Renfan tsankinkoo.

Sénnistjin kin'endo tu xi n'etsjohoruu,

kui nga kjin ts'inkjihinuu xi tjehen astun Babilonia.

44 Kits'ínnda Moise ninku najyunte xi bakúchji nga Ntianaá tijnajihin xuta xi ts'e. Kin'enda xi nkú ts'ín kisakúchjihí nga kamanda. B'a ts'ín ante kixiu kis'ejñaha ra ntje cháná ninku najyuntee xi nkú nga kitsú Ntianaá. 45 Kik'aihi ntje cháná nga kama ts'e niu. Incha y'a nk'ie nga incha jas'en ei má tintsuboo nd'ai, nistjin nk'ie nga tjihin xá Josue ko kikjanko xuta xi tjintu ei, xi Ntianaá kik'onsje ngandaha ntje cháná. B'a ts'ín kis'ejña ninku najyuntee santaha nkúhu nga y'ejña nda rei David.

46 Ntianaá kisasihin David ko David kama mjehe nga ts'índaha nku ante Ntianaá, Ntiahá ntje cháná Jacob. 47 Tunga Salomon kits'índaha ni'ya Ntianaá. 48 B'a tjin kjáihin nga nk'a ján tijná Ntianaá ko nga najmi b'ejñaya ni'ya xi ts'ínnda xuta. At'aha b'a ts'ín y'é't'a éhen Ntianaá nda profeta:

49 Ndjiojmi ján báteña nga batexuma,

ko t'anankiu basinjñásan tsuká.

¿Mí ni'yaha xi n'endanú, títsu Ntianaá,

ko má antehe kama ts'inkj'áiya?

50 An ní kits'inndá ngayjee ni xu'bi.

51 B'a ta kitsú ya Esteban nga ngjindju:

—Tunga jun najmi mjenuu kuinú'yá'ón. B'a ts'ín nu'yó ko tjíya animanuu xi nkú joyaha xuta xi najmi be Ntianaá. Nkuhú nga tintsuuba kontraha ruu Espiritu Santo. Jun xi b'a k'un xi nkúhu ntje chánuu.

52 ¿Má já profetaha xi najmi kitsjennkí unkie ntje chánuu? Kits'ínk'ien já xi kitsúya tíjgun nga kj'uaí nda xi naxu ts'íin. Ko nk'ie nga j'ai ndo, jun kin'ekjas'on ko kin'ek'ion. 53 Jun bi ntítsje kits'ínkjas'ennuu kjuatéxumaha Ntianaá tunga najmi tín'etjusunnú.

B'i ts'ín kin'ek'ien Esteban

54 Nk'ie nga kint'é já tjíxoo ni xi kitsú Esteban, tu ni xí incha kama kjahán ra ko íxí tsatehé ni'yun. 55 Tunga máha Esteban, kitsejihin ra Espiritu Santo. Tsasenjinki nk'a ján ko kkie kjuachánkaha Ntianaá ko nga Jesu kabasinjñat'aha Ntianaá. 56 B'i kitsú:

—¡Chasoo! Tíbe nga tjen tixa ndjiojmi ján ko nga Ntíhi Ndax'iun kabasinjñat'aha Ntianaá.

57 Najmi ta tsasínñuju ra jóo Esteban. Xaáhan incha kits'ín. Ngatentee nkuhú nga ngjik'já. 58 Incha kik'onsje natsihin nantio ko yo incha y'éhe ndjio. Nku ndati xi 'mi Saulo kikunntá najyuhun já testiyu tsank'óo.

⁵⁹Nk'ie nga tís'ehe ndjio Esteban, b'í kitsú nga kinchjako Ntíaná:
—Ji Nda Ntia Jesu, n'ekjáíhín animana.

⁶⁰As'ai tsasinkúnch'in ko 'yún kikjintáya nga b'í kitsú:
—Ji Nda Ntia, najmi tu ch'axkihí ri jái ngatitsun xu'bi.
Nk'ie nga ja b'a kitsú, k'ien.

B'í kama nk'ie nga ja kin'ek'ien Esteban

8 Kisasíhín Saulo nga kin'ek'ien Esteban, ko ta kuihi nistjin xu'bo kich'atuts'íhín nga tu ni xí kitsjennkí unchahá xuta ninku xi tjin nanki Jerusalen. Kindzjoyayje nga ngji ante xi tjin Judea ko Samaria. Tu já postru y'entu subahá sa Jerusalen. ²K'ua já xi nda tjintuyáha kingjányanji Esteban ko kikjintát'a. ³Tunga tu xí kitsjenkí unkiehé Saulo xuta ninku. Xki ni'ya jas'en nga kikjebéfe jáx'in ko jminchjín ko kits'ínkjás'en núbayá.

B'í ts'ín kis'enjímí éhen Ntíaná ante Samaria

⁴Máha xuta xi kindzjoyoo, tu má xi tjuhén ni nga incha ngji, yo incha y'énjímí én nda tsuhu Ntíaná. ⁵Ante Samaria ngji Felipe nga y'énjímíhí xuta xi tjin yo nga Jesu xi kits'ín nibá Ntíaná. ⁶Kama nja xuto nga kingjénñjuhu ni xi kinchja Felipe nk'ie nga incha kint'é ko kikié ni xi kits'ín nga tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná. ⁷At'aha nkjin jáninda xi tsitjújíhín xuta nga 'yún kikjintáya nga tsitju, ko nkjin xuta xi najmi ma fi ko xi nima sjai kama nkihí. ⁸Kui nga tsjo nkjún kamaha ra xuto.

⁹Tunga ta y'eñahá yo nku nda xi 'mi Simon xi kits'ín tj'e nistjin nk'ie. Kui xi ts'anachaha xuta xi tjin ante Samaria. B'a kitsú nga kui xi nku nda chánka. ¹⁰Ngayjee xuta tsasínñjuhu ndo, b'aha ra xi ndyjaha ko santaha xi cháha. B'a incha kitsú:

—Kui nda xu'bi xi nga'yún chánkaha Ntíaná.

¹¹Incha ts'ínsihín at'aha nkjin nú kits'ín tj'e ndo. B'a ts'ín ts'anachaha xuta. ¹²Tunga nk'ie nga tsakúya Felipe nga Ntíaná xi batéxuma ko nga Jesu xi kits'ín nibá Ntíaná, kis'ejihín xuta ko kiasaténtá jmichjín ko jáx'in. ¹³Santaha ko Simon ta kis'ejihín ko kiasaténtá. As'ai kitsjenko tehente Felipe ko kama nkjújhun nk'ie nga kikié ni xi tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná ko kjuankjún i xi kits'ín Felipe.

¹⁴Nk'ie nga kint'é én já postru xi tjin tu nanki Jerusalen nga xuta xi tjin ante Samaria kits'ínkjáíhín éhen Ntíaná, as'ai kits'ínkji yo Pedro ko Jua. ¹⁵Nk'ie nga incha j'ai jóo yo, kinchjantjai xuta Samaria nginkun Ntíaná tu xi ts'ínkjáíhín ra Espiritu Santo. ¹⁶At'aha ndaha nku najmi kjee f'aijíhín Espiritu Santo ko tu ntáhá kiasaténtáhá xuta

^f 8:5, 12 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

nga kits'ínkjáíhín Jesu. ¹⁷As'ai Pedro ko Jua kingjénne ntsja xuta ko kits'ínkjáíhín Espiritu Santo.

¹⁸Kikie Simon nga kits'ínkjáíhín xuta Espiritu Santo nk'ie nga kingjénnehe ntsja já postru. As'ai kingjén'a toon já postru ¹⁹nga b'i kitsúhu:

—K'uaínú ko an nga'yún xu'bi, tu xi nk'ie nga ngjuenné ntsqhana tu yáha ni ta ts'ínkjáíhín Espiritu Santo.

²⁰As'ai b'i kitsú Pedro:

—Kandyjai ko ta kandyja tjoohín, at'aha b'a n'e t'n'enkjíntak'uín nga toon ma ch'atseko ho ni xi tsjá Ntíaná. ²¹Najmi ji tsuhu ri ko najmi ji tjehe ri xá xu'bi, at'aha najmi kixi tjíya animahi nginkun Ntíaná. ²²T'inchj'aha ri animahi ngat'aha ngatitsun xu'bi ko chubanimakoi Ntíaná, tsa tu 'yaha ts'ínndyjat'ahi ni xi kuan'enkjíntak'uín. ²³At'aha tibe nga najmi je tjíya animahi ko tibe nga ni ch'onk'uun tjí'yíhín ji.

²⁴B'i kitsú Simon:

—Chubanimakoo Ntíaná tu xi ndaha nku ni xi kuak'ihinnú najmi nibanehena.

²⁵Nk'ie nga ja incha y'énijmí éhen Ntíaná yo Pedro ko Jua ko y'éjña chjihí xuta yáha Jesu, as'ai kik'óya ngáha nanki Jerusalen. B'a ts'ín incha j'aha nkjin ante nanki xi tjín ante Samaria nga y'énijmí ts'íhín én nda tsuhu Jesu.

B'i ts'ín kinchjanijmíko Felipe nku nda xi nibáha ante Etiopia

²⁶As'ai nku ntítsjehe Ntíaná kinchjakoho Felipe. B'i kitsúhu:

—Tísintjein ko chjúbéí niyá xi bitju Jerusalen nga t'in nanki Gaza.

Ante kixiu f'a niyá xu'bi. ²⁷As'ai tsisintjen Felipe ko ngji, ko aya niyóo kusatéjin nku nda xi nibáha ante Etiopia. Nku nda eunuko niu, nku nda k'aku xi ts'ínxát'aha na Candace xi na reinqa xuta Etiopia. Kui xi flátjo ngayjee toohon na reinqa. Ntíaná ngji ts'íntsjoho ndo nanki Jerusalen ²⁸ko ja t'ib'óya ngáha nankihí. Yá xi tjenko kab'ejñaya ko títs'ínya xujun éhen Ntíaná xi y'ét'a nda profeta Isaiá. ²⁹As'ai Espiritu b'i kitsúhu Felipe:

—T'ihínse tiñaihi nda xi kab'ejñaya yá ján.

³⁰Nk'ie nga tsichuk'úhun, kint'é Felipe nga xujun xi y'ét'a nda profeta Isaiá títs'ínya ndo. As'ai b'i kitsúhu:

—¿A tímankjihin ni xi t'n'eyai?

³¹—¿Nkú ts'ín kamankjihinna nga najmi tjín xi kuítsuya sisinna? —kitsú ndo ko tsankihí Felipe nga kuyíjnut'aha.

³²B'i ts'ín tjít'a má nga títs'ínya ndo:

Ngji n'ek'ien xi nkúhu chutsanka, najmi kikjex'á ts'a, xi nkúhu chutsanka xi t'ichj'ajnu tsankaha.

³³ Kichajnucha ko najmi naxu kin'ehe kjua.

Tsichakja ntjehe at'aha kin'ek'ien.

³⁴ As'ai b'i ts'ín kinchja nda k'aku xi nibáha Etiopia nga kingjásjaiyaha Felipe:

—T'inyaní, ¿yá xi tínchjanimíyaha nda profeta ei? ¿A kui tínchjanimíyaha yjoho a ra kj'áihí xi tínchjanimíyaha?

³⁵ As'ai kinchja Felipe. Má nga títs'ínya ndo kik'atuts'ihin ra nga kitsúyaha én nda tsuhu Jesu. ³⁶ Nk'ie nga tíncha ts'ín niyá, tu incha tsichuhú má nga tjín ntánijua ko b'i kitsú nda k'aku Etiopia:

—Á ntánijua ei. ¿A najmi kamahá saténtá?

³⁷ B'i kitsú Felipe:

—Tsa ngayjee animahi s'ejihin yáha Jesu, kama.

B'i kitsú ndo:

—S'ejinna nga Jesucristo xi Ntíhi Ntíaná.

³⁸ As'ai b'a kitsú nga s'ejña'yún yóo ko nga joo tsitjujenya má tijná ntánijuo. As'ai Felipe tsaténtá ndo. ³⁹ Nk'ie nga incha tsitjujin ntánijuo, Espiritu Santo ngjiko t'axíhin Felipe. Nda k'aku xi nabáha Etiopia najmi ta kikiehe Felipe, tunga tsjohó kik'iehe nk'ie nga kits'ínndjuú niyáha.

⁴⁰ Tsichu Felipe nanki Azoto ko xki ante ngji nga y'énijmí én nda tsuhu Jesu santaha nkúhu nga tsichu nanki Cesarea.

B'i ts'ín jakj'á Jesucristo nda Pablo

9 Saulo tu nku tsinchánkjúhún ra xuta xi s'ejihin Nda Ntíaná Jesu nga mjehe ts'ínk'ien. Kui nga ngjisehe ra nda na'mi títjuun ²ko tsankihi xujun xi má nga tí'bahi kjua, tu xi kama ngjuaihi ni'ya sinagoga xi tjín nanki Damasco ko kuangisjai yo xuta xi s'ejihin Jesu ko kj'uaíkonijé nanki Jerusalen, ndaha tsa jáx'in ko ndaha tsa jminchjín.

³ Tunga nk'iehé nga títs'ín niyá ko ja tábichú tiña nanki Damasco, tjen'yún kits'ín ndzjehé ra Saulo nku nd'í xi nibaha nk'a ján. ⁴ As'ai tsijne t'anankiu ko kint'é nku nta xi b'i kitsúhu:

—Saulo, Saulo, ¿á an tjennki unchahaní?

⁵ —¿Yáha ji, Nda Ntía? —kitsú Saulo.

B'i kitsú xi kinchjakoho:

—An Jesu xi tjennki unchai. ⁶ Tisíntjein ko t'in ajin nantio. Yo k'úinyahi ni xi tjíhin nga n'ei.

⁷ Kitsankjún já xi tjenko Saulo, at'aha kint'é nto tunga najmi ch'a xi kikiehé. ⁸ As'ai tsisintjen Saulo, tunga nk'ie nga kikjex'á tunkun najmi ta kama chjihi ra. Kui nga tu kichjubénkihí ni nga ngjiko jóo nanki Damasco. ⁹ Yo kamaha jan nistjin nga y'ejña ka. Najmi chumi nihi xi kikjine ko najmi chumi ntáha xi kik'i.

¹⁰ Damasco y'ejña nku nda xi tjenkihi Jesu xi 'mi Anania. Kui xi Nda Ntíaná tsakúchjihi yjoho xi nkúhu tsa nchini kik'áihi ko b'a kitsúhu:

—¡Ji Anania!

—Á an ei, Nda Ntiq —kitsú Anania.

¹¹B'i kitsúhu Nda Ntiqáná:

—Tisintjein ko t'in niyáté xi 'mi Niyá Kixi. Ni'yaha Juda chasjaiyai nku nda xi nibáha nanki Tarso xi 'mi Saulo. Ntiqáná tínchjako ndo.

¹²Ja kama chjihí xi nkúhu tsa nchini kuak'aihi nga nku nda xi 'mi Anania kafas'en má tíjña ko nga kamjénehe ntsja tu xi kama chji ngáha ra.

¹³B'i kitsú Anania:

—Ji Nda Ntiq, nkjin xuta títsuyana xi nkú k'uhun ndo ko ni xi najmi nda xi kits'ihin xuta xi ts'i xi tjintu Jerusalem. ¹⁴Já na'mi k'aku ja kitsjáha kjuq xi má nga kama ngjuaiiko kjuq'yún ngayjee xi s'ejihin ji.

¹⁵As'ai b'i kitsú Nda Ntiqáná:

—T'in, at'aha an ja j'ajían ndo nga kui xi k'uénijmíhi an xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra ko já rei ko xuta xi ntje Israel tjeheh ra.

¹⁶An kuakuchjihí nk'ie nga nkjin kjuanima k'juajin ngat'ana.

¹⁷As'ai ngji Anania. Jas'en ni'ya má nga tíjña Saulo ko kingjénne ntsja nga b'i kitsúhu:

—Ji nda nts'é Saulo, Nda Ntiqáná Jesu xi tsakúchjhi yjoho aya niyá má nga tñibái, kui kuats'ín nibána tu xi kama chji ngáha ri ko tu xi tséjihin ri Espiritu Santo.

¹⁸Tjen'yún tsitjunkihi tunkun Saulo ni xi b'a k'un tjabaxkfi k'un ko kama chji ngáha ra. As'ai tsisintjen ko kiaténtá. ¹⁹Nk'ie nga ja kikjine nichine, kisakú nga'yún ngáha ra ko chuba nistjin y'ejñajihin xuta xi yjankihi Jesu xi tjín Damasco.

B'i ts'ín y'énijmí tjuhun éhen Ntiqáná Saulo nanki Damasco

²⁰As'ai y'énijmí Saulo éhen Ntiqáná ni'ya sinagoga xi tjín yo nga b'a kitsú nga Jesu xi Ntíhi Ntiqáná. ²¹Kama nkjúhun ngayjee xuta xi kint'éhe. B'i incha kitsúhu xinkjín:

—¿A najmi kuihi ndai xi tjennki unkie xuta xi s'ejihin Jesu nanki Jerusalem? Ko ta kui xá j'aihi ei tu xi ngjuaikonijéhe xuta nginkun já na'mi k'aku.

²²Tunga tu sahá 'yún y'énijmí sa Saulo ko y'éjña chji nga Jesu xi kits'ín nibá Ntiqáná.⁹ Kits'ínndyjajihin xuta xi ntje judio tjeheh ra xi tjintu Damasco. ²³Nk'ie nga j'a nkjin nistjin, as'ai y'éndako xinkjín já judio nga incha ts'ínk'ien Saulo. ²⁴Tunga tjíhin xi kitsúyaha Saulo ni xi y'énda jóo. Nistjin nistjen incha kikunntá ankuahq nankiu tu xi ts'ínk'ieheh Saulo. ²⁵As'ai xuta xi yjankihi Jesu tsasinkoho Saulo. Y'éyaha nku nisin ko kikjeenntjaihi xjóho nankiu nga jyuun.

⁹ 9:22 “Xi kits'ín nibá Ntiqáná” tsuhu ra “Cristo”.

B'i kama nk'ie nga j'ai tjúhun Saulo nanki Jerusalen

²⁶Nk'ie nga tsichu Saulo nanki Jerusalen, mjehe nga kamangujinko xuta xi yjankihí Jesu, tunga kitsankjúhún ra ngayjee jóo, at'aha najmi kis'ejihín tsa ja ta nku nda xi tjennkihí Jesu Saulo. ²⁷As'ai Bernabe ngjiko Saulo nginkun já postru ko kitsúyaha xi nkú ts'ín aya niyóo kkie Saulo Nda Ntíaná ko nga Nda Ntíaná kinchjakohó ko xi nkú ts'ín ndjá y'énijmí éhen Jesu nanki Damasco.

²⁸As'ai y'ejña Saulo nanki Jerusalen. Y'emako já postru ko ndjá y'énijmí nga tsakúya yáha Nda Ntíaná Jesu. ²⁹Kinchjanijmíko ko y'ésiko xuta xi ntje judío tjeheh ra xi nchja én griego. Tunga já xu'bi tsangisjai niyá xi nkú ts'ín kama ts'ínk'ien Saulo. ³⁰Nk'ie nga kint'é já nts'eé ni xu'bi, as'ai ngjiko Saulo nanki Cesarea. Ja kamoó kits'ínkji Tarso.

³¹Kis'ehe kjuajyu xuta ninku xi tjín ngayjee ante Judea, ante Galilea ko ante Samaria. 'Yún kis'ejin saha Ntíaná. Kikienkjún Ntíaná nga y'entu ko Espiritu Santo tsasinkohó nga 'yún kama nkjin sa.

B'i ts'ín kits'ínkkihí Pedro nda Enea

³²Nk'ie nga tsú'bak'un Pedro xuta ninku xi tjín xki ante, as'ai ta j'aisehe xuta xi ts'e Ntíaná xi tjín nanki Lida. ³³Yo kkie nku nda xi 'mi Enea xi jin nú tjihín nga kjiñasun nahan, at'aha nta sjai. ³⁴As'ai b'a kitsúhu:

—Ji Enea, Jesucristo títs'ínkiki. Tísintjein ko t'endai kamahi.

Ta kuihi chubó tsisintjen Enea. ³⁵Ngayjee xuta xi tjintu Lida ko Saron kkie nga tsisintjen Enea ko kits'ínkjáihín Nda Ntíaná.

B'i ts'ín kits'ínkj'áiyaha Pedro tachjuún Tabita

³⁶Nanki Jope y'ejña nku tachjuún xi tjennkihí Jesu xi 'mi Tabita, j'áin xi tsuhu ra Dorca nga én griego. Kui xi ngayje nistjin kits'ín ni xi nda ko kitsjáha xuta x'an ni xi machjéhen. ³⁷Kui nistjiun kisate ch'in ko k'ien. Askahan nga ja jenú yjonintehe, kis'ejña nku aya 'ma.

³⁸Nk'ie nga kint'é xuta ni'yakuyáha Jesu xi tjintu nanki Jope nga nanki Lida tjíña Pedro, as'ai kits'ínkjisehe jo já, at'aha tiña maha xinkjín nankiu. B'i kitsú jóo nga j'ai nchjako Pedro:

—Najmi tu n'ek'andayai. Nibáasení.

³⁹As'ai tsisintjen Pedro ko ngjiko jóo. Nk'ie nga ja tsichu nanki Jope, xuta xi tíncha yo ngjikohó aya 'ma xi má nga kjiñña yjoninte k'ien. Ngayjee jminchjín xi ja k'ien x'ihín j'aitset'áha Pedro nga tíncha kjintá ko tíncha bakú x'ótji ko kj'ái sa najyun xi ts'ínnda Dorca nk'ie nga y'ejña. ⁴⁰As'ai kik'onsje Pedro ngayjee xuta xi tíncha yo ko tsasinkúnch'in nga kinchjako Ntíaná. Tsase ts'ihín ra yjoninte k'ien nga b'i kitsú:

—Ji Tabitá, tísintjein.

As'ai kikjex'ánki tunkun tachjúun. Nk'ie nga kieke nga yo síjña Pedro, y'ejña kutu. ⁴¹Pedro jakj'á ntsja tachjúun ko kikjesintjen. Kinchjaha xuta ninku ko jminchjín xi ja k'ien x'ihin ko kits'ínkjas'en tík'un ngáha ra tachjúun. ⁴²Ngayjee xuta xi tjin nanki Jope kint'é ni xi kamo ko nkjin xi kis'ejihin Nda Ntíaná Jesu. ⁴³Nkjin nistjin kamaha Pedro nga y'ejña nanki Jope ni'yaha nda xi 'mi Simon xi f'áxi tjabaxín.

B'i ts'ín ngjisehe Pedro nda Cornelio

10 Nanki Cesarea y'ejña nku nda xi 'mi Cornelio xi nda jun k'akuhu já jun xi 'mi Já jun Italiano. ²Kui ko ngayjee xuta xi tjintu ni'yaha tjoho ko benkjún Ntíaná. Tsjáha xuta x'an ni xi machjéhen ko tehente nchjako Ntíaná. ³Nku niyá nkú ra ma nga chuba jan nga ngxuun kama chjihí nku ntítsjehe Ntíaná xi nkúhu tsa nchini kik'aihi kamaha. Kieke Cornelio nga jas'en ntítsjee má tijná ko b'a kitsúhu:

—Ji Cornelio!

⁴—¿Mí nihi, Nda Ntia? —kitsú Cornelio nga tsase ko títankjúhún ts'ihin.

B'i kitsú ntítsjee:

—Tsasínjuhu Ntíaná ni xi tsinchihí ko tíbe nga tí'baihi xuta x'an ni xi machjéhen. ⁵Kui nga n'ekjihini nanki Jope já xi kunchjaha ra Simon, kui xi ta 'mi Pedro. ⁶Kui xi tijná ni'yaha nda Simon xi f'áxi tjabaxín, nda xi tiña andai ntáchak'uun síjña ni'yaha.

⁷Nk'ie nga ja ngji ntítsje xi tínchjakoho, as'ai kinchjaha Cornelio jo já musuhu ko j'ájin ajihin já jun xi tjihin nku nda jun xi tjoho Ntíaná. ⁸Kitsúyaha ngayjee ni xi kamo, as'ai kits'ínkji nanki Jope.

⁹Nistjin xi ma ndyjuun, nk'ie nga tít'sín niyá jóo ko nga ja tábichú tiña ajin nantio, Pedro ngji nchjako Ntíaná nk'a ni'ya má nga tijná, nkú ra ma nga chuba te jo. ¹⁰As'ai tu kama bjohó ra ko mjehe kjine ni. Nk'ie nga tís'echjáhan nichine, kama chjihí nku ni xi nkú joyaha tsa nchini kik'aihi kamaha. ¹¹Kieke nga tsix'á nk'a ján ko nga nibajen t'anankiu nku ni xi b'a tjin xi nkú joyaha nku najyun tjebe chánka xi jtít'a'yún nga njuu nkun. ¹²Tjintuyá ayaha niu ngayje tákjá chu xi b'ema ko xi b'efe yjoho t'anankiu ko nise xi b'ematjen nk'a ján. ¹³As'ai kint'é Pedro nku nta xi b'i kitsúhu:

—Pedro, tísintjein. N'ek'iein chu ko chineí.

¹⁴B'i kitsú Pedro:

—Najmi, Nda Ntia. Ndahachí najmi kjee kjine ni xi tijná nkjúhún kjuatéxumoo nga kama chine, ni xi najmi je nginkun Ntíaná.

¹⁵As'ai ta kinchja ngáha nto niyá xi ma johu. B'i kitsú:

—Ni xi kits'ín Ntíaná nga ja je nginkun, najmi tu ji 'mihí nga najmi je.

¹⁶Jan niyá b'a kama, as'ai ngjinji ngáha niu nk'a ján. ¹⁷Nk'ie nga ta títs'ínnkjink'uhun Pedro nkú tsuhu ra ni xi kama chjihí, tu tsichuhú asti ankujo já xi kits'ín nibá nda Cornelio. Kisakúhu jóo ni'yaha Simon, nda xi f'áxi tjabaxín. ¹⁸As'ai kingjásjaiya tsa yo tíña Simon xi ta 'mi Pedro.

¹⁹Nk'ie nga tu nku títs'ínnkjink'uhún Pedro ni xi kama chjihí, Espiritu Santo b'i kitsúhu:

—Chase mai. Jan já t'íbangisjaihi. ²⁰Tisintjein ko titjujein. Najmi tu n'ejó tak'uin nga t'inkoi, at'aha an kats'in nibá jóo.

²¹As'ai tsitjuen Pedro nga j'aisehe jóo ko b'i kitsúhu:

—An xi t'ibinchisjó. ¿Mí xáha xi kj'úái'ihinu?

²²B'a incha kitsú jóo:

—Nda jun k'aku Cornelio kats'ín nibáni. Benkjún Ntíaná ndo ko naxu ts'ín ni xi ts'ín. Nda ts'ín nchjanijimiyaha ra ngayjee xuta judio ndo. Nku ntítsjehe Ntíaná b'a kitsúhu nga kjuáichj'aihi nga k'úin ni'yaha ko nga kuasínñuju ni xi k'úihin.

²³Kits'ínkjáihin Pedro jóo ko yo incha kits'ínkj'a nistjen. Nistjin xi ma ndyjuun ngjiko jóo. Ta ngjiko k'ua já ninku xi tjin nanki Jope. ²⁴Nistjin xi ma johu tsichu nanki Cesarea. Tíkuyá Cornelio ko ta tíkuyá xuta xi kits'ínkint'é, kui xi xuta xinkjin ko xuta xi nda nchjako. ²⁵Nk'ie nga ja tífás'en Pedro ayoo, Cornelio j'ai ts'ínkjáihin ko tsasinkúnch'int'aha nga kits'intsjoho. ²⁶Tunga kikjesintjehén ra Pedro ko b'i kitsúhu:

—Tisintjein. Ta xutaná xi nkúhu ji.

²⁷Tínchjako ts'ihin nga jas'en ayoo ko kieke nga nkjin xuta kama ñjakú yo. ²⁸As'ai b'i kitsúhu:

—Jun yo nga nku nda xi ntje judio tjehe ra najmi tsjantehe kjuatéxumaha tsa kama ñjako xuta xi najmi ntje judio tjehe ra ko tsa kjuas'en ni'yaha. Tunga Ntíaná tsakúchjina nga najmi tíhin nga kj'uaján xuta, tsa xi je ko xi najmi je xi nkú títsu kjuatéxumani. ²⁹Kui kjuaha nk'ie nga kichubahanú, najmi jo jan tíhinna nga kjúáisenú. Kui b'a maha, t'inyahanú mí kjuaha nga kichubahanú.

³⁰As'ai b'i kitsú Cornelio:

—Ma ñju nistjin, nkú ra ma chuba jan nga ngixuun, ni'yaná tínchjako Ntíaná. Tu j'ai sinjnahá nku nda xi t'ib'at'ai najyun xi yja. ³¹Kui xi b'a kitsúna: “Cornelio, Ntíaná tsasínñuju ni xi tsinchihí ko t'ibe nga t'ibaihi xuta x'an ni xi machjéhen. ³²Kui nga n'ekj'ihini nanki Jope já xi kúin'chjaha ra Simon, kui xi ta 'mi Pedro. Kui xi tíña ni'yaha Simon xi f'áxi tjabaxín, nda xi tíña andai ntáchak'uun síña ni'yaha.” ³³Kui nga tjen'yún ngjich'ahána ji, ko nda kuan'ei nga kjúái. Kui kjuaha kabintsubahani ei ngayjei nginkun Ntíaná tu xi k'uasínñuju ri ngayjee én xi kitsúhi Ntíaná nga kuixinyani.

B'i ts'ín y'énijmí Pedro éhen Ntíaná ni'yaha Cornelio

³⁴As'ai b'i kitsú Pedro nga kik'aha éhen:

—Mankjinna nd'ái nga kjuaxi kjáíhin nga najmi ngabi ts'ín Ntíaná ajihin xuta. ³⁵Ts'ínkjáín níhi tu má xuta naxinantáha ni xi tjín asuntee xi benkjúhún kó xi naxu ts'ín nginkun.

³⁶Ntíaná kits'ínkint'é xuta xi ntje Israel tjeheh ra én nda tsuhu Jesucristo. Kui xi Nda Ntíaha ngayjee xuta kó kui xi tsjáha xuta kjuajyuhu Ntíaná. ³⁷Yo én xi kichuba ngayjee ante Judea, b'aha ra ante Galilea nk'ie nga ja kamaha Jua nga tsaténtá kó y'énijmí éhen Ntíaná. ³⁸Yo xi nkú ts'ín Ntíaná kits'ín nibájen Espiritu Santo nga j'aitsejihin ra Jesu, nda xi nibáha nanki Nazaret, kó kitsjáha nga'yún. Kui xi kikjatsú'ba nga kits'ín ni xi nda kó kits'ínnkihí ngayjee xi tjíntujihin jánindo. Ntíaná kits'ínxájihin Jesu.

³⁹Jín kiyai kó bixfyai ngayjee ni xi kits'ín Jesu ante Judea kó nanki Jerusalem. Kis'et'a kruu nga kin'ek'ien. ⁴⁰Tunga Ntíanáhá kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo nistjin xi ma jahan kó tsakúchjini. ⁴¹Najmi ngayjee xuta tsakúchjihí yjoho, tu nkuhú jin xi j'ájin tíjunní Ntíaná nga kuixínyai xuta xingisoo. Jín kichinekoí kó ki'yukoí nk'ie nga ja j'áíya ngáha ra ngabayoo.

⁴²Y'éxáni nga tjíhin nga k'úénijmíhi xuta kó kuixínyai nga Ntíaná kitsjá xáha nga kui kuasehe ni xi nda kó ni xi najmi nda kits'ín xuta xi tjíntu tík'un kó xi k'ien. ⁴³Ngayjee já profeta kinchjanijmíyaha Jesu. B'a incha kitsú nga ngat'aha Jesu kama ndyjat'aha ra jéhe ngayjee xuta xi s'ejihin.

B'i ts'ín kits'ínkjáíhin Espiritu Santo xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra

⁴⁴Nk'ie nga ta tínchjaha Pedro, tu nibajennehé ra Espiritu Santo ngayjee xuta xi tíincha basínnjúhu én xi tínchja. ⁴⁵Kama nkjúhún já nínku xi ntje judio tjeheh ra xi tjenko Pedro nk'ie nga kíkíe nga Ntíaná kitsjáha Espiritu Santo xuta xi najmi judio. ⁴⁶At'aha kint'é nga kj'ái kj'ái én kinchja xuta kó nga kits'ínkie yjoho nga Ntíaná xi tjíhin kjuachánka. As'ai b'i kitsú Pedro:

⁴⁷—¿A tjín xi najmi tsjánte nga saténtá xuta xu'bi xi ja kuats'ínkjáíhin Espiritu Santo xi nkúhu ná?

⁴⁸B'a kitsú Pedro nga saténtá xuto at'aha ja kis'ejihin Jesucristo. Ja kamoo, tsinchihi Pedro nga k'úéjña sa yo.

Pedro b'i ts'ín kitsúyaha xuta nínku Jerusalen ni xi kama ni'yaha Cornelio

11 Kint'é já postru kó já nts'eé xi tjín ante Judea nga xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra ta kits'ínkjáíhin éhen Ntíaná. ²Nk'ie nga j'ai ngáha Pedro nanki Jerusalem, y'ésikoho já judio xi tíincha tsu nga tjíhin nga n'e ni circuncision xi nkú nga títsu kjuatéxumoo. B'i kik'ihin:

³—¿Á ji tsitjas'ehenni ni'yahá kō kichinekohoni já xi najmi kin'ehé ra ni circumcision?

⁴As'ai kik'atuts'ihin Pedro nga kitsúya chich'in ngayjee ni xi kamoo. B'i kitsú:

⁵—Nk'ie nga tínchjaka Ntíaná nanki Jope, kama chjina nku ni xi nkúhu tsa nchini kik'aina. Kikie nku ni xi b'a tjin xi nkú joyaha nku najyun tjebe chánka xi tjt'a'yún nga njuu nkun. Nibajehen nk'a ján kō j'aijén santaha má tíjña. ⁶Nk'ie nga tsase nda nda mí nihi xi tínchaha, kikie chu xi b'ema, chu xi tjin ngijñóo, xi b'éfe yjoho t'anankiu kō nise xi b'ematjen nk'a ján.

⁷As'ai kint'e nku nta xi b'i kitsúna: “Pedro, tsintjein. N'ek'iein chu kō chineí.” ⁸B'a kixian: “Najmi, Nda Ntia. Ndahachí najmi kjee kjiné ni xi tíjña nkjúhun kjuatéxumoo nga kama chine, ni xi najmi je nginkun Ntíaná.” ⁹As'ai ta kinchjakohó ngáhana nta xi nibaha nk'a ján niyá xi ma joho. “Ni xi kits'in Ntíaná nga ja je nginkun, najmi tu ji 'mihí nga najmi je nginkun”, kitsúna. ¹⁰Jan niyá b'a kama, as'ai ngjinji ngáha nk'a ján ngayjee niu.

¹¹Ta kuihi chubō tsichu ni'ya xi má nga tíjña jan já xi nibaha Cesarea nga j'aijk'ána. ¹²B'a kitsúna Espiritu nga najmi jo jan kamana nga kfínka jóo. Ta ngjikona já nts'eé xi jun xu'bi kō tsitjas'ein ni'yahá ndo. ¹³As'ai kitsúyani xi nkú ts'in kikie nku ntítsje aya ni'yahá nga j'ai sinjñat'aha kō b'a kitsúhu: “N'ekjí naki Jope já xi kuinchjaha Simon, kui xi ta 'mi Pedro. ¹⁴Kui xi kuinchjakohi. Én xi kuitsuhi, kui xi ts'ínk'ankihi kō ngayjee xuta xi ts'i.”

¹⁵Nk'ie nga kik'atuts'ihin nga kinchja, Espiritu Santo nibajennehe xuta xu'bo xi nkú ts'in nibajennená nga tjuhun. ¹⁶As'ai j'áítsjenna ni xi kitsúná Nda Ntíaná: “Ntánijua tsaténtáha Jua tunga máha jun, Espiritu Santo saténtáhanu.” ¹⁷Kui b'a maha, tsa Ntíaná ta títsjáha ra xuta xu'bo ta kui nihi xi kitsjáná xi s'ejinná Nda Ntíaná Jesucristo, ¿yáha an tsa k'uechjáha ra Ntíaná?

¹⁸Nk'ie nga kint'é jóo ni xi kitsú Pedro, najmi ta ngji kontraha ra. Tu sahá kits'intsjoho Ntíaná. B'i incha kitsú:

—A xúhu ta kohó xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra kitsjáha Ntíaná nga ngjuaikj'áha ra animaha tu xi kama k'úentu tík'un síhin.

B'i kama nga kis'enijmí éhen Ntíaná nanki Antiokia

¹⁹Nk'ie nga kin'ek'ien Esteban, ta kin'e uncha xuta ninku xi k'oo. Xi kindzjoya incha tsichu santaha ante Fenicia, xjo Chipre kō nanki Antiokia. Tu nkuhú xuta xi ntje judio tjeheh ra y'énijmíhi éhen Ntíaná. ²⁰Tunga kis'ehé ajihin jóo k'ua já xi nibáha xjo Chipre kō já xi nibáha ante Cirene xi incha tsichu nanki Antiokia kō kinchjako xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra, xi nchja én griego. Y'énijmíhi xuto én nda tsuhu Nda Ntíaná Jesu. ²¹Nga'yúhun Ntíaná tsasinkoho kō nkjin kama xi kis'ejihin kō kits'ínkjáihin Nda Ntíaná.

²²As'ai kint'é xuta ninku xi tjín nanki Jerusalen ni xu'bi. Kui nga kits'ínkijhi Bernabe nanki Antiokia. ²³Nk'ie nga tsichu Bernabe yo, kikie xi nkú ts'ín Ntíaná títsjáha kjuandaha xuta xi tjín yo ko kama tsjoho. B'a kitsúhu ngayjee xuta nga ngayjehe k'un kas'ejin tehentehe Ntíaná. ²⁴B'a ts'ín kinchja Bernabe at'aha nda animaha. Kitsejihin ra Espiritu Santo ko 'yún s'ejihin Ntíaná. Nkjin nkjún sa xuta kis'ejihin Nda Ntíaná yo.

²⁵As'ai ngji Bernabe nanki Tarso nga ngjingsjá Saulo. ²⁶Nk'ie nga kisakúhu, j'aiko Antiokia. Yo y'entujihin xuta ninku nku nú tjihin ko incha tsakúyaha nkjin nkjún xuta. Xuta ni'yakuyáha Jesu xi kis'e Antiokia, kui xi tjun kik'in xuta cristiano.^h

²⁷As'ai tsitju nanki Jerusalen k'ua já profeta nga ngji nanki Antiokia. ²⁸Nku ndo xi 'mi Agabo tsasinjña nk'ie nga Espiritu kits'ínkinchjaha ko kitsúya nga kjintía s'e ngayjee asuntee. B'a kama nk'ie nga tjihin xá nda títjun Roma xi 'mi Claudio.

²⁹Nk'ie nga kiyaha nga b'a kama, as'ai y'éndako xinkjín xuta ni'yakuyáha Jesu xi tjín nanki Antiokia xi má nga tsjá nga nkúnkú ni xi tjihin xi nkú ts'ín behe k'un, tu xi kuasinkoho já nts'eé xi tjín ante Judea. ³⁰B'a incha kits'ín ko kits'ínkji Bernabe ko Saulo nga kui xi ts'ínkjás'eheñ toon chje jácháha xuta ninku.

B'í ts'ín kin'ek'ien Santiago ko b'i ts'ín kin'ekjas'en nubayá Pedro

12 Kui nistjin xu'bo nda rei Herode Agripa jakj'ánijé k'ua xuta ninku tu xi kits'ín'uhun ra. ²B'a kitsú nga kicha n'ek'iehen Santiago nda nts'e Jua. ³Nk'ie nga kikie nga tsjo kamaha já judio ni xi kits'ín, ta jakj'ánijé Pedro. S'í Pascua b'a kamo, nistjin nga chine ninkuan xi najmi tjihin na'lyu san.

⁴Nk'ie nga jakj'ánijé Pedro, kits'ínkjás'en nubayá má nga ñju tjihin kits'ínk'a xinkjín já jun xi kúnntaha. At'aha mjehe Herode ts'ínkokjuu Pedro nginkun xuta nk'ie nga kj'ua s'íu. ⁵Kui nga kichunntáha Pedro nga kjiyaha nubayóo, tunga 'yúhún kinchjako Ntíaná xuta ninku nga títbankintjái Pedro.

B'i ts'ín tsitju nubayóo Pedro

⁶Ni xi kama nku nistjen kintehe ni nga ts'ínkokjuu Herode Pedro nginkun xuta, kjife Pedro nga kjiñaya masehen jo já jun. Jo n'úkicha tjíkjáha. Ko kj'ai já jun xi tíincha kunntá ankjuu nubayóo. ⁷As'ai tu nkuhú ntítsjehe Ntíaná j'ai sinjña yo ko kama ndzjen aya nubayóo. Kits'ínko tjiaha Pedro nga kits'ínkj'áha ko b'i kitsúhu:

—Kitsa tísintjein.

^h 11:26 Xuta xi jankihí Jesucristo tsuhu ra “xuta cristiano”.

As'ai tsixuntu n'úkicha xi t'íkjá ntsja Pedro. ⁸B'i kitsú ya ntítsjee: —T'e'yúnkjái tjabaxín ndayáhi ko tjayai tjabaxín ntéhi.

As'ai b'a kits'ín Pedro. B'i kitsú yaha:

—Tjasuntjai najyun ndjuhi ko tsjénnkiní.

⁹As'ai kitsjennkíhi Pedro ntítsjee nga ndaha najmi be tsa kjuaxi a ra najmi kjuaxi ni xi títs'ín ntítsjee. B'a kamaha xi nkúhu tsa chíni tí'baihi. ¹⁰Incha j'a má t'íntu já jun xi tjun t'íncha kunntá yo ko ta j'a xi ma johó. Incha tsichu ankjua kicha xi tjen niyáté xi fi ajin nantio. Tsix'á suba ankjuo. Nk'ie nga incha tsitju ko j'a nku niyáté t'íhin, tjen'yún kindyahá ntítsjee nga ngji t'axíhin Pedro.

¹¹As'ai kamankjihin Pedro xi nkúhu tsa j'a ngáha ra ko b'a kitsú:

—Kjuaxi nga Ntíaná kuats'ín nibá ntítsjehe. K'uakasje'ana aya ntsja Herode Agripa ko ngayjee ni xi t'ikuyáha xuta judio.

¹²Nk'ie nga ja kamankjihin ni xi kamoó, as'ai ngji ni'yaha Maria ngaha Jua xi ta 'mi ya Marco, má kama njakú nkjin xuta nga t'ínchjako Ntíaná. ¹³Kits'ínkjane Pedro ankjuo ko takjín xi 'mi Rode j'aisehe. ¹⁴Nk'ie nga kint'é takjún ntaha Pedro, 'yún kama tsjohó ko tsangatsanka nga ngji tsúyaha xuta xingisoo nga asti ankjuo síjña Pedro. Ta ndaha najmi kikjex'á ankjuo.

¹⁵—¿A tíma luku ní? —kik'ihin.

Tunga b'ahá kitsú takjún nga kjuaxi niu.

—Kutsa ntítsjehe ní Pedro niu —kitsú jóo.

¹⁶Máha Pedro, tu nku títs'ínkjanehé ankjuo. Nk'ie nga kikjex'á ankjuo jóo ko kieke nga Pedro niu, tu ni xí kitsankjúhún. ¹⁷Tunga kits'ínk'ajnihí ntsja Pedro nga b'a kitsú nga najmi kuínchja jóo. Kitsúyaha xi nkú ts'ín Ntíaná kik'onsjehe aya nubayóo ko b'a kitsúhu jóo:

—T'inyohoo Santiago ko já nts'eé ni xi kamoó.

As'ai tsitju nga ngji t'axín.

¹⁸Nk'ie nga kama seen, ndaha najmi be nkú ts'ín já juun, at'aha najmi be má kaffhi Pedro. ¹⁹Kitsjá kjuu Herode Antipa nga kuínchísjai, tunga najmi kisakúhú ra. Kui nga kits'ínk'okjuaha já jun xi t'íncha kunntá nubayóo ko b'a kitsú nga n'ek'ien. Kui n'ístjiun tsitju Herode Agripa ante Judea nga ngjik'iejña nanki Cesarea.

B'i ts'ín k'ien Herode Agripa

²⁰Herode Agripa t'ijnachánko xuta nanki Tiro ko xuta nanki Sidon. As'ai nkuhú kits'ín yjohó xuta xu'bo nga j'aisehe Herode. Títjun nda kinchjako nda Blastó, kui xi nku nda k'aku ajihin já xi ts'ínxát'aha nda rei. Askahan kinchjako nda rei nga tsankihí kjuajyu, at'aha xuta nankihí jóo nankihí nda rei b'atse nichine.

²¹Nístjin xi kitsú Herode nga kuínchjanijmíko jóo, kingja najyun tsjo t'íhin ko y'ejña ante má nga ts'ín kjuu ko kinchjaya. ²²As'ai b'i kitsú xuta nga incha kikjintáya:

—Najmi nda xi tínchjai. Ntiáhá niu.

²³Ta kuihi chubo nku ntítsjehe Ntíaná kitsjá ch'ihin Herode, at'aha najmi tjun y'éjña Ntíaná tsa kits'ínkie yjoho nga Ntíanáhá xi chánka. Chjuntu kikjinehe ko k'ien.

²⁴Tunga ngjindjuhú éhen Ntíaná ko kis'enijmí tu má xi tjuhén ni. ²⁵Bernabe ko Saulo, nk'ie nga kama ndjuúhu xá xi kik'aihi nanki Jerusalen, kik'óya ngáha nga ngjiko Jua xi ta 'mi Marco.

B'i ts'ín kik'ai xáha Bernabe ko Saulo

13 Ajihin xuta ninku nanki Antiokia y'entu Bernabe, Simon xi ta 'mi Nda Jma, Lucio xi nibáha ante Cirene, Manaen xi kama cháko Herode Antipa xi tsatéxuma ante Galilea, ko Saulo. Kui jái xi já profeta ko já maestrú. ²Nk'ie nga kama ñjakú nga tíncha ts'ínsjoho Ntíaná ko nga tjintu kjintía, as'ai Espiritu Santo b'i kitsúhu:

—N'e t'axinnú Bernabe ko Saulo tu xi ts'íihin xá xi tsjaha.

³Y'entu kjintía xuta ninku, kinchjako Ntíaná ko kingjénne ntsja Bernabe ko Saulo. As'ai kits'ínkji.

B'i ts'ín y'énijmí éhen Ntíaná Saulo ko Bernabe xjo Chipre

⁴Kui b'a maha, nk'ie nga kits'ínkjihi ra Espiritu Santo jóo, incha ngji nanki Seleucia ko yo jas'en nku tsutsu xi ngjikoho xjo Chipre. ⁵Nk'ie nga tsichu nanki Salamina, y'énijmí éhen Ntíaná ni'ya sinagogaha xuta judio xi tjín yo. Ta incha tjenko ya Jua nga tibasinkoho.

⁶As'ai incha j'atikjá ngayjee xjo Chipre ko tsichu nanki Pafó. Yo kisatéjin nku ndatj'e judio xi 'mi Barjesu. Nku nda profeta kits'ín ma yjoho ⁷ko tjenko nda títjuhun Chipre. Nku nda kitikjua xi 'mi Sergio Paulo nda títjuun. As'ai kinchjaha Bernabe ko Saulo, at'aha mjehe kuasínñjuhu éhen Ntíaná. ⁸Tunga ndatj'ee, xi ta Elima 'mi ya nga én griego, ngji kontraha Bernabe ko Saulo. Y'éch'oho nda títjuun tu xi najmi s'ejihin ra yáha Jesu.

⁹As'ai j'aitsejihin ra Espiritu Santo Saulo, xi ta 'mi ya Pablo. Tsase'a ndatj'ee ¹⁰ko b'i kitsú:

—¡Ji xi tu nku ch'anachahá ri xuta ko 'yún ch'onk'uin! ¡Ji xi ntíhi ndanindoo, at'aha b'a tín'ei xi nkú ts'ín! ¡Ji xi tinchun kontraihi ngayjee ni xi naxu nginkun Ntíaná! ¿A tu nku n'etsitinní ni xi nda tíihin Ntíaná? ¹¹Nd'ai ngjuai kontrahi nga'yúhun Ntíaná. Kama kai. Chuba nistjin najmi ta chahani ts'íu.

Ta kuihi chubo tjen'yún najmi ta kama chjihí ra ndatj'ee. Kama jyuhun ko chuba kikjatsú'bahá nga tsangisjai nku xi kjébénkíhi. ¹²Nk'ie nga kíkíe nda títjuun ni xi kamoó, kama nkjúhun ni xi tsakúya Pablo nga yáha Nda Ntíaná Jesu ko kis'ejihin Jesu.

B'i ts'ín y'énijmí Pabló éhen Ntíaná ante Písidia

¹³As'ai Pabló kó já xi tjenko jas'en nku tsutsu. Tsitju nanki Pafó kó tsichu Perge, nanki xi tíjñajihin ante Panfilia. Yo y'éjña Jua jóo kó kik'óya ngáha nanki Jerusalen. ¹⁴Pabló kó já xingisoo tsitju nanki Perge kó ngji nanki Antiokia, nanki xi tíjñajihin ante Písidia. Nku xuatu jas'en ni'ya sinagoga xi síjña yo kó y'entu. ¹⁵Nk'ie nga kin'eya xujun kjuatéxumoo kó xujun já profeta, b'i kitsú já k'akuhu xuta ni'ya sinagoga nga kinchja:

—Jun já nts'e, tsa tjinnuu én xi k'úénijmíhuu xuta, chubo nd'ai.

¹⁶As'ai tsisintjen Pabló. Kingjénnk'a ntsja tu xi kuasínñjuhu xuta kó b'i kitsú:

—Jun xi ntje Israel tjeheñnuu kó jun xi najmi ntje Israel tjeheñnuu xi yankjún Ntíaná, tasinñjunú. ¹⁷Ntiaha xuta Israel, kui xi j'ájihin ntje cháná kó nku naxinantá chánka kits'ín ma nk'ie nga tjintu sa ante Egipto, má nga y'entut'a x'an. Askahan nga'yúhún kik'onsjekoho ntje cháná ante Egipto. ¹⁸Kits'íntsentaha ante kixiu nkú ra ma yachán nú. ¹⁹Kits'ínkje yatu nanki i xi tjín ante Canaan kó kitsjáha ntje cháná antehé tu xi kama ts'ehe.

²⁰Askahan, nkú ra ma tsa ñju unchan kó cháte nú, Ntíaná kitsjá xáha já jue tu xi kuatéxumaha ra naxinantáná santaha nga tsichu nistjihin nda profeta Samuel. ²¹As'ai tsanki naxinantáná nga nku nda rej kuatéxumaha. B'a ts'ín Ntíaná kitsjáha ra nku nda rej. Yachán nú tjihin tsatéxuma Saul xi ntíhi Cis xi y'aha ra ntjehe Benjamin.

²²Askahan Ntíaná kikje'áha xóo Saul kó David kits'ín ma nda reihj xuta. Kitsúya Ntíaná yáha David: “Kuasakúna David ntíhi Isai. Kui xi nku nda xi tsjo mahá animana, xi ts'íntjusunyje xi nkú nga ts'ín mjena.” ²³Ntjehe David nibaha nda xi kitsúya tíjñun Ntíaná nga ts'ín nibásehe xuta Israel tu xi ts'ínk'ankihi. Kui ndo xi Jesu.

²⁴Kintehe ni nga j'ai Jesu, Jua y'énijmíhi ngayjee xuta Israel. B'a kitsúhu nga tjihin nga ngjuajkj'áha ra animaha kó saténtá. ²⁵Nk'ie nga ja tábichúket'a xáha Jua, b'a kitsú: “¿Yá xi tábixiún nga an? Najmi an nda xi tichuyóhoo. Askahan nibá nku xi 'yún nk'a tjen sa nga an, nga santaha najmi an tsuhuna tsa an kjendáya n'úhu ntéhe.”

²⁶Jun já nts'e, jun xi ntjehe Abraham kó jun xi najmi Israel tjeheñnuu xi yankjún Ntíaná, ñá kin'e nibáná én xu'bi xi ts'ínk'ankiná. ²⁷At'aha xuta Jerusalen kó já tjixáha najmi kamankjihin yáha Jesu kó ta ndaha ni xi jtít'a xujuhún já profeta xi n'eya xki xuatu. Incha kitsú nga ngabaya tjeheñ ra Jesu. B'a ts'ín incha kits'íntjusuhun ni xi y'ét'a já profeta. ²⁸Ndaha tsa najmi kisakújihin mí kjuaha nga kama n'ek'iehen, tunga tsinchihí ra Pilato nga n'ek'ien Jesu.

²⁹Nk'ie nga ja kits'íntjusun jóo ngayjee ni xi jtít'a xujun éhen Ntíaná má nga tínchjanijmíyaha Jesu, as'ai kikjejent'a kruu kó

kingjáyaji. ³⁰Tunga Ntíanáhá kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo.

³¹Jesu nkjin nistjin tsakúchjhi yjoho já xi tsitjukoho ante Galilea nga ngjikoho nanki Jerusalem. Nd'ai kui já xu'bo xi tíncha tsuyaha xuta ni xi incha kieke.

³²Jin ta túbixínyaí én nda tsu xu'bi xi tínchja ni xi Ntíaná kitsúya títjuhun ntje chána nga tsjáha. ³³Kui niu xi ja kits'íntjusun Ntíaná ngandaná ná xi y'ahaná ntjehe ntje chána, nk'ie nga kits'ínkj'áíyaha Jesu ngabayoo. Xi nkú ts'ín tít'a xujun salmo xki jo: “Ji xi Ntíng, an xi tsichu ma Na'mihi.” ³⁴Ntíaná kits'ínkj'áíya ngáha ra Jesu ngabayoo tu xi najmi ta kuatsúhun yjonintehe. At'aha b'a kitsú: “Tsjanuu kjuandana xi kixihin David.”

³⁵Kui nga b'a ta ts'ín tít'a yaha kj'ai salmo: “Najmi k'uaínteí nga kuatsún yjonintehe nda xi ts'i.” ³⁶David, nistjin nga y'ejna kits'ín ni xi mjehe Ntíaná, as'ai k'ien. Kama njakúko xi cháha ko jentu yjonintehe. ³⁷Tunga máha nda xi Ntíaná kits'ínkj'áíya ngáha ra ngabayoo, kui xi najmi jentu yjonintehe.

³⁸Kui b'a maha, jun já nts'e, tjíhin nga chahanu ni xu'bi. Jesu kits'ín nga kama ndyjat'aha xuta jéhe. Kui nihi xi túb'enijmí nd'ai. ³⁹Kjuatéxumaha Moise najmi kamaha kits'ín ndáinuú ngayjee jé xi tjinuu nginkun Ntíaná, tunga Jesu ts'ín ndáihí jéhe ngayjee xuta xi s'ejihin.

⁴⁰Kui nga chúhun ruu yjonuu nga najmi tu jun nibanenuu ni xi y'ét'a já profeta. At'aha b'i ts'ín tít'a xujun éhen Ntíaná:

⁴¹Chasoo, jun xi chajnucho xuta xingisoo,
katuma nkjúnnuu ko kandyjajihínsón.

At'aha an ts'ian nku ni nistjin nga tintsuboo,
nku ni xi najmi s'ejinnuu ndaha tsa tjin xi kuítsuyanuu.

⁴²As'ai tsitju ni'ya sinagoga Pablo ko já xi tjenko. Xuta xi tjin yo incha tsanki nga k'úinya saha ni xu'bi xuatu xinkuu. ⁴³Nk'ie nga tsitju xuto, nkjin xuta judio ko xi najmi judio xi benkjún Ntíaná kitsjennkíhi Pablo ko Bernabe. Kui b'a kitsúhu xuto nga tjíhin nga k'úéntujín kjuandaha Ntíaná.

⁴⁴Xuatu xinkuu xi mjehé kama njakúyjee xuta xi tjin yo tu xi kuasínjuhu ra éhen Ntíaná. ⁴⁵Tunga nk'ie nga incha kieke já judio xuta nkjiun, 'yún kama nchini. Ngji kontraha ni xi túb'enijmí Pablo ko ch'on kitsúhu. ⁴⁶As'ai 'yún ndjá kinchja sa Pablo ko Bernabe. B'i incha kitsú:

—Kamachjéhen nk'ie nga jun títjun kis'enijmínuu éhen Ntíaná, tunga najmi tín'ekjáihín ruu éen. B'a ts'ín túbakuchjihinu nga najmi tjeheennuu nga kuínsuba tík'un síún. Kui kjuaha nga tu sahá xuta xi tjin asuntee kuankínk'ienijmíhi ri nd'ai. ⁴⁷At'aha b'i kitsúni Ntíaná nga y'éxáni:

Ji xi nkú joyaha nku nd'í

xi tsjahá xuta xi tjin asuntee,
tu xi k'úinkohoni én xi ts'ínk'ankihí xuta
santaha má fekuhu asuntee.

⁴⁸Nk'ie nga kint'é én xu'bi xuta xi najmi ntje judio tjehen ra,
kama tsjohó kó b'a incha kitsú nga tjihin kjuachánka éhen Ntíaná.
Kis'ejihin ni xi y'énijmí Pablo ngayjee xuta xi ja j'ájin Ntíaná nga
tjihin nga k'úentu tík'un sín.

⁴⁹Ngjindju éhen Ntíaná nga kis'enijmí ngayjee ante xu'bo. ⁵⁰Tunga
já judiohó tsinchá'a jminchjín xi benkjún Ntíaná kó xi nda behe xuta,
kó tá tsinchá'a já k'akuhu nankiu xi má nga tsinchákjahan. Kitsjennkí
unkie Pablo kó Bernabe kó kik'onsje nankihí.

⁵¹As'ai y'étsujne ndyjo tsuku Pablo kó Bernabe tu xi tsakúchiji
nga najmi kui xi tjihin jé. As'ai incha ngji nanki Iconio. ⁵²Xuta xi
yjankihí Jesu xi y'entu Antiokia, nanki xi tijnajihin Panfilia, kis'e
nkjúhun kjuatsjo kó kitsejihin ra Espiritu Santo.

B'i ts'ín ja ma kis'ehé ra ndjio Pablo kó Bernabe nanki Iconio

14 Nk'ie nga jas'en Pablo kó Bernabe ni'ya sinagogahá xuta
judio xi tjin nanki Iconio, incha y'énijmí éhen Ntíaná nga ixí
nkjihín xuta judio kó xi najmi judio kis'ejihin ni xi tíncha b'énijmí.
²Tunga já judio xi najmi s'ejihin yáha Jesu tsinchákjahan xuta xi
najmi judio xi má nga ch'on ts'ín kuasehe já nts'eé.

³Nkjin nistjin ts'andayahá Pablo kó Bernabe yo. Incha behe
k'un nga Nda Ntíaná Jesu t'ibasinkohó kó ndjá kinchjanijmíyaha
kjuandahá Nda Ntíaná. Kin'echjén jóo nga kits'ín kjuankjún kó kama
ni xi tsakúchji nga kjuaxi én xi tínchja.

⁴As'ai tsakjánya yjohó xuta nantio. Tjin xi kamako xuta judio kó
tjin xi kamako já postru. ⁵Já nankiu kó já judio y'éndako já tixóo
tu xi ts'ín'uhun ra kó k'uéhe ra ndjio já postru. ⁶Nk'ie nga kint'é já
postru niu, Listra kó Derbe incha tsanka, nanki xi tjintujihin ante
Licaonia. Kó ngji ya ante xi tjíndai yo ⁷má nga tá incha y'énijmí én
nda tsuhu Jesu.

B'i kama nanki Listra nk'ie nga ntia tín'e ma Pablo kó Bernabe

⁸Listra y'ejña nku nda nima xi tu b'a ts'ín najmi mahá fi nkúhu
nga kitsin. Kui xi y'ejña ⁹nga tsasínjuhu ni xi tínchja Pablo. As'ai
Pablo tsase'a ndó kó kieke nga s'ejihin xi má nga kamanda. ¹⁰As'ai b'i
kitsúhu nga 'yún kinchja:

—Tisijnña kixi.

As'ai ixí kikjennk'áhá ndó kó kikjatsú'ba. ¹¹Nk'ie nga kieke xuto ni
xi kits'ín Pablo, b'i incha kitsú nga incha kikjintáya nga én Licaonia:

—Ja kaf'aijénjinná jo ntia. Yjonintehe xuta incha kab'a.

¹²B'a incha kitsú nga Bernabe xi ntia Zeus ko nga Pablo xi ntia Hermes, at'aha Pablo xi tínchja. ¹³As'ai nda na'mi xi ts'inxáha ntia Zeus j'aiko turu ko naxú tsjo k'un ankjuaha nankiu, má nga síña ninkuhu ntia Zeus. Nda na'miu ko xuta nantio incha mjehe tsjáha chje já postru. ¹⁴Tunga nk'ie nga kamankjihin Bernabe ko Pablo ni xi tímoo, kikjentiyajen najyuhun ko kitsa ngjjijihin xuta nantio nga incha kikjintáya nga ¹⁵b'i incha kitsú:

—Jun já, zá b'a t'n'ehenu? Ta xuta ní xi nkúhu jun. Tíb'enijmí ajinnu nga tjihin nga k'úentu ni xu'bi xi najmi chumi ni chjhi ra ko n'ekjóhoon Ntia xi tíña t'k'un. Kui xi kits'ínnda nk'a ján, t'anankiu, ntáchak'uun ko ngayjee ni xi tjihin. ¹⁶Nistjin nk'ie kitsjante Ntiana nga xuta xi tjin asuntee ts'ín sin chá xi be. ¹⁷Tunga tu nkú kitsjáha ra xuta ni xi nda tu xi tsakúchjhi yjoho. At'aha kui xi ts'ín nibáná ts'i ko tsjáná chan xi nda. Tsjáná nichine ko ts'íntsehe animaná kjuatsjo.

¹⁸B'a kitsú Pablo ko Bernabe. As'ai tu ni xí kis'enkihí ra kjuanima nga k'uéch'oho xuta ngat'aha chje xi mjehe tsjá.

¹⁹As'ai já judio xi nibaha nanki Antiokia ko nanki Iconio j'ainchá'a xuta nkjiun. Incha y'éhe ndjio Pablo ko kikjebéfehe natsin nantio. Ja ka'me incha kitsú. ²⁰Tunga nk'iehé nga kama njakúndaihi Pablo xuta xi yjankihi Jesu, tsisintjen Pablo ko jas'en ajin nantio. Nistjin xi ma ndyjuun ngjiko Bernabe nanki Derbe.

²¹Y'énijmí Pablo ko Bernabe én nda tsuhu Jesu nanki Derbe ko nkjin nkjún xuta xi tjin yo kitsjennkíhi Jesu. As'ai kik'óya ngáha jóo nanki Litra, Iconio ko Antiokia. ²²Nk'ie nga incha j'a yo, b'a incha kitsúhu xuta ni'yakuyóo nga tjihin nga k'úentujín tehente ni xi s'ejihin. B'i kitsú yaha:

—Nkjin t'k'já kjuanima bitjajiáan tu xi bitjas'enjihinná nga Ntiana xi batéxumaná.

²³Xki ninku xi tjin nanki xu'bo incha kinchjako Ntiana ko y'entu kjintá, as'ai y'é't'a xá já xi kuasehe ninku. Kits'ínkjas'en jóo aya ntsja Ntiana at'aha kis'ejihin Ntiana.

B'i ts'ín incha j'ai ngáha Pablo ko Bernabe nanki Antiokia xi tíñajihin ante Siria

²⁴As'ai incha j'a Pablo ko Bernabe nanki xi tjin ante Pisidia ko incha j'ai ante Panfilia. ²⁵Nk'ie nga ja y'énijmí éhen Ntiana nanki Perge, incha ngji nanki Atalia. ²⁶Yo jas'en nku tsutsu xi ngjikoho nanki Antiokia, yo má nga kin'ekjas'en aya ntsja Ntiana nga tjuhun ni tu xi kuasinkoho ra xá xi ts'ín. J'ai yo at'aha ja kama ndjuú xóo.

²⁷Nk'ie nga j'ai nanki Antiokia, kinchja njakúhu xuta ninku ko kitsúyaha ngayjee ni xi kits'ínkoho Ntiana ko xi nkú ts'ín Ntiana kitsjantehe xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra xi má nga ko kui s'ejihin

éhen Ntíaná. ²⁸Nkjin nįstjin ts'andayahá Pablo kō Bernabe yō nga y'entujihin xutá xi yjankihí Jesu.

**B'í ts'ín y'énda já postru kō jácháha
ninku kjuasti xi tjun kisakú**

15 As'ai tsichu nanki Antiokiá k'ua já xi nibaha ante Judea. Kui xi b'í ts'ín tsakúyahá xutá ninku:

—Tsa najmi n'enuu ni circuncision xi nkú ts'ín tįña sin chá xi y'ét'aná Moise, najmi kama k'uankiu.

²Kui nga Pablo kō Bernabe y'ésikoho jóo. 'Yún kinchjanimíyakoho jóo niu. Kui nga b'a ts'ín incha y'éndakoho xinkjín xutá ninku nga Pablo kō Bernabe kō k'ua já ninku nanki Antiokiá incha ngjuai nanki Jerusalen xi má nga kuinchjanimíyakoho já postru kō jácháha ninku nanki Jerusalen kjuasti xu'bi.

³As'ai tsitju já xi kits'ínkji xutá ninku. Incha j'a ante Feniciá kō ante Samariá nga tįncha tsuya xi nkú ts'ín kits'ínk'óntjaiya yjohō kō kis'ejihin Ntíaná xutá xi najmi ntje judio tјehen ra. Ngayjee já nts'eé tu xí tsjohó kamaha nga kint'é én xu'bi.

⁴Nk'ie nga incha j'ai nanki Jerusalen, xutá ninku, já postru kō jácháha ninku kits'ínkjáihin. As'ai kitsúya jóo ngayjee ni xi kits'ínkoho Ntíaná. ⁵Tunga tsisintјehén k'ua já fariseo xi ja kis'ejihin Jesu kō b'í incha kitsú:

—Xutá xi najmi ntje judio tјehen ra tјihin nga n'ehe ni circuncision kō tјihin nga s'enimíhi nga ts'íntјusun kjuatéxumaha Moise.

⁶As'ai kama njakú já postru kō jácháha ninku nga kinchjanimíyakoho xinkjín ni xu'bi. ⁷Nk'ie nga ja 'yún tse kinchjanimíyaha niu, as'ai tsisintјen Pedro kō b'í kitsú:

—Jun já nts'e, ja yo nga nd'ai j'ájihinna Ntíaná ajinnuu xi má nga an xínyahá xutá xi najmi ntje judio tјehen ra én nda tsuhu Jesu tu xi s'ejihin ra. ⁸Ntíaná be animaha ngayjee xutá kō kui tsakúchji nga tá kits'ínkjáihin xutá xu'bo nk'ie nga kitsjáha Espiritu Santo xi nkú ts'ín kitsjáná. ⁹Najmi ngabi kits'ín Ntíaná ajihin xutá xu'bo kō ajinná. Tu sahá tá kits'ín je animaha tu ngat'aha nga kis'ejihin Jesu.

¹⁰'Kui b'a maha nd'ai, zá tįbankín kontraha ruu Ntíaná nga mjehenuu n'ek'anjihinu xutá xi s'ejihin ra Jesu ch'á xi najmi tsichukjuaha ra ntje cháná kō xi tá ndaha ná najmi chúkjuaná nga ch'anjiá? ¹¹S'ejin níná nga k'uankiá tu ngat'aha kjuandaha Nda Ntíaná Jesu xi nkú kō tá ts'ín k'uanki xutá xu'bo.

¹²As'ai kindyjanta ngayjee xutá kō tsasínņjuhu ni xi kitsú Bernabe kō Pablo, xi nkú ts'ín Ntíaná kitsjáha nga'yún nga kits'ín ajihin xutá xi najmi ntje judio tјehen ra kjuankjún kō ni xi tsakúchji kjuachánkaha Ntíaná. ¹³Nk'ie nga ja kamaha nga incha kinchja Bernabe kō Pablo, b'í kitsú Santiago nga kinchja:

—Jun já nts'e, tasinñjunú. ¹⁴Ja kuatsúyaná Simon xi nkú ts'ín Ntíaná kik'atuts'ihín ra nga kama nimqha xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra ko j'ájin ajihín xuta xu'bo nku naxinantá xi ta kama ts'e.

¹⁵Ta kui nií xi kitsú já profeta má nga b'í ts'ín y'ét'a:

¹⁶Askahan kjúái ngáhana

ko ts'inndáya ngáhana ni'yaha David xi ja tsijneya.

Ts'inndáya ni xi tsatsuun ko kjesíntjen ngáhana,

¹⁷tu xi xuta xingisoo kuangisjaihina,

ngayjee xuta xi j'ajían.

¹⁸B'a kitsú Ntíaná, kui xi y'éjña chji ni xu'bi

santaha nkúhu nú chá ján.

¹⁹'Kui nga b'a tíxihinna nga najmi tu nchjá n'ehe raá éen xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra xi s'ejihín Ntíaná. ²⁰Tu sahá n'ekj'íhí xujun nga b'a k'úíhín nga najmi tu kjine nichine xi chje kik'aihi ra ntia xi ts'ínnda xuta, nga najmi tu katjantuko jminchín nga najmi kjee bixan, nga najmi kjine yjoho chu xi nubantu, ko nga najmi kjine jní. ²¹At'aha santaha nkúhu nk'ie tjín xi b'énijmí kjuatéxumaha Moise xki nanki nk'ie nga n'eya kjuatéxumoo xki xuqtu ni'ya sinagoga.

B'í tsu xujun xi kits'ínkji já postru ko jácháha ninku Jerusalen

²²As'ai y'éndako xinkjín já postru ko jácháha ninku ko ngayjee xuta ninku nga kj'uájin já xi ts'ínkjiko Pablo ko Bernabe nanki Antiokia. Y'ét'a xá Juda xi ta 'mi Barsaba ko Sila. Já k'aku ajihín já nts'eé já xu'bi. ²³B'í tsu xujun xi kamanda:

“Jin, já postru ko jácháha ninku Jerusalen, t'n'ekj'íhi kjuasuniña já nts'eé xi najmi ntje judío tjeheh ra xi tjintu nanki Antiokia ko nanki xi tjintujín ante Siria ko ante Silicia.

²⁴Kinu'yái nga tjín k'ua já xi eí tsitjuihinni, já xi najmi jin y'exái. Kits'ín ntjinuu ni xi tsakúya jóo ko kits'ínndyjajinnuu xi nkú ts'ín s'ejinuu. ²⁵Kui nga tjínkuhuni nga y'ét'a xái já xi t'n'ekj'íkoí Bernabe ko Pablo. Kui xi tjoní ²⁶ko kui xi ja kitsjáha yjoho nga tsa kuayá ngat'aha Nda Ntíaná Jesucristo. ²⁷T'n'ekj'í Juda ko Sila, kui xi kuinchjakonuu nga kuitsuyanuu ni xi y'endai.

²⁸At'aha Espiritu Santo ko jin b'a maní nga nda tjín nga tu nkuhú ch'á xu'bi xi n'ek'anjihi, xi tjihin nga n'etjusun. ²⁹Najmi tu chino nichine xi chje kik'aihi ra ntia xi ts'ínnda xuta, ta ndaha jní, ta ndaha yjoho chu xi kinubantu, ko najmi tu suntuko jminchjín nga najmi kjee bixon. Tsa k'úéentu t'axíun ni xu'bi, nda n'oo. Nda kat'enuu.”

³⁰As'ai incha ngji já xi kis'et'a xoo ko incha tsichu nanki Antiokia. Yo kinchja njakúhu ngayjee xuta ninku ko kits'ínkjas'ehen xujun.

³¹Nk'ie nga kits'ínyaha xujun xuta ninku, tsjo incha kamaha at'aha kichjuxihín ni xi tít'sín ntjhi. ³²Juda ko Sila xi ta já profeta tse

kinchjanijmíko xuta ninku. B'a ts'ín kisakú nga'yúhún ra já nts'eé ko ndjá tsinchajin ni xi kis'ejihin.

³³Já xi incha tsichu nanki Antiokia ts'andaya jahá yo, as'ai incha kik'óya ngáha nanki Jerusalen. Nda ts'ín incha kits'ínkijihí já nts'eé. ³⁴Tunga y'ejñahá Silá yo. ³⁵Pablo ko Bernabe ta y'entu Antiokia nga tsakúya éhen Ntíaná ko y'énijmí én nda tsuhu Jesucristo. Nkjin já nts'eé xi b'a ta incha kits'ín.

B'i ts'ín incha kits'ín ngabihí xinkjín Pablo ko Bernabe

³⁶J'a nistjiun, as'ai Pablo b'i kitsúhu Bernabe:

—Tankíhíntsubek'áán já nts'eé xi tjíntu má nga y'enijmíáá én nda tsuhu Nda Ntíaná tu xi chahaná nkú ts'ín tjíntu.

³⁷Mjehe Bernabe nga ngjuaiiko Jua xi ta 'mi ya Marco. ³⁸Tunga b'ahá kitsú Pablo nga najmi nda tjín tsa ngjuaiiko nda xi kits'ín nga mahá ante Panfilia, nda xi najmi kits'ínndjuúkoхо xáha nga tjuhun. ³⁹Kits'ín ngabihí xinkjín, at'aha kits'ínstiko. Kui nga Bernabe ngjikoho Marco xjo Chipre. Niyá ntá incha kits'ín. ⁴⁰Máha Pablo, Silá ngjiko. Incha tsitju nk'ie nga já nts'eé kits'ínkjas'ehen aya ntsja Ntíaná. ⁴¹As'ai incha j'a ante Siria ko ante Cilicia. Kitsjáha nga'yúhún xuta ninku xi tjín yo.

B'i ts'ín kitsjennkíhí Timoteo Pablo

16 As'ai tsichu Pablo nanki Derbe ko nanki Listra. Yo kisakúhu nku nda xi tjennki Jesucristo xi 'mi Timoteo. Naaha Timoteo ntje judio tjeheh ra ko s'ejihin Ntíaná, tunga nda griegohó na'mihí. ²Já nts'eé xi tjíntu Listra ko Iconio nda ts'ín incha kinchjanijmíyaha Timoteo. ³As'ai b'a kitsú Pablo nga Timoteo tsjénkoхо ko kits'ínin ni circuncision, tu xi najmi ch'on kamaha ra xuta judio xi tjíntu ante xu'bo. At'aha ngayjee xuta be nga ntje griego tjeheh ra na'mihí Timoteo.

⁴Xki ante má nga j'a kitsúyaha xuta ninku ni xi y'énda já postru ko jácháha ninku Jerusalen, tu xi ts'íntjusuhun. ⁵Kui b'a maha, xuta ninku 'yún kama 'yún tak'uhun Ntíaná ko xki nistjin 'yún incha kama nkjin.

B'i ts'ín ngji Pablo ante Macedonia

⁶J'a niyá Pablo ko já xi tjenko nanki xi tjíntujín ante Frigia ko ante Galacia, at'aha Espiritu Santo najmi kitsjántehé nga k'uénijmí éhen Ntíaná nanki xi tjín ante Asia. ⁷Nk'ie nga tsichu tiña nanki Misia, mjehe jóo kjuas'en ante Bitinia, tunga najmi kitsjántehé ra Espirituhu Jesu. ⁸Kui nga tu j'a niyáhá ni nanki Misia nga incha ngji nanki Troa.

⁹Nk'ie nga jyuun xi nkúhu tsa nchini kik'áihí Pablo nga kama chjihí nku nda xi nibáha Macedonia xi kabasinjá ndju. “Nibái ante Macedonia ko tsínkoni”, kitsúhu. ¹⁰Nk'ie nga kama chjihí Pablo niu, tjen'yún y'enda ní yjoni tu xi kuankíhinni ante Macedonia. At'aha b'a tsixín nga Ntíaná tínchjani tu xi k'úenijmíhi ri én nda tsuhu Jesucristo xuta xi tjín yo.

B'i ts'ín incha tsichu Pablo ko Sila nanki Filipo

¹¹Tsitjui nanki Troa ko nkuhú nga tsankihinni xjo xi 'mi Samotracia. Nistjin xi ma ndyjuun tsichii nanki Neapoli. ¹²Yo tsitjuhuni nga tsankiin Filipo. Nanki k'akuhu ante Macedonia niu, má nga tjintu nkjin xuta Roma. Chuba nistjin kamaní yo.

¹³Nku xuatu tsitjui ajin nantio ko tsankiin tiña má f'a ntáje nga tsankinnchisjái ante má ma ñjakú xuta nga nchjako Ntíaná. Tintsubai yo nga tsixínyaíhi éhen Ntíaná jminchjín xi kama ñjakú. ¹⁴As'ai nku tachjuun xi benkjún Ntíaná xi 'mi Lidia, xi nanki Tiatira nibáha ko najyun kuan batéña, nk'ie nga tíasínñju, Ntíaná kits'ínko animaha tu xi 'yún nda ts'ín ts'ínsihín ra ni xi tínchja Pablo. ¹⁵Kisatentá tachjuun ko xuta xi tjintu ni'yaha. As'ai b'i kitsúni:

—Tsa b'a túbixún nga s'ejin kjuaxina Ntíaná, nibá n'ekj'áyo ni'yana.

Kits'ín kjuay'úhuni nga kuintsubai ni'yaha.

B'i ts'ín incha ngjhi nubayá Pablo ko Sila

¹⁶Ni xi kama nk'ie nga títbankín ante má ma ñjakú xuta nga nchjako Ntíaná, kisatéjiin nku takjín musu xi tijnajihín ntjo xi maha basejin ni xi 'ma tijná. Ts'ín ngana nkjún toon já ntiaha nga b'éjña chji ni xi basejin. ¹⁷B'i kitsúni nk'ie nga kitsjennkíni ko kikjintáya tjennkini:

—Kui jmii xi ts'ínxát'aha Ntíaná xi tijná nk'a ján. Tíbakú niyánuu xi nkú ts'ín k'úankihinu.

¹⁸Nkjin nistjin tu nku b'ahá kits'ín. Tu chahán kama stihí Pablo, kits'ínk'ótjiya ko b'a kitsúhu ndaninda xi tijnajihín takjún:

—Ngajoho Jesucristo b'a tíxihin nga titjuhíhín takjún.

Ta kuihi chubo tsitjuhíhín takjún ndanindoo. ¹⁹Nk'ie nga kieke já ntiaha takjún nga najmi ta kama ts'ín nganaha toon, jak'ánijé Pablo ko Sila. Ngjiko kjuay'ún ajin nantio. Nginkun já tjíxoo incha ngjiko. ²⁰Nk'ie nga incha tsichuko jóo nginkun já jue, b'i incha kitsú:

—Já xi ntje judio tjeheh ra jái. Xutaná tíncha ts'ínndyjajihín. ²¹Ni xi najmi ma ñá n'ekj'áhiín ko ta ndaha najmi ma n'eé tíncha bakúya, at'aha já Romhá ñá.

²²As'ai ko xuta nkjiun ngji kontraha Pablo ko Sila. B'a incha kitsú já jue nga n'esje najyun ndjuhu jóo ko nga yá s'ehe ra. ²³Askahan nga

ja kingjáha nkjin niyá, kits'ínkjas'en núbayóo ko b'a kitsúhu nda xi basehe núbayóo nga 'yún kúnnta jóo. ²⁴Nk'ie nga b'a kik'ihín ndo, ngjiko jóo. Kits'ínkjas'en má nga 'yún ndjáha núbayóo ko y'ékj'áyún tsjantsjan sjai jóo.

B'i ts'ín incha kama ndáhi Pablo ko Sila núbayóo

²⁵Tunga nkú ra ma nga masen nistjen, Pablo ko Sila tíincha nchjako Ntíaná ko tíincha sehe Ntíaná. Já núbayá xingisoo tíincha basínñju nga b'a tíincha ts'ín. ²⁶Tu nkuhú chón xi tu xí 'yúhún kama. Xí y'étsujneyáha santaha má tjíyanji núbayóo. Tjen'yún tsix'ahá ngayjee ankjuá núbayóo ko tsixuntu ngayjee n'úkicha xi tjíntukj'áha já núbayóo.

²⁷Nk'ie nga j'áha nda xi basehe núbayóo ko kieke nga tjen tixa ankjuá núbayóo, as'ai ts'asje kichaha xi má nga mjehe ts'ínk'ien yjoho. At'aha b'a kitsú nga kits'ínkjink'un nk'ie nga ja kabitju já núbayóo. ²⁸Tunga b'ihí kitsú Pablo nga kikjintáya:

—Najmi tu n'e'uihin yjohi. Tintsuba tente ní ei.

²⁹As'ai tsanki nd'í ndo ko kitsa jas'en ayoo. Ixí t'ib'atsé nkjúhún nga tsasinkúnch'int'aha Pablo ko Sila. ³⁰Kik'onsje ko b'i kitsúhu:

—Jun já ntia, ¿mí ni xi tjíhin nga ts'ian tu xi k'uankihina?

³¹B'i incha kitsú jóo:

—N'e s'ejin Nda Ntíaná Jesucristo. B'a ts'ín k'uankihini ji ko xuta xi tjíntu ni'yahi.

³²Y'énijmíhi éhen Ntíaná ndo ko ngayjee xuta xi tjíntu ni'yaha.

³³Ta kuihi chubo nga jyuun tsanéjnu ndo má uhun Pablo ko Sila. Ko kiaténtá ndo ko ngayjee xuta xi tjíntu ni'yaha. ³⁴Ngjiko ni'yaha ko kits'ínkjen ko tsjo kik'ientuhu ngayjee nga kis'ejihin Ntíaná.

³⁵Nk'ie nga ja kama seen, kits'ínkji já jue já xi b'a kuítsuhu nda xi basehe núbayóo nga ts'ín ndáhi Pablo ko Sila. ³⁶Kitsúyaha ndo Pablo én xi j'aik'ihín nga b'i kitsúhu:

—Ja kuats'ín nibá én já jue nga k'uasjé'anuu. Kui nga titjusjehenu nd'ai ko kas'enuu kjuajyu nga n'oo niyá.

³⁷Tunga b'ahá kitsú Pablo nga kinchjako já xi kits'ín nibá já jue:

—Ta Roma ní tjehehni. ¿Nkú ts'ín nga kis'ehehni nginkun xuta nga ndaha najmi titjun kin'ekokjuani, as'ai kin'ekjas'enni núbayá? ¿Á nd'ai mjehe ra k'onsje 'mahani? ¡Najmi kama ni xi tíincha tsu! Kui ní kanibák'osjeni.

³⁸Kik'óya ngáha jóo ko j'ai tsúyaha já jue ni xi kitsú Pablo. As'ai incha kitsankjún já jue nk'ie nga incha kint'é nga já Roma niy. ³⁹Kui nga incha j'ainkihí ra kjuan'endyjat'a. Kik'onsje ko tsankihí nga incha kuitjulin nantio.

⁴⁰Nk'ie nga ja tsitju'a Pablo ko Sila núbayóo, ngji ni'yaha Lidia. Askahan nga ja kamaha nga kieke já nts'eé ko kitsjáha nga'yúhún, incha ngji ngáha.

**B'i ts'ín ja ma kichjubéhe Pablo
ko Sila nanki Tesalonika**

17 J'a Pablo ko já xi tjenko nanki Amfipoli ko nanki Apolonia. As'ai incha tsichu nanki Tesalonika má tijnaha nku ni'ya sinagoga xuta judio. ²Xi nkú ts'ín nkaha Pablo jas'en yo jan xuatu tjihin nga kinchjanijmíyakoho xuta ni xi jtí'a xujun éhen Ntíaná. ³Kitsúyaha xuta ko y'éjña chjihí nga tjihin nga un skuehe xi kits'ín nibá Ntíanáⁱ ko nga kj'uaíya ngáha ra ngabayoo. B'i kitsúhu joo:

—Jesu xi tíb'enijmínuu nd'ai, kui xi kits'ín nibá Ntíaná ngajoho.

⁴K'ua xuta xi ntje judio tjeheh ra kis'ejihin ko incha kamako Pablo ko Sila. Ko b'a ta incha kits'ín nkjin nkjún xuta griego xi benkjún Ntíaná ko nkjin jminchjín xi benkjúhun naxinantoo.

⁵As'ai kama xintak'un xuta judio xi najmi s'ejihin. Incha tsinchá'a k'ua já ts'e ch'onk'un ko kinchja njaha xuta nkjiun. Xaáhan kits'ín xuta. As'ai incha j'ai kján ni'yaha Jason nga tsangisjai Pablo ko Sila tu xi k'onsjehe ko ts'ínkjás'ehen ra xuta nkjiun. ⁶Nk'ie nga najmi kisakúhu Pablo ko Sila, incha ngjiko kjua'yún nginkun já tjíxoo Jason ko k'ua já nts'eé xi tjintu yo. B'i incha kitsú nga incha kikjintáya:

—Já xi tít'sínndyjajihin ngayjee xuta asuntee ta ko ei ja incha j'ai. ⁷Jason kits'ínkjái^hin joo ni'yaha. Ngayjee joo tífi kontraha kjuatéxumaha nda títjun k'aku Cesar ko b'a tíncha tsu nga tijná sa kj'ai nda rej xi 'mi Jesu.

⁸Nk'ie nga kint'é én xu'bi xuta nkjiun ko já tjíxoo, xaáhan incha kits'ín. ⁹Askahan nk'ie nga y'échjintjai yjoho Jason ko já xingisoo, kin'e ndaí ngáha ra.

B'i incha kits'ín Pablo ko Sila nanki Berea

¹⁰As'ai já nts'eé tjen'yún kits'ínkjihí Pablo ko Sila nga jyuun nanki Berea. Nk'ie nga tsichu yo, jas'en ni'ya sinagogaha xuta judio. ¹¹Xuta judio xu'bi 'yún nda sa animaha nga xi tjin nanki Tesalonika ko tsjo ts'ín kits'ínkjái^hin én xi kinchja Pablo. Xki nistjin incha kits'inya xujun éhen Ntíaná tu xi incha skuehe tsa kjuaxi ni xi tís'enijmíhi. ¹²Kui b'a maha, nkjin xuta xi ntje judio tjeheh ra xi kis'ejihin én xi y'a Pablo. Ajihin xuta xi nchja griego ta kis'ejihin nkjin jminchjín xi benkjúhun xuta ko nkjin já.

¹³Tunga nk'iehé nga kint'é xuta judio xi tjin nanki Tesalonika nga nanki Berea ta tíb'énijmí Pablo éhen Ntíaná, incha j'ai yo ko ta tsinchákjahan xuta. ¹⁴As'ai kitsa kits'ínkjihí já nts'eé Pablo andai ntáchak'uun. Tunga y'entuhú sa Berea Sila ko Timoteo. ¹⁵Já xi tsasín niyáha Pablo ngjiko^ho santaha nanki Atena. As'ai kik'óya ngáha

ⁱ 17:3 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

nga ja kits'ínkjáíhin én xi kits'ínk'at'aha Pablo, xi kuítsuyaha Sila ko Timoteo nga tjíhin nga kitsa ngjuai tjennkihi.

B'i ts'ín y'énijmí Pablo nanki Atena

¹⁶Nk'ie nga tíkuyá Pablo nanki Atena nga kuichú Sila ko Timoteo, kama stihí nga kíkíe nga tjín nkjún ntia xi ts'ínnda xuta yo. ¹⁷Kui b'a maha, aya ni'ya sinagoga kinchjanijmíko ho xuta judio ko xi najmi judio xi benkjún Ntiana, ko xki nistjin kinchjanijmíko xi kisatekjá niyátée. ¹⁸As'ai kinchjako Pablo k'ua já nkjink'un xi 'mi já epicureo ko k'ua xi 'mi já estoico. K'ua b'i incha kitsú:

—¿Nkú títsu ndai nk'ie nga b'a nkjún ts'ín tínchja?

Kj'ai ngá b'i incha kitsú:

—Kj'ai ra ntiaha tíb'ejña chji.

B'a incha kitsú jóo at'aha én nda tsuhu Jesu ko nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo y'énijmí Pablo. ¹⁹As'ai incha ngjikoho jóo ante xi 'mi Areopago ko b'i kitsúhu:

—¿A kama ko jin chái mí ni tsetsehe xi tíb'enijmí? ²⁰At'aha tichubai ni xi najmi kjee nu'yái. Kui nga mjeheni chahani nkú tsuhu ra niu.

²¹B'a incha kitsú at'aha ngayjee xuta nanki Atena ko xuta xi xin nankihí xi tjíntu yo incha tsjoho nga kuinchjanijmíyaha ko a ra kuasínñjuhu nku kjuankjink'un tsetse. ²²As'ai tsasinña ndju Pablo kamasehen já xi kama ñjakú Areopago ko b'i kitsúhu:

—Jun já Atena, mankjinna nga jun xi 'yún yankjún ntia xi tjín asuntee. ²³At'aha nk'ie nga tsú'ba ajin nankinuu, kíkíe nga nkjin maha ntia xi yankjún. Ko ta kíkíe nku nachan chje má nga b'i ts'ín tjt'a: “Ntia xi najmi yaha.” Kui b'a maha, Ntia xi yankjún nga najmi yo, kui xi tíb'enijmínuu.

²⁴Ntia xi kits'ínnda asuntee ko ngayjee ni xi tjíhin, xi batéxumaha nk'a ján ko t'anankiu, najmi ninku xi xuta ts'ínnda b'ejñaya. ²⁵Najmi machjéhen tsa xuta kuasinkoho. Najmi chumi nihi xi machjéhen. At'aha kui xi tsjáná nistjin ko tsjáná ntjo ko ngayjee ni xi tjínná. ²⁶Kui xi nkuhú ntje kits'índaha ngayjee xuta xi tjín nga ngúsuhun asuntee. Y'éjña nga nkjé ko má nga k'úéntu nga nkúnkú.

²⁷B'a kits'ín tu xi ngayjee xuta kuangisjaihi Ntiana, tsa tu ahá ni sakúhu nga kuangisjai. B'a tjín kjáíhin nga najmi kjin tjíñaná Ntiana nga nkúnkáá. ²⁸At'aha Ntiana tintsuba tík'uhunná, tinimá ko tjínná nistjin, xi nkú nga ta kitsú k'ua já nkjink'un xi tjín ajinnuu: “Ntíhi ní Ntiana ñá.”

²⁹Kui b'a maha, tsa ntíhi Ntiana ñá, najmi tjíhin nga n'enkjíntak'aán tsa b'a tjín Ntiana xi nkú joyaha sénnistjin xi kamandakoho toonsine ko tsa toontaba ko tsa ndjio. Kui niu xi ts'ínnda xuta. Xi nkú ts'ín maha ko xi nkú ts'ín ts'ínkjink'un, b'a incha ts'ínk'íé.

³⁰Ntíaná najmi kits'ín kuenta ni xi kits'ín xuta nistjin nk'ie, at'aha najmi kjee behe xuta. Tunga nd'ai tu má xi tje'hén ni nga tjíntu xuta Ntíaná b'a títuhu nga ngjuaikj'áha ra animaha ngayjee.

³¹At'aha Ntíaná ja tijnaha nistjin nga naxu kuasehe ni xi nda ko ni xi najmi nda kits'ín xuta. Nda xi Ntíaná kitsjá xaha nga b'a ts'ín, kui xi b'a ts'ín. Kits'ínkj'áya ngaha ra ngabayoo nda xu'bo. B'a ts'ín tsakúchjihí ra ngayjee xuta nga kjuaxi niu.

³²Nk'ie nga kint'é jóo nga kj'uaíya ngaha ra xuta ngabayoo, tjin xi tsajnukiehe Pablo. Tunga k'uahá xi b'i kitsú:

—Mjeni kunú'yái ni xu'bi kj'ai nistjin ngaha.

³³As'ai tsitju yo Pablo. ³⁴Tunga k'uahá xi kis'ejihin ko kamakoho. Kis'ejihin nda xi 'mi Dionisio, xi ta ma njakúko jóo ante xi 'mi Areopago, ko nku tachjuún xi 'mi Damarí ko kj'ai sa.

B'i kits'ín Pablo nanki Corinto

18 As'ai tsitju Pablo Atena ko ngji nanki Corinto. ²Yo kisakúhu nku nda judio xi 'mi Akila xi kitsinjin ante Ponto, ko Priscila xi chjuúhun maha. Kui xi as'ai incha nibahá ante Italia, at'aha Claudio xi nda títjun k'aku Roma b'a kitsú nga tjihin nga kuitju nanki Roma ngayjee xuta xi ntje judio tjeheh ra. As'ai Pablo ngjisehe jóo ³ko y'ejñajihin. Kits'ínxáko nga kits'ínnda ni'ya najyunte, at'aha ta kuihi xá xi maha jóo. ⁴Xki xuatu ngji nchjako Pablo xuta ni'ya sinagoga. Y'éjña chjihí xuta xi ntje judio tjeheh ra ko xi ante Grecia y'aha ra nga kjuaxi ni xi tfnchja.

⁵Nk'ie nga tsitju Sila ko Timoteo ante Macedonia ko tsichu nanki Corinto, tu nku y'énimíhí Pablo éhen Ntíaná ko y'éjña chjihí xuta xi ntje judio tjeheh ra nga Jesu xi kits'ín nibá Ntíaná. ⁶Tunga xuta judio ngji kontraha Pablo ko ch'on kitsúhu. Kui nga y'étsujenehe najyuhun Pablo ko b'i kitsúhu jóo:

—Jun katjinénuu ngabayanu. Najmi an ngjuainéna. Nd'ai k'uatuts'ihin nga kfínsehe xi najmi ntje Israel tjeheh ra.

⁷As'ai tsitju yo ko ngji ni'yaha nku nda xi 'mi Ticio Justo xi benkjún Ntíaná. Kui xi tiña ni'yaha síjña ni'ya sinagoga. ⁸As'ai nda xi 'mi Crispo xi nda k'akuhu xuta sinagoga ko ngayjee xuta xinkjin kis'ejihin Nda Ntíaná. Ko ta nkjin xuta Corinto kis'ejihin ko ksaténtá nk'ie nga kint'é ni xi t'énimí Pablo.

⁹As'ai Nda Ntíaná kinchjakoho Pablo nga nistjen xi nkúhu tsa nchini kik'aihi. B'i kik'ihin:

—Najmi tu binkjuin. T'enimí sahani éen. Najmi tu b'echjái tsu'bai. ¹⁰At'aha an tijnakoho. Najmi ch'a kamaha ts'ín'uhin. At'aha nkjin xuta tjinna nanki xu'bi xi s'ejihin an.

J 18:5, 28 “Xi kits'ín nibá Ntíaná” tsuhu ra “Cristo”.

¹¹Yo y'ejña Pablo nku nú masen tjíhin nga tsakúya qjihin xuta Corinto éhen Ntíaná.

¹²Tunga nk'ie nga tjíhin xá nda Galion ante Akaya, nkuhú kits'ín yjoho xuta xi ntje judio tjeheh ra nga ngji kontraha Pablo. Incha ngjikoho má ts'ínkokjua xuta Galion ¹³ko b'í incha kitsú:

—Kui ndai tífi kontraha kjuatéxumani, at'aha kj'ái ts'ín t'ibakúyaha xuta nga tjíhin nga chankjún Ntiani.

¹⁴Nk'ie nga ja kuinchja Pablo, tu tjuhún Galion kinchjako xuta judio nga b'í kitsúhu:

—Jun xuta judio, tsa tjín má tsangane ndai ko tsa mí ni ch'on tjíhin xi kits'ín, tjíhin nga ts'intSENTA ko kuasinñjúnú. ¹⁵Tunga ni xu'bi kjuatéxumanuu ko kj'ái sa ni xi manuu y'aha ra ni. Kui nga t'enda subahanu niu. Najmi mjena ts'ihin kjuu ni xu'bi.

¹⁶As'ai kik'onsje jóo natsihin ante má nga ts'ínkokjua xuta ndo. ¹⁷As'ai ngayjee xuta jakj'á Sostene xi nda k'akuhu xuta sinagoga ko ta yohó y'éhe ndo. Tunga ndaha najmi kits'ínsihin Galion ni xi kamo.

B'í ts'ín kik'óya ngáha Pablo nanki Antiokia

¹⁸Nkjin nistjin ts'andaya yo Pablo. As'ai kitsubakjá já nts'eé at'aha ja tífi ante Siria. Nk'ie nga tsichu nanki Cencrea nga kits'ín niyá, j'ájnu kaha yjoho at'aha ja títs'intjusun nku ni xi kits'ínkie Ntíaná. As'ai jakj'á nku tsutsu ko ngji ante Siria nga tjenko ts'íhin Akila ko Priscila.

¹⁹Nk'ie nga incha tsichu nanki Efeso, yo incha kits'ín ngabihí xinkjín. Kama kinchjanijmíko Pablo xuta judio ni'ya sinagoga. ²⁰As'ai tjín xi tsankihí nga nkjin nistjin k'úéjña yo, tunga najmi kits'ín yuhú Pablo. ²¹B'í kitsú:

—Tífi. Tsa Ntíaná b'a kuitsu, kjuáise ngáhanuu.

As'ai jakj'á nku tsutsu xi tsitju Efeso. ²²Nk'ie nga tsichu nanki Cesarea, ngjikjaniháha xuta ninku ko as'ai ngji nanki Antiokia.

²³Askahan nga ja ts'andayahá chuba nistjin yo, tsitju nga j'a xki nanki xi tjín ante Galacia ko ante Frigia. Kitsjá nga'yúhun ngayjee xuta xi yjankihí Jesu xi nkú ts'ín ndjá kuncha nginkun Ntíaná.

B'í ts'ín y'énijmí Apolo éhen Ntíaná

²⁴As'ai tsichu nanki Efeso nku nda judio xi 'mi Apolo xi kitsin nanki Alejandria. Tsjo ts'ín b'énijmí ndo ko 'yún be xujún éhen Ntíaná. ²⁵Tsangiya ni xi tsakúya Nda Ntíaná Jesu ko ngayjee k'un y'énijmíhi xuta. Tsakúya sisin yáha Jesu, tunga najmi 'yúhún mankjihin á saténtáha xuta. Tu xi nkúhú ts'ín tsaténtá xuta Jua be. ²⁶Ndjá y'énijmí ndo ni'ya sinagoga. Nk'ie nga kint'é Akila ko Priscila ni xi y'énijmí, ngjiko t'axín ko kitsúya sisihin xi nkú ts'ín mjehe Ntíaná nga k'úéntu xuta.

²⁷Nk'ie nga kama mjehe Apolo nga ngjuai ante Akaya, já nts'eé xi tjin Efeso tsasinkoho. Kits'innadahá nku xujun xuta ni'yakuyáha Jesu xi tjin Akaya tu xi nda ts'ín ts'ínkjáíhín ra. Nk'ie nga tsichu Apolo yo, tsasinko nkjún xuta xi ja s'ejihín Jesu tu ngat'aha kjuandaha Ntíaná. ²⁸At'aha nginkun ngayjee xuta ndjá tsakúya nga najmi kjuaxi ni xi bakúya xuta judio. Tsakúya ni xi tjt'a xujun éhen Ntíaná. B'a ts'ín y'éjña chjhi nga Jesu xi kits'ín nibá Ntíaná.

B'i kits'ín Pablo nanki Efeso

19 Nk'ie nga tjiná Apolo nanki Corinto, Pablo j'ajin asunntu tjenki xi tjin ante Asia ko tsichu nanki Efeso. Yo kisakúhu k'ua xuta xi yankihí Jesu. As'ai b'i kitsúhu jóo:

²—¿A kin'ekjóhooon Espiritu Santo nk'ie nga kis'ejinnuu Jesu?

B'i incha kitsú jóo:

—Ndahachí najmi kjee nu'yái tsa tjin Espiritu Santo.

³—¿Nkú n'e kisatentó? —kitsú Pablo.

—Xi nkú ts'ín tsaténtá Jua —incha kitsú.

⁴B'i kitsú Pablo:

—Xuta xi ngjik'áha ra animaha tsaténtá Jua, tunga b'ahá kitsúhu nga tjihín nga s'ejihín xi kj'uaí askahan nga kui. Jesu, kui xi askahan j'ai.

⁵Nk'ie nga kint'é jóo ni xu'bi, as'ai kisaténtá nga kits'ínkjáíhín Jesu. ⁶Nk'ie nga kingjénne ntsja Pablo jóo, j'aitsejihín ra Espiritu Santo ko kj'ai kj'ai éhen incha kinchja ko Ntíaná kitsjáha én xi kinchja. ⁷Ma ra te jo jáx'ín xi b'i incha kamat'ain.

⁸Jan ra sá kamaha Pablo nga ngji ni'ya sinagoga ko ndjá kinchjako xuta. Kitsúyaha ko y'éjña chjhi nkú tjihín ra nga batéxuma Ntíaná. ⁹Tunga k'uahá xi ndjá kits'ín animaha. Najmi kits'ínkjáíhín nga s'ejihín ni xi titsu Pablo. Nginkun ngayjee xuta tu ch'ohón ts'ín incha kinchjane xuta xi s'ejihín Jesu. Kui nga ngji t'axíhín Pablo. Má nga bakúya nda xi 'mi Tirano ngjiko xuta xi yankihí Jesu. Yo tsakúyaha xuta xki nistjin. ¹⁰Jo nú kamaha nga b'a kits'ín. Kint'é éhen Ntíaná ngayjee xuta xi tjin ante Asia, xi judio ko xi griego.

¹¹Ntíaná kitsjáha nga'yún Pablo xi má nga kits'ín kjuankjún xi i. ¹²Santaha xuta ngjiko pañu ko najyun xi kits'ínko Pablo. Kui xi j'aikoho xuta uhun. As'ai kamanda ko tsitjújhín jánindo.

¹³Ta kikjatsú'ba yo k'ua já judio xi b'ema xki ante ko m'osje jánindo. Kui xi incha kama k'un kits'ínchjén nga'yúhun Nda Ntíaná Jesu. B'i incha kitsúhu jánindo:

—Ngajoho Jesu xi t'ib'énimí Pablo b'a t'i'miíhí nga titjujiun yo.

¹⁴Yatu jáha nda na'mi k'aku judio xi 'mi Esceba b'a incha kits'ín.

¹⁵Tunga kinchjahá ndanindo nga b'i kitsúhu jóo:

—Be Jesu ko ta be Pablo, tunga, ¿yáha jun?

¹⁶As'ai nda xi tǎnjǎjihin ndanindoo jakj'á já xi yatuu. Kikjanko ko kits'ín nganqha. As'ai tsanka jóo nga kama uhun. Xí kjintustíhí nga incha tsitju ni'yaha ndo. ¹⁷Ngayjee xuta xi tǎjn Efeso, xi judio ko xi griego, kint'é ni xi kamo. Incha kitsankjún ngayjee ko b'a incha kitsú nga tǎjhin kjuachánka Nda Ntǎná Jesu.

¹⁸Nkjin xi kis'ejihin Jesu incha j'ai tsúya nginkun xuta xingisoo ni ch'onk'un xi incha kits'ín nk'ie. ¹⁹Xi incha kits'ín tǎj'e j'aiko xujun tǎjehe ko kis'etí xujun nginkun ngayjee xuta. Nk'ie nga kin'esjehe xki xujun xi kis'etí, cháte ra mi tǎontaba kama chǎjǎhí xujun. ²⁰B'a ts'ín 'yún ngji tse ko ngji ndju éhen Ntǎná.

²¹Askahan b'a kitsú kjuankjintak'uhun Pablo nga ngjuai nanki xi tǎjn ante Macedonia ko ante Akaya ko as'ai ts'ín niyá nga ngjuai santaha nanki Jerusalen. B'i kitsú:

—Askahan nga kuicha yo, tǎjhin nga ta kǎfán nanki Roma.

²²As'ai kits'ínkji Macedonia Timoteo ko Erasto, já xi incha basinkoho. Ko máha kui, y'eǎna sa chuba nǎstjin Asia.

B'i ts'ín ngji kontraha xuta Efeso ni xi tsakúya Pablo

²³Kui nǎstjiun xuta xi yjankihí Jesu nanki Efeso nku kjuasti j'ajin. ²⁴Nku nda xi 'mi Demetrio xi ts'ínnda nǎnku tǎontaba xi. B'a ts'ínk'íéntu nǎnku xi ts'ínnda xi nkúhu nǎnkuhu ntǎ Artemisa. Kui nǎstjiun já xi kui xáha ts'ín 'yún ts'ín ngana toon. ²⁵Demetrio kinchja nǎjakúhu já xi ts'ínxát'aha ko já xi ta kui xáha ts'ín. B'i kitsúhu jóo:

—Jun já, yo nga b'éǎnáná toon xá xu'bi. ²⁶Tunga tǎyanú ko tǎnu'yó ni xi tǎts'ín Pablo ei Efeso ko santaha tu má nankihí ni xi tǎjn ante Asia. B'a tǎtsu nga ntǎ xi ts'ínnda xuta najmi ntǎ. Nkjin xuta ja incha kits'ínkǎjǎhíhí ni xi tǎbakúya ndo ko incha kits'ínk'óntǎiaya kjuankjintak'uhun. ²⁷Najmi tu suba xáná tǎts'ínkji kinte. Ta tǎts'ín nga nku ni xi najmi ta chumi ni chǎjǎhí ra kama nǎnkuhu ntǎ chánka Artemisa. Najmi ta chankjúhun kjuachánkaha ntǎ xu'bi, ntǎ xi benjúnyje xuta xi tǎjn ante Asia ko nga ngúsuhun asuntee.

²⁸Nk'ie nga incha kint'é jóo niu, tu xí incha kama kjahán ra. B'i incha kitsú nga kikjintáya:

—Chánkahá Artemisa, ntǎha xuta Efeso!

²⁹As'ai xuta ndaha najmi be mí nihi xi ts'ín. Nkúhú kik'a xinkjín nga ngjik'á Gayo ko Aristarko, kui xi já Macedonia xi tǎjénko Pablo. Incha kikjebéfe nga ngjiko ante má ma nǎjakú xuta nǎntǎ. ³⁰Mjehe Pablo nga ngjuaisehe xuta xi kama nǎjakú yo, tunga najmi kitsǎntehé ra xuta xi yjanki Jesu. ³¹Ko ta já k'aku xi tǎjn ante Asia xi nda nchjako Pablo incha kits'ínkjihí én nga tsankihí nga najmi tu ngjuai ante má nga kama nǎjakú xuta.

³²B'i ngján incha kinchja xuta nga xaáhan incha kits'ín. Ko santaha nkjin nǎkjún xi najmi be á yo kama nǎjakúhu. ³³As'ai tǎjn

xi jakj'áha Alejandro. Xuta xi ntje judio tjehen ra kitsuniñaha ndo nginkun ngayjee xuta. Kingjén nk'a ntsja Alejandro nga tsanki nga ngjuén jyu xuta tu xi kuinchjantjaihi xuta judio. ³⁴Tunga nk'ie nga kieke xuta nga ta nda judio niu, nkuhú kits'ín ntaha nga b'i incha kitsú nga kikjintáya nkú ra ma tsa jo ora:

—¡Chánkahá Artemisa, ntiaha xuta Efeso!

³⁵As'ai nda xi ts'ínxát'aha já k'aku kamaha kits'ínk'íéjyu xuta nkjiun. B'i kitsú:

—Jun já Efeso, ngayjee xuta be nga nankiná Efeso kunntá ninkuhu ntia chánka Artemisa ko sénnistjihin xi nibaha nk'a ján nga j'aikijne ei. ³⁶Tijña chji chji ni xu'bi. Kui nga tjenjyúhunu ko n'enkjíntak'un ni xi n'oo. ³⁷At'aha já xi kaf'áikoo ei najmi ni xi tíncha ninku jakj'á ndyjé ko ta ndaha najmi ch'on títshu ntia ts'añá.

³⁸Tsa Demetrio ko já xi ts'ínxáko tjínkoho kjuu xuta xi kj'ái, tjín já jue ko tjín já tjíxá. Yo kats'ínkokjuu xinkjín. ³⁹Ko tsa tjín sa kj'ái ni xi mjenuu, nk'ie nga ma ñja já tjíxoo s'enda niu. ⁴⁰At'aha kama sat'éjénee ngat'aha ni xi kama nd'ai, nga xaáhan tín'eé. Tsa chasjaiyaná ngat'aha niu, najmi yaá nkú kuixáán.

⁴¹Nk'ie nga ja kamaha nga b'a kitsú, kits'ínkji ngáha ni'yaha xuta xi kama ñjakú yo.

B'i kama nk'ie nga j'a Pablo ante Macedonia ko ante Grecia

20 Askahan nga ja kis'ejyú xuta nkjiun, Pablo kinchja ñjaha xuta xi yjankihí Jesu ko kitsjá nga'yúhun. As'ai tsitju nga ngji Macedonia. ²Xki nanki xi tjín ante Macedonia j'a ko 'yún kitsjá nga'yúhun xuta ninku nga kinchjako. Askahan tsichu Grecia. ³Jan sá kamaha nga y'ejña yo. Nk'ie nga ja kuakj'á tsutsu xi ngjuaikoho ante Siria, tu kint'éhé én nga já judio ja y'éndako xinkjín nga ts'ín'uhun. Kui nga ta ante Macedonia ngji ngáha.

⁴Kui já xu'bi xi kitsjennkíhi Pablo: Sopater xi Berea nibáha xi ntíhi Pirro maha, Aristarco ko Segundo xi Tesalonika incha nibáha, Gayo xi Derbe nibáha, Timoteo, Tikico ko Trofimo xi Asia incha nibáha. ⁵Incha ngji títjun jái ko nanki Troa kikuyáni. ⁶Jin bi askahan nga j'a s'í nk'ie nga chine ninkuan xi najmi tjíhin na'yu san, tsitjas'ein nku tsutsu ko tsitjuí Filipino. Nistjin xi ma uhun tsichu tjennkii jóo Troa. Yo ts'andayani yatu nistjin.

B'i kama nk'ie nga j'ai Pablo nanki Troa

⁷Nk'ie nga tób'atuts'ihin tuntjóo kama ñjakúí tu xi chineheni niñu. As'ai Pablo tsakúyaha xuto, at'aha nistjin xi ma ndyjuun ngjuai ngáha. Tu nku ngjindjukohó éen santaha nkúhu nga masen nistjen. ⁸Chun ndzjen ndzjen yo, at'aha nkjin maha nd'í seti xi tjín nk'a ni'ya xi má nga kama ñjakúí.

⁹Tu nkuhú ndati xi 'mi Eutiko xi ankjua nk'oo kab'ejña stiu. Kui xi kis'efe nk'ie nga 'yún ngjindjuko Pablo éen. 'Yún nkjún kis'efe tjain. As'ai tsijenki. Ni'ya xi ma jahan niba nga tsijenki. Ja ka'me nga kichjusintjen. ¹⁰As'ai tsitjuen Pablo ko ngjik'úhun. Kitsubakj'á ndatiu ko b'i kitsú:

—Najmi tu binkjun. Tíjñahá ndo.

¹¹As'ai ta ngji ts'innджуú ngáha éhen Pablo. Tsakjánya ninkuon, incha kikjine niñu ko ta ngjindjuhú ngáha nga tsakúyaha xuto santa nkúhu nga kama seen. As'ai ngji. ¹²Máha ndatiu, incha ngjiko t'k'uhun xuta ni'yaha ko incha kisakú nga'yúhun ngat'aha ni xi kama.

B'i ts'ín kits'ín niyá Pablo tu xi kuichúhu nanki Mileto

¹³Ja kamo. Jín tjen tsankinkohoni tsutsu nanki Ason, yo má nga chuyaihi Pablo. B'a ts'ín y'éndakoni, at'aha mjehe nga niyá t'ananki ts'ín. ¹⁴Nk'ie nga kisakúni Pablo nanki Ason, as'ai jas'enkoní tsutsuu ko tsankiin nanki Mitilene. ¹⁵Tsitjuí nanki Mitilene ko nistjin xi ma ndyjuun tsitjai xjo Kio. Nk'ie nga kama ndyjuun tsitjandái nanki Samo, nku ante má bichú tsutsu. Kin'ekj'áiyai nanki Trogilio ko nistjin ma ndyjuun tsichii nanki Mileto. ¹⁶B'a kin'ei at'aha Pablo mjehe kj'ua niyá nanki Efeso tu xi najmi k'uandayaha ra nanki xi tjín ante Asia. Kits'ín xatíhi yjoho nga kuichú nanki Jerusalen, tsa tu ahá ni sakúhu nga k'úejña yo nk'ie nga kuitju S'í Pentecoste.

B'i ts'ín kinchjako Pablo jácháha xuta ninku Efeso

¹⁷Nk'ie nga tsichii nanki Mileto, kits'ínkji én Pablo nga kinchjaha jácháha xuta ninku Efeso. ¹⁸Nk'ie nga incha j'ai jóo, b'i kitsú Pablo: —Yo xi nkú ts'ín tsáteñajin tehentenuu santa nkúhu nga tuts'ihin ni nga jáa ei ante Asia. ¹⁹Nimakjua ts'asjé yjona nga kits'inxát'aha Ntíaná. Kikjinta nga un kikiena ni xi y'éndat'áinna já judio. ²⁰Tunga najmi kingjent'íháha ra nga y'enijmínuu ni xi ts'e ngandanuu. Tsakuyánuu niyátée ko xki ni'yanuu. ²¹Y'ejña chjhi xuta xi ntje judio tjeheh ra ko xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra nga t'ihin nga ngjuakj'áha ra animaha nginkun Ntíaná ko nga s'ejhin Nda Ntíaná Jesucristo.

²²Nga tint'e'éhen Espiritu Santo nd'ai tífia Jerusalen. Najmi be mí nihi xi kamat'an ján. ²³Tunga xki ante má nga fia tsuya tíjunna Espiritu Santo tsa nubayá ko tsa kju'a'un t'kuyána. ²⁴Tunga najmi kjintahána tsa kuayá. Ngat'a ts'an najmi 'yún chjhi ra ni xu'bo. Tu nkuhú ni xi mjena. Mjena nga kuichúket'a tsjo tsjo ni xi t'its'ian ko ts'innjdáa xá xi kits'ána Nda Ntíaná Jesu, nga xinya sisian én nda tsuhu Jesu xi b'ejña chji kjuandaha Ntíaná.

25'Be nd'ai nga najmi ta chahanú ngatento xi jáisenuu, jun xi y'enijmínuu nkú ts'ín batéxuma Ntíaná. 26Kui b'a maha, nistjin nd'ai tíxinyahanuu nga najmi an y'anjiá tsa tjín xi ndyja. 27At'aha najmi chumi nihi xi y'ejná 'manuu. Ngayjee ni xi mjehe Ntíaná y'enijmínuu.

28'Kui b'a maha, chúhun ruu yjonuu ko chúhuun ngayjee xuta ninku. At'aha Espiritu Santo kitsjá xánuu nga jun xi chasoho xuta ninkuhu Nda Ntíaná xi jníhi ts'atsekoho. 29At'aha be nga askahan nga kfián kj'uaíjinnuu já xi mjehe ts'ínndyja xuta ninku xi nkú ts'ín chu kjoon ajihín chutsanko. 30Santaha ajinnuu s'e xi kuakúya ni xi najmi b'a tjín tu xi xuta ninku tsjénkihi ra. 31Kui nga tintsuba ndahanu. N'ekj'áitsjon nga nistjin nistjen jan nú najmi kits'inkj'áíya nga ntánkán tsatendzjá nga kitsjaníyáhanuu nga nkúnkú.

32'Nd'ai já nts'e, títs'inkjas'ennuu aya ntsja Ntíaná. Katasinkonuu én xi tínchja kjuandaha Ntíaná, kui éhen xi kamaha tsjánuu nga'yún nginkun Ntíaná ko tsjánuu ni xi ts'ínkjáíhín ngayjee xuta xi tsichu ma je nginkun Ntíaná. 33Najmi kits'in mje toontabanuu ko tsa toonsinenuu ko ta ndaha najyunuu. 34Jun yo xi nkú ts'ín kits'inxá tu xi kisakúhuna ni xi kamachjénna ko ni xi kamachjéhen já xi kitsjenkona. 35Tehente y'ejná chubayanuu nga tjíhín nga n'exáá tu xi kuisínkohoná xuta xi najmi tjíhín ni xi machjéhen. N'ekj'áitsjon éhen Nda Ntíaná Jesu xi b'i títu: "Xi tu tsjáhá ra ni xuta xi kj'ai, kui xi 'yún s'e saha kjuatsjo nga xi ts'ínkjáíhín niu."

36Nk'ie nga ja kama nga b'a kitsú Pablo, tsasinkúnch'in nga kinchjako Ntíaná ko b'a ta incha kits'ín jóo. 37Incha kikjintá ko kitsubakjá ko kikjexu'ba tsaha Pablo. 38'Yún incha kik'ie babaha jóo at'aha b'a kitsú nga najmi ta incha skuéhe Pablo. As'ai incha ngjisín niyá santaha má kjijná tsutsu xi ngjuaikoho.

B'i ts'ín kits'ín niyá Pablo nga ngji nanki Jerusalen

21 Nk'ie nga y'entuí já nts'eé xi tjín nanki Efeso, tsitjas'eín nku tsutsu. Tsankin naxuí naxuí xjo Cos. Nistjin xi ma ndyjuun tsichii xjo Roda ko askahan tsichii nanki Patara. 2Yo kisakúni kj'ai tsutsu xi tífi ante Fenicia. Tsitjas'eín ko tsankinkoi. 3Kiyai xjo Chipre. Skjúhun tsitjai nga tsankiin ante Siria. As'ai tsichii nanki Tiro, at'aha yo tjíhín nga chjújen ch'á xi y'a tsutsuu.

4Kisakúni xuta xi yjankihí Jesu xi tjín yo. Yatu nistjin ts'andayani. Kui xi b'a kitsúhu Pablo nga najmi tu ngjuai nanki Jerusalen, at'aha Espiritu Santo tsakúchjihí ni xi kama. 5Nk'ie nga j'a nistjin xi yatuu, tsitjuí yo ko incha ngjisín niyáni ngayjee jáx'in ko jminchjéhín ko ntíhí santaha natsin nantio. As'ai tsinchakúnch'iín andai ntáchak'uun ko kichubakoi Ntíaná. 6As'ai b'i ngján kinubakjái xinki, jin tsitjas'eín tsutsuu ko kui incha kik'óya ngáha ni'yaha.

7Nku tsutsu tsitjukoi Tiro ko tsankiin nanki Tolemaidá. Kisuniñaihí já nts'eé xi tjín yo ko ts'andayani nku nistjin. 8Nistjin xi

ma ndyjuun tsitjuí ko tsichii nanki Cesarea. As'ai tsankiin ni'yaha Felipe ko tintsuba_{ko}i. Felipe xi ta b'énijmí én nda tsuhu Jesu ko ta tjíhín xá ajihín já yatu xi basinko já postru. ⁹Ta tjíntuhu ñju istinchjín xunkú xi Ntíaná tsjáha éhen.

¹⁰Ja tjíhín nkjin nístjin nga tintsuba_í yo nk'ie nga j'ai nku nda profeta xi 'mi Agabo xi nibaha ante Judea. ¹¹J'aitsubek'únni, jakj'á tjabaxín ndayáha Pablo ko y'ét'a'yúnkoho ntsja ko sjai. As'ai b'í kitsú:

—B'í títsu Espiritu Santo nga b'í ts'ín k'uét'a'yúhun já judio xi tjín Jerusalen nda xi ts'e tjabaxín ndayái. Ts'íinkjas'en aya ntsja já xi najmi ntje Israel tje_{hen} ra.

¹²Nk'ie nga kinu'yái niu, b'a kik'íihín Pablo ko b'a ta kitsúhu xuta xi tjín yo, nga najmi tu ngjuai nanki Jerusalen. ¹³As'ai b'a kitsú Pablo:

—¿Á tích'íhinu ko t'n'e bahanú? Tjínkuhu k'an nga najmi tu nku nga s'et'a'yán. Ta tjínku níhi k'an nga santaha kuayá Jerusalen ngat'aha Nda Ntíaná Jesu.

¹⁴Nk'ie nga najmi kits'ín yu Pablo ni xi tí'miihi, najmi b'a ta kik'in saha ri.

—Katuma xi nkú ts'ín mjehe Ntíaná —tu tsixíhín sai.

¹⁵Askahan y'endaí yjoni ko tsankiin nanki Jerusalen.

¹⁶Kitsjennkíni k'ua já xi yankihí Jesu xi tjín nanki Cesarea ko ngjikoni ni'yaha nku nda xi nibáha xjo Chipre xi 'mi Mnason xi ja nd'ai tjennkihí ra Jesu. Kui xi kitsjántení nga kuíntsuba_í ni'yaha.

B'í ts'ín kik'inyaha Pablo ni xi ts'ín nga tsichu nanki Jerusalen

¹⁷Nk'ie nga tsichii nanki Jerusalen, tsjo ts'ín kits'ínkjáinni já nts'eé. ¹⁸Nístjin xi ma ndyjuun Pablo ko jin tsankintsubek'uíni Santiago. Yo tjíntu ngayjee jácháha xuta nínku nk'ie nga tsichii. ¹⁹As'ai Pablo kikjaniáha jóo ko kitsúyaha nga nkúnkú ni xi kits'ín Ntíaná ajihín xuta xi najmi ntje judio tje_{hen} ra nga kits'ínchjén xáha Pablo.

²⁰Nk'ie nga kint'é jóo niu, incha kits'íntsjoho Ntíaná. As'ai b'í incha kitsú jóo:

—Ji nda nts'e, ja yai nga nkjin mií maha xuta judio xi s'ejihín Jesu ko ngayjee 'yún benkjún kjuatéxumoo. ²¹Kik'inyaha nga ji t'íbakuyái nga tjíhín nga ts'ín t'axín kjuatéxumaha Moise ngayjee xuta judio xi tjíntujíhín xi najmi judio, ko nga b'a t'íbxín nga najmi ts'íihín ni circuncision ntíhi, ko nga najmi ts'ííntjusun sin chána.

²²Kui b'a maha, ¿nkú n'e_{hen}á? At'aha kuínt'é xuta nga ja kaf'ái ei. ²³Kui nga tu saha b'í n'e_{hen}i. Ei tjíntujínni ñju já xi ts'ííntjusun nku ni xi kits'ínkie Ntíaná. ²⁴T'ínkoi jóo ko n'e jekoi yjohi nginkun Ntíaná. T'echjintjai tu xi k'juájnu kaha ra yjoho jóo. B'a ts'ín skuehe

ngayjee xuta nga ko ji t́in'etjusuin kjuatéxumoo ko nga najmi kjuaxi ni xi kint'é.

²⁵Xuta xi najmi judio xi ja s'ejihin Jesu, jin ja kin'ekj́ihí nku xujun má t́ít'a ni xi y'endai. B'a kik'íihin nga najmi tu kjine yjoho chu xi chje kik'aíhí ra ntia xi ts'ínnda xuta, ta ndaha jní ko ta ndaha yjoho chu xi kinubantu, ko nga najmi tu katjantuko jminchín xi najmi kjee bixan.

²⁶As'ai ngjiko Pablo já xi ñjuu. Nistjin xi ma ndyjuun kits'ín jeko yjoho nginkun Ntíaná. Jas'en natsihin ninku tu xi kuitsuyaha nkjé kfeku nga ts'ín je yjoho ko nkjé kj'uaíko chjehe nga nkúnkú.

B'í ts'ín kichjubénijé Pablo

²⁷Nk'ie nga ja t́ibichúkje nistjin yatu xi machjén nga ts'ín je yjoho xuta nginkun Ntíaná, kieke k'ua já judio xi nibaha ante Asia nga kabasinjña Pablo má ma natsihin ninku. As'ai tsinchá'a ngayjee xuta nkjiun ko jakj'ánijé Pablo. ²⁸Yún incha kikjintáya nga b'í incha kitsú:

—¡Jun já Israel, t́isinkoní! Kui ndai xi t́ibakúyaha ngayjee xuta tu má xi t́ehén ni nga t́ifi kontraha xutaná, kjuatéxumoo ko ante xu'bi. Santaha jas'enko já griego ei natsihin ninku nga kits'ínsi nginkun Ntíaná ante nkjún xu'bi.

²⁹B'a incha kitsú jóo at'aha kj'ai nistjihin kieke Trofimo, nda xi nanki Efeso nibáha, nk'ie nga t́jenko Pablo ajin nantio. B'a incha kitsú kjuankjink'uhun jóo nga Pablo jas'enko ndo má ma natsihin ninku.

³⁰As'ai xaáhan incha kits'ín ngayjee xuta nkjiun ko incha tsangatsanka nga j'ai. Incha jakj'ánijé Pablo, kikjebéfe nga kik'onsje natsin ninku ko t́jen'yún y'échjahá ankjua natsiun. ³¹Nk'ie nga ja mjehe xuta nantio ts'ínk'ien Pablo, tsichuhu én nda jun k'aku Roma nga xaáhan t́incha ts'ín ngayjee xuta Jerusalen. ³²Kitsa kinchja ñjaha já juhun ko tsangatsanka má nga kama ñja xuta nkjiun. Nk'ie nga kieke xuta nga nibá nda jun k'aku ko já juhun, najmi ta kingjáha ra Pablo.

³³As'ai j'ai tiña nda jun k'aku, jakj'ánijé Pablo ko b'a kitsú nga jo n'úkicha s'et'a'yúhun. Kingjásjaiya yá ndaha niu ko mí nihi xi kuats'ín. ³⁴Tunga b'í ngjáhán kinchja xuta ko ndaha najmi kamankjihin nda jun k'aku ni xi t́imoo, at'aha xaáhan t́incha ts'ín xuta. Kui nga b'a kitsúhu nga ngjuainijéhe Pablo má t́jintu já juun.

³⁵Nk'ie nga tsichukoho já juun antjio xi t́jín má incha t́jintu, santaha ts'agankihí já juun Pablo, at'aha 'yún kjan t́incha maha xuta nkjiun.

³⁶Nkjin nkjún incha maha xi b'í t́incha tsu nga yjanki:

—¡Kat'en ndo!

B'í ts'ín tsasinntjai yjoho Pablo

³⁷Nk'ie nga ja t́in'ekjas'en Pablo má incha t́jintu já juun, b'í kitsúhu nda jun k'aku:

—¿A kama kuinchjakoḥo ichí?

B'í kitsú nda jun k'aku:

—¿A mahi én griego? ³⁸ ¿A najmi jihí nda Egipto xi nd'ai ngáha k'in kontraihi nda títjun Roma ko k'inkoi ante kixiu ñju mií já ts'ínk'ien animaq?

³⁹ B'í kitsú Pablo:

—Nda judioná. Tarsó kitsian, nanki chánka xi tǐñajihin ante Cilicia. Tíbankihi. K'uaqintení ichí nga kuinchjaka xuta.

⁴⁰ Nk'ie nga kik'aíntehe, tsasinndjusún Pablo antjío ko kingjénnk'a ntsja tu xi ngjuén jyuhu xuta. Nk'ie nga kingjén jyu xuta, as'ai én hebreo kinchja Pablo.

22 —Jun já nts'e ko já xinkjían, tsasinñju mo ni xi xínnuu nd'ai nga kúásinka yjona.

² Nk'ie nga kint'é xuta nga én hebreo tínchja Pablo, tu sahá 'yún kindyjanta nch'ánch'án sa.

³ B'í kitsú Pablo nga ngjindju:

—Nda judioná. Tarsó kitsian, nanki xi tǐñajihin Cilicia, tunga nanki xu'bihí kama chá. Gamaliel tsakúya sisinna xi nkú ts'ín tǐñña kjuatéxumaha ntje cháná. B'a ta ts'ín 'yún kitsenkján Ntiana xi nkúhu jun ngatento. ⁴ Kitsjennkí unkie xuta xi s'ejihin Jesu nga mjena ts'ínk'ién kai. Jak'anijé ko kits'inkjas'en nubayá jáx'in ko jminchjín. ⁵ Kama kuitsuya nga kjuaxi ni xi tixian nda na'mi títjuun ko ngayjee jáchá xi ta tǐhín xá. Nistjin nk'ie kui incha kitsjana xujun xi ts'inkjas'eheñ xutaná xi tǐn nanki Damasco má nga kama xá xi tífhina. Ngjingisja Damasco xuta xi yjankihí Jesu tu xi kjúáikonijéhena Jerusalem, má nga n'enijéhe ra.

⁶ Tunga ni xi kamahá, nk'ie nga tǐts'ian niyá ko nga ja tǐbichú tiña Damasco, nkú ra ma masen nistjin niu, tu tǐn'yún y'éjtindaihiná nku nd'í chánka xi nibajehen nk'a ján. ⁷ Jáikijne t'anankiu ko kint'e nku nta xi b'a kitsúna: “Saulo, Saulo, ¿á unchahaní?” ⁸ As'ai kingjasjáiyaha: “¿Yáha ji, Nda Ntía?” Ko b'a kitsúna: “An Jesu xi nibáha Nazaret xi unchai.” ⁹ Já xi tǐnkona kieke nd'íu ko kitsankjún, tunga najmi kint'éhé ntaha xi kinchjakona.

¹⁰ As'ai b'a kixihin: “¿Mí nihi xi mjehi nga ts'ian, Nda Ntía?” Ko b'a kitsúna Nda Ntiana: “Tisintjein ko t'in Damasco. Yo k'únyahi ngayjee ni xi kis'enda nga tǐhín nga n'ei.” ¹¹ As'ai incha kikjébénkina já xi tǐnkona nga ngjikona Damasco, at'aha kits'ín kana nga'yúhun nd'íu.

¹² Damasco tǐñña nku nda xi 'mi Anania xi 'yún benkjún Ntiana, xi ts'intjusun xi nkú ts'ín tǐt'a kjuatéxumaha Moise. Nda nchjanimiyaha ra ndo ngayjee xuta judio xi tǐn yo. ¹³ Kui xi j'aisena ko b'a kitsúna: “Nda nts'e Saulo, katuma chji ngáha ri.” Ta kuihi chubó kama chjina ko kieke xi nkú tǐn. ¹⁴ B'a kitsúyana: “Ntíaha ntje cháná j'ájhín,

nga ji xi kamankjihin ni xi mjehe ko nga chai Nda xi naxu nginkun Ntiana ko nga kuin'uyái ntaha. ¹⁵At'aha ji k'únyaihi ngayjee xuta yáha kui ko kuixinyaihi xuta ni xi kiyai ko kinu'yái. ¹⁶Nd'ai najmi ta chuyá sahani. Tisintjein. B'a t'ihin Nda Ntiana nga kats'inndyjat'ahi jéhi nga saténtái.”

¹⁷As'ai jáq Jerusalen. Nk'ie nga tínchjaka Ntiana natsihin ninku, kama chjina nku ni xi nkúhu nchini kik'aina. ¹⁸Kikie Nda Ntiana ko b'a kitsúna: “N'e xatíhi yjohi nga kitsa titjui Jerusalen. At'aha najmi ts'ínsihin jóo én xi kuixinyaihi nga k'únyaihi yáha an.” ¹⁹B'a kixihin: “Ji Nda Ntia, be jóo nga xki ni'ya sinagoga ngjik'anijé ko kingjaha xuta xi s'ejihin ji. ²⁰Ko nk'ie nga tín'ek'ien Esteban, xi kitsúyaha xuta yáha ji, ta síjña yo ko kisasinna ni xi kamo, ko santaha kikuuntá najyuhun já xi kits'ínk'iehen.” ²¹Tunga b'ahá kitsúna Nda Ntiana: “T'in. At'aha kjin ts'ínkjíhi nga k'únseihí xuta naxinantá xi tjin asuntee.”

B'i kama nk'ie nga mjehe xuta nga s'ehe Pablo

²²Tíbasinñuju xuta Pablo, tunga nk'ie nga b'a kitsú, b'i incha kitsú xuta:

—iTu sahá kat'en nda xi b'a tjiun! ¡Najmi machjéhen tsa k'úéjña tik'un!

²³Tu nku xqáhan ní incha kits'in ko incha tsakúchji nga tu ni xi najmi incha kisasín ra ni xi kitsú Pablo.

²⁴Kui nga b'a kitsúhu nda jun k'aku Roma nga n'ekjas'en Pablo má b'entu já juun. B'a kitsú nga s'ehe tu xi kuitsuyaha á b'a ts'in tíncha kjintáyanehe ra xuto. ²⁵Tunga nk'iehé nga ja tjin'yúhun já juun nga ngjuáha, b'i kitsú Pablo nga kingjásjaiyaha nda jun xi síjña yo:

—¿A kama s'ehe nku nda Roma xi najmi kjee n'ekokjuu?

²⁶Nk'iehé nga kint'é nda juun niu, as'ai ngjisehe nda jun k'aku ko b'i kitsúhu:

—¿Aha yaní ni xi t'n'ei? Nda Romahá niu.

²⁷As'ai nda jun k'aku j'aik'úhun Pablo ko b'i kitsúhu:

—T'inyaní, ¿a nda Roma ní?

—Johon —kitsú Pablo.

²⁸As'ai b'i kitsú nda jun k'aku:

—Tse nkjún toon kis'enkina nga nku nda Roma kits'in ma yjona.

—Tunga an b'a ts'in kitsinná —kitsú Pablo.

²⁹Kui nga tjen'yún incha ngji t'axíhín já xi tjihin nga ngjuáha ra Pablo, ko santaha nda jun k'aku kitsankjún nk'ie nga kamankjihin nga nku nda Roma xi y'ét'a'yún nga jakj'ánijé.

B'i ts'in tsasinko yjoho Pablo nginkun já tjiá judio

³⁰Nístjin xi ma ndyjuun mjehe nda jun k'aku Roma nga skue sisin á tibatéjénehe ra já judio Pablo. Kui nga kikjexihin ra n'úkicha

xi tjt'a'yúnkoḥo ra ko b'a kitsú nga kama ñjakú já na'mi k'aku ko ngayjee já tjíxá judio. As'ai kik'onsje Pablo ko tsasínjña nginkun jóo.

23 As'ai kinchja Pablo nga tsase ts'íhín ra já tjíxá xi kama ñjakú yo. B'i kitsú:

—Jun já nts'e, santaha nd'ai je tjíya kjuankjintak'unna nginkun Ntíaná xi nkú nga ts'ín tífika yjona.

²As'ai Anania xi tjíhín nda na'mi títjun b'a kitsúhu já xi kabinchat'a tiñaha Pablo nga kuich'on'a. ³B'i kitsú Pablo:

—Ntíaná k'on'ahi ji, nda johonkjin. Yo tinchin nga tichaseihí tsa nda ko tsa najmi nda títs'ian nga tichaseihí kjuatéxumoo, tunga tí'mi kontrahá ri ni xi tjt'a kjuatéxumoo nga tí'baihíni kjua nga kuich'on'ana.

⁴As'ai b'i incha kitsú já xi kab'entu yo:

—¿Á ch'on tí'mihí ri nda na'mi títjun xi Ntíaná kitsjá xáha ra?

⁵B'i kitsú Pablo:

—Jun já nts'e, najmi be tsa nda na'mi títjun niu. At'aha b'a ts'ín tjt'a éhen Ntíaná: “Najmi tu ch'on ts'ín chubayanéi nda tjíxáhi.”

⁶As'ai kiki Pablo nga tjín ajihín já tjíxoo k'ua já saduseo ko k'ua já fariseo. Kui nga 'yún kinchjaha nga b'i kitsú:

—Jun já nts'e, nda fariseóna ko ta já fariseo xi chána.

Tín'ekokjuana at'aha tókuyáha nga k'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo.

⁷Nk'ie nga b'a kitsú Pablo, as'ai incha y'ésiko xinkjín já fariseo ko já saduseo. Tsakjánya yjoho já xi kama ñjakú yo. ⁸At'aha já saduseo b'a incha tsu nga najmi ta k'uaíyaha ra xuta ngabayoo, ko nga najmi tjín ntítsje ko tsa k'ái sa xi ta tjíntu. Tunga já fariseo s'ejihín ngayjee ni xu'bi. ⁹B'i ngján xághan kama. As'ai tsisintjen k'ua já chjine'éhen kjuatéxumoo xi mako já fariseo. B'i incha kitsú nga ndjá kinchja:

—Ndaha nku ni xi ch'on tjín najmi tsakújinní tsa kits'ín ndai.

Kutsa nkuhú ntítsje ko tsa tjín xi kinchjakoho.

¹⁰Nk'ie nga ja 'yún tíincha b'ésiko xinkjín jóo, kitsankjún nda jun k'aku Roma at'aha tsa ts'ín xihí jóo Pablo. Kui nga y'éxáha já juun nga incha ngjuaik'asjejihin Pablo ajihín jóo tu xi ngjuaikoho má incha b'entu jóo.

¹¹Nístjen xi ma ndyjuun Nda Ntíaná tsakúchjhi yjoho Pablo ko b'i kitsúhu:

—Tjen nga'yíhín yjohi. At'aha xi nkú ts'ín kuak'iejña chjiní ei Jerusalen, b'a ta ts'ín k'uéjña chjiní nanki Roma.

B'i ts'ín kis'enda ko kiya nga n'ek'ien'má Pablo

¹²Nístjin xi ma ndyjuun y'éndako k'ua xinkjín já judio nga najmi kjine ko ta ndaha najmi k'uí santa nkúhu nga ts'ínk'ien Pablo ko nga tsa najmi kuayáha Pablo ch'on incha katumat'ain ma. ¹³Ma ra ts'ati yachán já xi b'a ts'ín y'éndané Pablo. ¹⁴As'ai ngjisehe já na'mi k'aku ko jáchá xi ta tjíhín xá. B'i incha kitsúhu:

—Ja y'endakoi xinki nga najmi chinei ko najmi s'i santaha nga kuayáni Pablo. Ko tsa najmi kuayáni ndo ch'on katumat'ain ma. ¹⁵Kui nga nd'ai jun ko já t'ixá xingisoo b'a t'ihin ruu nda jun k'aku nga kats'ín nibánuu Pablo ndyjunni, xi má nga ei chase sisihuun kjuahq. Jin k'úendaí yjoni nga n'ek'iein kintehe ni nga k'uaí ei.

¹⁶Tunga ntíhí ní nq nichja Pablo kint'é ni xi y'enda'má jóo. Kui nga ngjihi má b'entu já juun ko ngji tsúyahq Pablo niu. ¹⁷As'ai Pablo kinchjahq nku nda jun xi kunntá yo ko b'i kitsúhu:

—T'inkoi ndatii nginkun nda jun k'aku, at'aha t'jin ni xi kuitsuyaha.

¹⁸Kui nga nda juun ngjikoho ndatiu má t'jña nda jun k'aku ko b'a kitsúhu:

—Nda nubayá xi 'mi Pablo kuanchjana ko kuakankina nga k'jáika ndatii ei. T'jin rú ni xi kuitsuyahi.

¹⁹As'ai nda jun k'aku jakj'á ntsja ndatiu ko b'i kitsúhu nga ngjingjásjaiya t'axíhin:

—¿Mí ni xi t'jhin nga k'úinyaní?

²⁰B'i kitsú ndatiu:

—Ja kab'éndako xinkjín já judio nga kuankihi nga ndyjunni n'ekji Pablo nginkun já t'jxóo. B'a kuitsuhi nga kuase sisihin kjuahq Pablo. ²¹Tunga najmi tu n'e s'ejinní niu, at'aha ts'ati yachán já t'íncha kuyá 'ma nga mjehe ts'íink'ien Pablo. Nt'ianá kats'ínkie nga najmi chumi nihi xi incha k'jine ko k'uí santa nkúhu nga ts'íink'ien Pablo. Ja t'jintu nda nd'ai nga t'íncha kuyáha nga n'etjusuin ni xi incha k'uankihi.

²²As'ai kits'ínkji ngáha nda jun k'aku ndatiu ko b'i kitsúhu:

—Najmi tu ch'a 'miyaihi ni xi kuak'inyaní.

B'i ts'ín kin'ekjisehe Pablo nda títjun Feli

²³As'ai kinchjahq nda jun k'aku jo já jun k'aku ko b'i kitsúhu nga y'éxá:

—T'endo jo unchan já jun xi tsuku incha ngjuaihi, cháte ko kan já jun xi ndje k'úéntusúhun, ko jo unchan xi k'ua lasq, tu xi incha ngjuaihi Cesarea chubq ñja nga jyuun. ²⁴Ko ta t'endo ndje xi k'úesun Pablo. Tankínkoo tu xi nda ts'ín kuichúhu nginkun nda títjun Feli.

²⁵As'ai kits'ínnda nda jun k'aku nku xujun. B'i ts'ín y'ét'a:

²⁶“Claudio Lisia títs'ínkijihí kjuasuniña nda títjun Feli. ²⁷Nda xi títs'ínkjíhi ei, kui xi jakj'ánijéhe já judio ko incha mjehe ts'íink'ien. Tunga nk'ie nga kint'e nga nda Roma niu, as'ai ngjika já junna ko kits'ínk'ankia. ²⁸As'ai kits'ínkjía ndo nginkun já t'ixá judio, at'aha mjena nga skue mí kjuaha tísat'éjenehe. ²⁹Kikie nga ngat'aha ni xi t'jít'a kjuatéxumaha jóo tísat'éjenehe. Ndahachí najmi ngabaya ko ta ndaha nubayá t'jehen ra ndo. ³⁰Tunga kint'ená nga já judio y'éndako xinkjín xi má nga mjehe ts'íink'ien ndo. Kui nga títs'ínkjíhina

nginkuin. Kō tā ja kixinyahā já xi tibatéjénehe nga tjíhin nga nginkuin kuítsuya mí nihi xi tjínkoho ndo.”

³¹As'ai nga jyuun incha ngjiko já juun Pablo nanki Antipatri. Kits'ín xi nkú ts'ín incha kis'exá. ³²Nistjin xi ma ndyjuun já jun xi yjaha sjai incha kik'óya ngáha. Tū já jun xi yjakohó ndje kits'ínko niyá Pablo.

³³Nk'ie nga incha tsichu Cesarea, kitsjáha nda títjuun xujun kō tā kits'ínkjas'eheh Pablo. ³⁴As'ai kits'inya nda títjuun xujun kō kingjásjaiyahā Pablo má nibáha. Nk'ie nga kint'é nga nda Cilicia niu, b'i kitsú:

³⁵—Kuasinñjúhu nk'ie nga incha kj'uaí já xi tibatéjénehi. As'ai y'éxá já xi kikuntáha Pablo ni'ya masehen Herode.

B'i ts'ín tsasinntjai yjoho Pablo nginkun nda títjun Feli

24 Nk'ie nga j'a un nistjin, as'ai tsichu nanki Cesarea nda na'mi títjun Anania kō tjenko k'ua jácháha xuta judio kō nku nda chjine'én xi 'mi Tertulo. Incha tsichutéjéne Pablo nginkun nda títjuun. ²Nk'ie nga ngjichj'a Pablo, as'ai kik'atuts'ihin Tertulo nga tsatéjénehe. B'i kitsú:

—Máb'achjíhi ra ji, nda títjun, tjinni kjuajyu nd'ai. Nda n'e tibatexumakoi kjuankjintak'uhin ngandaha naxinantáni. ³Kui nii xi tehente kō tu má antehé ni tsjo maní kō 'báihí máb'achjíhi ji, nda títjun Feli. ⁴Tunga najmi mjehéna tse ts'instihi. Kui nga títbankihi ra nga tasinñjuhuni kutju.

⁵Yai nga nku nda ch'onk'un nda xu'bi. Tíbinchá'a ngayjee xuta xi ntje judio tjeheh ra xi tjin asuntee. Ndaí xi nda k'akuhu já xi yjankihí nku nda xi nibáha Nazaret. ⁶Najmi benkjún ninkuni. Kui nga kichjubénijeheni kō mjeni nga n'ekokjuai kai xi nkú ts'ín tjíña kjuatéxumani. ⁷Tunga nda jun k'aku Lisiahá j'aikje'á kjua'yúnni ndo. ⁸B'a kitsúni nga jin xi tibatéjénei ndai, nga ji xi tjíhin nga kjúáiseihi. Chasjaiyahí tu xi chahani mí kjuaha tibatéjéneheni ndo.

⁹Já judio xi kab'entu yō tā ngji kontrahā Pablo. B'a incha kitsú nga kjuaxi niu. ¹⁰As'ai nda títjuun tsakú Pablo tu xi kuinchjaha. B'i kitsú Pablo:

—Tsjo mana nga kúásinka yjona nginkuin, at'aha be nga ja nkjin nú tjíhin nga tibatexumaihi nankini. ¹¹As'aihí tjíhin te jo nistjin nk'ie nga ngji ts'intsoho Ntiani Jerusalen. Kama chasjaya nga kjuaxi ni xi tíxian. ¹²Najmi ch'a y'esíka kō a ra tsincha'á xuta má ma natsihin ninku, kō tā ndaha ni'ya sinagoga, tā ndaha ajin nantio. ¹³Najmi tjin xi nkú ts'ín kuakúchjhi jái ni xi tít'sínk'anjina.

¹⁴Tunga xinyahá ra kui nií. Benkján Ntiāha ntje chání nga tít'sian ni xi tsakúya Jesu. Jóo bi b'a títincha tsu nga najmi nda kui

niy. S'ejinna ngayjee ni xi tjt'a kjuatéxumani ko xujuhun já profeta. ¹⁵An tíkuyáha ni xi ko ta jái tíncha kuyáha, nga Ntíaná ts'ínkj'áíya ngáha ra ngayjee xuta ngabayoo, xi nda kits'ín ko xi najmi nda kits'ín. ¹⁶Kui xáha ts'in kjua'yún tehentehe ra yjona nga je s'eyaha kjuankjintak'unna nginkun Ntíaná ko nginkun xuta.

¹⁷Nkjin nú kamana nga najmi tsátejña Jerusalem. Nk'ie nga kik'óya ngáhana, jáitsja chje ninku. Kitsja toon ko chu ninku. ¹⁸B'a kits'ian má ma natsihin ninku ko nk'ie nga ja tít'sin je yjona nginkun Ntíaná, kikiena k'ua já judio xi niba ante Asia. Najmi 'yún tjin xuta kui chubo ko najmi ch'a xaáhan tíncha ts'ín. ¹⁹Kuihí já judio ts'e Asia xi tjihin nga kj'uaí ngikuin nga kuatéjénehena tsa tjin ni xi tjin'kohó an.

²⁰Tsa najmi tjin jóo, kui jái katsúya mí ni ch'on tjihin xi kis'ejña chji nga kits'ian nk'ie nga ngjia nginkun já tjíxá judio. ²¹Tu kuihí ni xi kits'ian. Nk'ie nga tijnajihin, 'yún kinchja nga b'i kixian: “Tín'ekokjuanú nd'ai at'aha tíkuyáha nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo.”

²²Nda títjun Felí be sisin nkú tjihin ra ni xi tsakúya Jesu, ko nk'ie nga kint'é ni xi tít'su Pablo, y'éjñat'ía kjuo nga b'a kitsúhu jóo:

—Nk'ie nga kj'uaí nda jun k'aku Lisia, kuasjáiyaha kjuanuu.

²³As'ai y'éxá nda jun k'akuhú já xi tíkuntáha Pablo nga ngjuáya'yún tunga ta kitsjántehé ra nga kama kjúáts'uba ndai ko nga kama kj'uaí'kohó xuta xinkjín ni xi machjéhen.

²⁴Nk'ie nga j'a chuba nistjin, j'aiko chjuúhun nda Felí. Nku na xi ntje judio tjeheh ra xi 'mi Drusila tijnako ndo. Y'éxá já xi incha ngjik'á Pablo ko kingjásjaiyaha nkú tjihin ra ni xi tsakúya Jesu ko á s'ejihin ra jóo. ²⁵Y'éjña chji Pablo xi nkú ts'ín kama naxu kuintsubahaná nginkun Ntíaná, xi nkú ts'ín k'úech'ohó ra yjoná ni xi mjehe animaná, ko nga Ntíaná kuasehe ni xi nda ko ni xi najmi nda tín'eé. Nk'ie nga kint'é nda títjun Felí ni xi kinchja Pablo, kitsankjún ko b'i kitsú:

—Katumaha ri, b'a tjin. Nk'ie nga sakúntena kuinchja ngáhara.

²⁶Kinchja yaha nda títjun Felí Pablo, at'aha b'a kitsú tsa tu ahá ni Pablo tsjáha toon tu xi ts'ín ndáhi ra. Kui nga nkjin niyá kinchjaha ra ko kinchjanijmíko. ²⁷J'a jo nú, as'ai Porcio Festo y'ejña ngáha nda títjun antehé nda Felí. Nk'ie nga jet'ain xáha nda Felí, tu nku kingjáya'yúhún Pablo, at'aha mjehe nga nda skuehe xuta judio.

B'i ts'ín tsasinntjai yjoho Pablo nginkun nda títjun Festo

25 Nk'ie nga j'a jan nistjin nga kits'ínkjáihin xáha Festo, as'ai tsitju nanki Cesarea nga ngji Jerusalem. ²Yo incha kinchjakohe já na'mi k'aku ko já tjíxáha xuta judio nga incha ngji

kontraha Pablo. ³Incha tsankihí nda títjun Festo nku kjuanda, nga ts'ín nibá Pablo nanki Jerusalen. At'aha incha mjehe ts'ínndjuú ni xi y'énda, nga ts'ínk'ien Pablo aya niyóo. ⁴Tunga b'ahá kitsú Festo nga tu nku nanki Cesarehá s'eya'yún Pablo ko nga yo ja tífi. ⁵B'í kitsú ya:

—Kats'ínkona niyá jánuu xi tjihin xá. Tsa tjin ni ch'onk'uhun xi kits'ín ndo, incha katatéjéne.

⁶Ts'andayaha Festo yo nkú ra ma jin ko tsa te nistjin. As'ai ngji nanki Cesareá. Nistjin xi ma ndyjuun y'ejña ante má nga ts'ín kjuá ko y'éxá já xi incha ngjikj'á Pablo. ⁷Nk'ie nga jas'en Pablo, j'aik'úhun já judio xi nibaha Jerusalen ko tsatéjénehe. Nkjin t'íkjá ni ch'onk'un xi incha kikjanénehe Pablo, ni xi najmi incha kamaha y'éntuchji.

⁸As'ai b'í kitsú Pablo nga tsasinntjai yjoho:

—Najmi chumi jéhe xi tjenna. Najmi ngji kontraha kjuatéxumaha xuta judio, ta ndaha ninku, ko ta ndaha nda títjun k'aku Cesar.

⁹Tunga mjehé ra Festo nga nda skuehe já judio, kui nga b'í kitsúhu ra Pablo:

—¿A mjehi k'úin Jerusalen tu xi ján ts'ihinna kjuahi?

¹⁰As'ai b'í kitsú Pablo:

—Síjña nginkun nda xi kitsjá xáha nda títjun k'aku Cesar ko má nga tjihin nga n'ekokjuana. Ya sisin nga najmi chumi nihi xi kits'ihin xuta judio. ¹¹Tsa ch'on kits'ian ko tsa tjehe ra ngabaya ni xi kits'ian, ta tsjanté nga kuayá. Tunga najmi kjuaxihí ngayjee ni xi tichjaninéna. Kui nga najmi ma ts'inkjas'ehen ra yjona jóo. Tíbankia nga nginkun nda títjun k'aku Cesar n'ekokjuana.

¹²As'ai Festo ko já xi basinkoho incha kinchjanijmíyaha niu ko b'í kitsú nga kinchjako Pablo:

—Ji tbinchi nga nginkun nda títjun k'aku Cesar n'ekokjuahi. Nda títjun Cesar k'úinseihí ma.

B'í ts'ín incha kinchjanijmíyaha kjuaha Pablo nda rei Agripa ko nda títjun Festo

¹³Nk'ie nga j'a chuba nistjin, tsichu Cesareá nda rei Agripa ko na Berenice nga incha ngjikjaniñaha nda títjun Festo. ¹⁴Nkjin nistjin incha ts'andayaha yo ko Festo kitsúyaha nda rei kjuaha Pablo. B'í kitsúhu:

—Ei tíjña nku nda xi tu nku k'íj'áya'yúhún nda Felí nubayóo nk'ie nga jet'ain xáha. ¹⁵Nk'ie nga ngjia Jerusalen, já na'mi k'aku ko jácháha xuta judio incha tsatéjénehe ndo ko tsankina nga tsja kjuá nga n'ek'ien. ¹⁶Kixinyaha jóo nga najmi b'a ts'ín nkaha já t'íxá Roma, tsa chuba tsjáhá kjuá nga n'ek'ien xuta. At'aha tsa tjin xi tsatéjéne, tjihin nga ta kuasinjña xi tibatéjénehe tu xi kama kuasinkoho yjoho ngat'aha ni xi tichjaninéhe.

¹⁷'Kui b'a maha, nk'ie nga j'aihi jóo ei, najmi kits'ink'andaya. Tjen'yún tsátejñaná nistjin xi ma ndyjuun ante má nga ts'ian kjuá ko y'exá já xi ngjikj'á ndo. ¹⁸Tunga nk'ie nga kinchja já xi t'íncha batéjénehe, ndaha nku ni ch'on tjin xi kits'innkjíhín k'an ngjinéhe. ¹⁹Tu ni xi ts'e ninkuhú ní ko nku nda xi 'mi Jesu incha y'ésiyáha. Ja k'ien ndo, tunga b'ahá títso Pablo nk'ie nga tijná ndo.

²⁰'An najmi be xi nkú ts'ín k'uendáhana nku kjuá xi b'a tjin. Kui nga kingjasjáyahá ra Pablo tsa mjehe ngjuáihí Jerusalen tu xi yo n'ekokjuáha. ²¹Tunga tsankihí Pablo nga tu sahá s'eya'yún ko nga nginkun nda títjun xi tijná Roma n'ekokjuá. Kui nga b'a kixihinna nga s'eya'yúhun santa nkúhu nga kamana ts'inkjisehe nda títjun k'aku Cesar.

²²As'ai b'i kitsú nda rei Agripa:

—Ko an mjena kuasinñjúhu ndo.

—Ndyjunní kuasinñjúhí —kitsú Festo.

²³Kui nga nistjin xi ma ndyjuun tsichuhu Agripa ko na Berenice. Tsjo nkjún kama nga incha jas'en má ma kjuá. Incha tjenko já jun k'aku ko já k'akuhú naxinantóo. As'ai y'exá Festo nga ngjuáichja Pablo ko ²⁴b'i kitsúhu jóo:

—Ji nda rei Agripa ko ngayjee xuta xi kama ñjakújinná, á ndo ei. Ngayjee xuta judio xi tjin Jerusalen ko xi tjin ei t'íncha batéjénehe. T'íncha kjintáya nga t'íbankina nga tsja kjuá nga n'ek'ien ndo. ²⁵An najmi tísakújinná ni xi kits'ín ndo xi tjeheh ra ngabaya. Tunga kuihí tsanki nga nda títjun xi tijná Roma ts'ínkokjuáha. Kui nga b'a kixihinna nga ja ts'inkjíhina yo.

²⁶'Tunga najmi bená mí nihi xi k'uet'á xujun xi ts'inkjíhí nda títjun k'aku xi kitsjá xána. Kui kjuáha nga ei kuats'in nibáhana ndo nginkun ko ngikuin ji, nda rei Agripa, tu xi chasjaiyahá raá ko b'a ts'ín sakúhuna én xi ts'inkjíhí nda títjuun. ²⁷At'aha b'a mana nga najmi chumi ni chjíhí ra tsa chubá ts'inkjíná nku nda nubayá nga najmi xinya mí kjuáha tísatéjénehe.

B'i ts'ín tsasinko yjoho Pablo nginkun nda rei Agripa

26 As'ai nda rei Agripa b'i kitsúhu Pablo:
—Kama chubai nga kuísinkoi yjohi.

As'ai kingjénnk'a ntsja Pablo ko kinchja nga tsasinko yjoho:

²—Tsjo nkjún mana, nda rei Agripa, nga kama kúásinka yjona nginkuin nd'ai ngat'aha ngayjee ni xi t'íbatéjéneha já judio. ³At'aha ji ya sisin xi nkú ts'ín tijná sin cháha xuta xi ntje judio tjeheh ra ko ni xi b'ésiyáha. Kui b'a maha, t'íbankihi ra nga n'etsentai nga kuasinñjuní.

⁴'Be ngayjee xuta xi ntje judio tjeheh ra xi nkú ts'ín tsátejñajihín nkúhu nga ndyjana. At'aha tsátejñajihín xutana ko Jerusalen

tsátejña. ⁵Ko ta be ya jóo ko kama kuítsuya tsa mjehe, nga tehente kits'intjusan xi nkú ts'ín tijná niyáha já fariseo, já xi 'yún je fiko ni xi s'ejinni.

⁶Nd'ai síjña ei nga t'n'ekokjuana at'aha t'kuyáha nga Ntíaná ts'intjusun ni xi kitsúya títjuhun ntje cháni. ⁷Ta kui nihi xi t'íncha kuyáha nga ts'ínkjáihin xutani xi te jo maha ntje chá xi y'aha ra. Kui kjuaha nga t'íncha ts'intjoso ra Ntíaná nistjin nistjen. Nda rei Agripa, tibatéjéna já judío ngat'aha ni xi an t'kuyáha. ⁸¿Á najmi s'ejihinnu nga Ntíaná ts'ínkj'áiya ngáha ra xuta ngabayoo?

⁹Nistjin nk'ie b'a kixian nga t'ihin nga kfn kontraha xuta xi s'ejihin Jesu, nda xi nabáha Nazaret. ¹⁰B'a kits'ian Jerusalem. Já na'mi k'aku kitsjana kjuá xi má nga ts'inkjas'en nubayá xuta xi yjankihi Jesu. Ko nk'ie nga n'ek'ien, an ta kits'inj'a nga b'a n'ehe. ¹¹Nkjin niyá ko xki ni'ya sinagoga kits'in'uhun tu xi najmi ta skuenkjahun Jesu. Tu xi 'yúhún kits'in unkie xuta xu'bo ko kitsjennki unkie santaha tu má nankihí ni.

B'i ts'ín kitsúya Pabló xi nkú ts'ín jakj'áha Jesucristo

¹²Kui nií kits'ian. As'ai y'éxána ko kitsjana kjuá já na'mi k'aku nga kfián Damasco. ¹³Tunga nk'ie nga tít'ian niyá, ji nda rei, nk'ie nga masen nistjiun kikié nku nd'í chánka xi nibaha nk'a já. 'Yún tsat'ai sa nga nd'íhi ts'íu. Kits'ín ndzjenna ko ta kits'ín ndzjehen já xi tjenkóna. ¹⁴As'ai tsixuntui t'anankiu ko kint'e nku nta xi én hebreo kinchjakona. B'a kitsúna: “Saulo, Saulo, ¿á unchahaní? ¿Á ta ji t'n'e'uhun ri yjohi?”

¹⁵As'ai b'a kixian: “¿Yáha ji, Nda Ntia?” B'a kitsúna Nda Ntíaná: “An Jesu xi unchai. ¹⁶Tunga ts'intjenni ko t'in. Kuakakuchjhi ra yjona tu xi n'exát'ahaní ko tu xi kuixinyahani ni xi kuayai ko ni xi cha sai askahan. ¹⁷Ts'inkjisehe xuta judío ko xi najmi judío. Najmi tsjanté tsa incha ts'ín'uhin. ¹⁸Chjúx'ánki tunkun xuta tu xi kuitjuhu má jyuun nga kjuas'ehe má ndzjeen, tu xi kuitjujihin ajin nga'yúhún ndanindo nga ts'ínkjáihin Ntíaná. Ntíaná ts'ínndyjat'aha ngatitsuhun ko tsjáha ante ajihin xuta xi bichú ma je nginkun tu ngat'aha nga s'ejihin an.”

¹⁹Kui b'a maha, nda rei Agripa, kint'e'éhen ra xi tsakúchjina yjoho, xi nibaha nk'a já. ²⁰Títjun y'enijmíhi éhen Ntíaná xuta xi tjin nanki Damasco, ko askahan xi tjin nanki Jerusalem ko ngayjee nanki xi tjin ante Judea, ko santaha xuta naxinantá xi tjin asuntee. B'a kixihin nga ngjuaikj'áha ra animaha ko ts'ínkjáihin Ntíaná, ko nga ts'ín ni xi kuakúchji nga ja kits'ínk'óntjaiya animaha. ²¹Kui kjuaha nga jakj'ánijéhena já judío natsihin ninku ko kama mjehe nga ts'ínk'ienna.

22 Tunga Ntíanáhá t́basinkona santaha nd'ai. Kui nga síjñahana ei nga t́nchjaka xuta x'an ko xi nchiná. T́xinya ni xi ta kitsúya já profeta ko Moise, ni xi t́jihin nga kuitjusun. 23 At'aha kui xi b'a kitsú nga t́jihin nga un skuhehe xi kits'ín nibá Ntíaná^k ko nga kui xi tjun kj'uaíya ngáha ra ngabayoo, tu xi b'a ts'ín ts'ín ndzjehen ra xutani ko xuta naxinantá xi t́jin asuntei xi nkú ts'ín k'uaankihi.

24 Nk'ie nga b'a kitsú Pablo nga t́basinko yjoho, as'ai b'i kitsú nda títjun Festo nga kikjintáya:

—Ja tíma lukui, nda Pablo! At'aha 'yún mahi xujun, kui nga ja tíma lukuhuni.

25 As'ai b'i kitsú Pablo:

—Najmi luka, nda títjun Festo. Kjuaxi ko b'a t́jin ni xi t́nchja.

26 Nda rei Agripa be ni xu'bi. Kui nga t́nchja kixi kixihina nginkun. At'aha behe k'an nga beyje nda rei ngatentee ni xu'bi. Najmi nku ante xi t́jña 'ma má nga b'a kamo. 27 Ji nda rei Agripa, za s'ejihin ni xi kitsú já profeta? Be nk'ie nga s'ejihin.

28 B'i kitsú nda rei Agripa:

—Chuba mahá ndyjaha nk'ie nga n'e maní nku nda xi s'ejihin Jesucristo.

29 As'ai b'i kitsú Pablo:

—Ndaha tsa chuba ndyjaha ko tsa tse ndyjaha, tunga t́bankihí ra Ntíaná nga najmi tu nku ji, ko ní ngatentee xi t́basínñjuna nd'ai kúichú ma xi nkúhu an, tunga najmi kohó n'úkicha xu'bi s'et'aha.

30 As'ai tsisintjen nda rei, nda títjuun, na Berenice ko ngayjee xi incha kab'entukoho yo. 31 Incha ngji nchjanijmíya t'axín kjuo. B'i incha kitsúhu xinkjín:

—Najmi ngabaya ko ta ndaha nubayá t́jehen ra ni xi kits'ín ndo.

32 As'ai nda rei Agripa b'i kitsúhu nda títjun Festo:

—Tsa najmi tsanki ndo nga nginkun nda títjun k'aku Cesar n'ekokjua, kama n'e ndaíhi kai.

B'i ts'ín kin'ekjí Pablo nanki Roma

27 Nk'ie nga j'ai kjuo nga t́jihin nga n'ekjini ante Italiá, as'ai kin'ekjas'en Pablo ko kj'ai sa já nubayá aya ntsja nku nda jun k'aku xi 'mi Julio. Kui xi t́jñajihin já jun xi 'mi Já juhun Nda títjuun. 2 Tsitjas'ein nku tsutsu xi nibaha nanki Adramitio xi ja ma kuitjuhú nga ngjuai nanki xi t́jin ante Asia. As'ai kin'ei niyá ntá. Ta ngjikoni Aristarco, kui xi nibáha Tesalonika, nanki xi t́jñajihin ante Macedoniá. 3 Nistjin xi ma ndyjuun tsichii nanki Sidon, ko nda jun Julio kits'ihin nku kjuanda Pablo. Kitsjantehe nga ngjitsubek'ún já xi nda nchjakoho ko nga kui jóo tsjáha ni xi machjehen.

^k 26:23 "Xi kits'ín nibá Ntíaná" tsuhu ra "Cristo".

⁴As'ai tsitjukoi tsutsu yo ko tsitjandái xjo Chipre, at'aha tjen kontrani ntjo. ⁵Tsitjatíkjái ntáchak'uun andaihi Cilicia ko Panfilia ko tsichii nanki Mira, nanki xi tijnajihin Licia. ⁶Yo kisakúhu nda jun k'aku nku tsutsu xi nibaha nanki Alejandria ko ante Italia tifi. Yo kits'ínkjas'enni. ⁷Nkjin nistjin kin'e nda ndai niyá ntá ko tu 'yaha tsichu tiñai ankjín nanki Gnido. Tjen kontra sani ntjo, kui nga tsitjahani ankjín nanki Salmon ko y'etjindaihi xjo Creta. ⁸Tu nku b'ahá ts'ín 'ni kin'eí niyá ntá andaihi xjo Creta. Askahan tsichii nku ante xi 'mi Ante Tsjo K'un xi tijná mahá nanki Lasea.

⁹Nkjin nkjún nistjin ts'ayani ngat'aha ntjo ko ja tábichú tiña nistjin nga ch'on ma nga tsutsu bankínkaá, at'aha ja tábichú tiña nistjin chunch'óon. Kui nga b'a kitsúhu Pablo:

¹⁰—Jun já, ndzjen tímana. Tsa kuankínndjaá, ch'on kamat'aán. N'endya tsutsuu ko ch'áha, ko santaha kjuichúkjuá nga kuayáá ko ñá.

¹¹Tunga najmi kits'ínsihín ra nda jun k'aku ni xi kitsú Pablo. Tu ni xi kitsúhu nda xi ts'ínko tsutsuu ko nda xi ts'e yóo tsasínñujuh. ¹²Ante xu'bo ya najmi nda ma tsa yo n'ekja nistjin chunch'óon. Kui nga nkjin incha kamaha xi b'a incha kitsú nga tu sahá nda tjin nga incha kuitju yo, tsa tu ahá ni b'a ts'ín incha kuichú Fenice, nanki xi tijnajihin xjo Creta. Yo má bichú tsutsu ko nda ts'ín s'entu. B'a ts'ín yo kama incha ts'íinkj'aha nistjin chunch'óon.

B'i ts'ín kamané ntjo tsutsu xi tjíya Pablo

¹³As'ai kitsjen nku ntjo xi najmi 'yún, xi nibaha ajin ntáchak'uun. B'a kamaha jóo tsa nda ts'ín ngjuai tímaha. Kui nga tsitjukoho tsutsuu ko incha ngjiko tiña andai xjo Creta. ¹⁴Tunga najmi ts'andayahá ra nga kama nku ntjo xi tu xí 'yúhún, xi nibaha asun t'anankiu. Be jóo nkú 'mi ntjo. ¹⁵Kui xi kikjebéfe tsutsuu. Najmi ta kama tsankinkohoni má nga mjeni. Kui nga kik'ainteheni nga ngjuaikohoni ntjo.

¹⁶As'ai tsitjandái nku xjo ichí xi 'mi Cauda. Kui xi y'échjaha ichí ntjo, ko tu 'yaha kamaní kichju'yúin tsutsu ichí xi y'a tsutsuu. ¹⁷Nk'ie nga kin'ekjas'ein tsutsu ichí, as'ai n'ú'ya y'é'yúnkjáhá jóo tsutsu chánka xi tjenkoi tu xi najmi kuakjahan. Incha kitsankjún tsa tsumí xi tjin ante xi 'mi Sirte kjuas'enjin. Kui nga incha kikejehen najyuhun tsutsuu, kui xi basinya'yún ntjo. As'ai kitsjánte nga ngjuaikoho ntjo.

¹⁸Nistjin xi ma ndyjuun 'yún kitsjen sa ntjo. Kui nga incha kikjaníkj'ajin ntáchak'uun ch'áha tsutsuu. ¹⁹Nistjin xi ma jahan incha kikjaníkj'ajin santaha ko ni xi ts'ínchjén nga fiko tsutsuu. ²⁰J'a nkjin nistjin nga najmi kama sje ko ta ndaha najmi kama chji niñuu ko ntjo xi 'yún tjennení. B'a tsixín nga najmi ta kuintsubahani.

²¹Nkjin nistjin j'a nga najmi chumi nihi kichinei. As'ai Pablo tsasinjña ndju ko b'i kitsú:

—Jun já, najmi nda kin'o nga najmi tsasinñjunú, nk'ie nga tsitjukoo tsutsuu xjo Creta. Un tibenuu nd'ai ko tín'e ndyjo ni xi kich'o. ²²Tunga nd'ai b'a tíxinnuu nga tjen nga'yúhuun yjonuu, at'aha najmi ch'a kuayá. Tu tsutsuuhú xi ndyja. ²³At'aha nkui jyún kabakúchjina yjoho nku ntítsjehe Ntia xi ts'ena ko xi ts'inxát'aha. ²⁴B'a katsúna: “Najmi tu binkjuin, Pablo. Tjihin nga k'úin nginkun nda títjun k'aku Cesar. Ntiana títsjáhi kjuanda xu'bi nga najmi kuayá ngayjee já xi tjíntuyákohi tsutsuu.” ²⁵Kui b'a maha, jun já, tjen nga'yúhuun yjonuu. At'aha s'ejinna Ntiana nga b'a kama xi nkú nga ka'mina. ²⁶Tunga tjíhín ni nga nku xjo kuichúkoná ntjo.

²⁷Nk'ie nga tsichu nístjen nga ja tjínni jo tuntjái, ko nga ja tífikoni ntjo ajin ntáchak'un Adria, nkú ra ma masen nístjen kieke já xi tíincha ts'ínko tsutsuu nga ja tábichú tiñai ante kixiu. ²⁸Kui nga kik'achubaha nga nankaha ntóo. Kan tj'ion nku metru kama. As'ai ngjindju sa ko ta kik'achubahá ngáha. Kui xi kama kan ún jo metru. ²⁹Incha kitsankjún tsa naxiu satékjokoho, kui nga incha kikjaníkj'aha ñju ni xi fáya'yún tsutsuu. Incha mangimjehe nga kitsa kama sen.

³⁰As'ai mjehe kuanka já xi tíincha ts'ínko tsutsuu. Kui nga incha kikjaníkj'ajihin ntóo tsutsu ichí xi kjit'aha tsutsu chánkoo. B'a incha kitsú nga incha kjaníkj'a sa ankjín tsutsuu ni xi kjuáya'yúhun tsutsuu. ³¹Tunga b'ahá kitsú Pablo nga kinchjako nda jun k'aku ko já juun:

—Tsa najmi k'úentu já xu'bi aya tsutsuu, jun najmi k'uankiu.

³²As'ai incha tsatekjá já juun n'úya xi tjít'a tsutsu ichíu. Incha kikjanítja'ba niu.

³³Nk'ie nga ja tínibá ma sen, Pablo b'a kitsúhu ngayjee jóo nga tjíhin nga incha kjine nichine. B'i kitsúhu:

—Ja tjínnuu jo tuntjái nd'ai nga 'yún tín'enkjíhuun tak'un ko nga tintsuba kjintío. Najmi tíchino niñu. ³⁴Tíbankihinu nga chinehenu ichí nd'ai. Kuasinkonuu tu xi k'uankihinu. At'aha ndaha nku ntsjaku najmi ndyja.

³⁵Nk'ie nga b'a kitsú Pablo, as'ai jakj'á nku ninkuan ko kitsjáha máb'achjíhi Ntiana nginkun ngayjee jóo. Tsakjánya ko kikjine. ³⁶As'ai kama 'yún tak'un ngayjee já xingisoo ko ta incha kikjine ninkuon.

³⁷Jo unchan ko cháte ko kan ún nku mahani ngayjei xi tintsabayai tsutsuu. ³⁸Nk'ie nga ja incha kikjine niñu, as'ai tu xi kama kijnaha tsutsuu incha kikjaníkj'ajin ntáchak'uun tuniñu xi y'a yóo.

B'i ts'ín tsakjan tsutsu xi tjíya Pablo

³⁹Nk'ie nga kama seen, najmi kamankjihin jóo má incha tsichu. Tunga kikiehé nku ante kixi má nga tjín tsumí ko incha kama mjehe nga ngjuaikoo tsutsuu yo, tsa tu ahá ni kuichúko. ⁴⁰Kui nga incha tsate'yúhun n'úya xi y'aha ra ni xi fáya'yúhun tsutsuu. Incha kikjanítjab'a niu ko kits'ín ndáhi ni xi bakú niyáha tsutsuu. As'ai

kingjénnk'a najyuhun tsutsuu xi basinya'yún ntjo tu xi ngjuaikoho ra ntjo ante kixiu. ⁴¹Tunga nkuhú ante má nga tjín tsumí tsichu yoo. Yo kisasínkjá'yún ankjín tsutsuu. Ndahachí najmi ta kama kits'inniyáha niu. As'ai t'éhen ntóo kikjexuba astun tsutsuu.

⁴²B'a incha kitsúhu xinkjín já juun nga incha ts'ínk'ien já nubayóo tu xi najmi incha kuankajin ntáha. ⁴³Tunga mjehé ra nda jun k'aku nga ts'ínk'anki Pablo, kui nga najmi kitsjántehe nga b'a incha ts'íhín jóo. Tu sa ní b'a kitsú nga tjun kjaníkj'ajin ntá yjoho xi mahá ntá tu xi kuichúhu ante kixiu, ⁴⁴ko nga já xingisoo ngjuaike yáte ko tsa t'íhá tsutsuu. B'a ts'ín incha tsichuhuni ante kixiu ko incha ts'ankiyjei.

B'i ts'ín kits'ín kjuankjún Pablo xjo Malta

28 Nk'ie nga tsitjujin ntái, kik'inyani nga Malta 'mi yo. ²Xuta xi tjín xjo xu'bi nda animahá ko nda kits'ínkjáinni. Incha kits'ín'yún nku nd'í chánka, at'ahá nch'án ko ts'í t'í'b'a kui nistjiun. ³J'áya Pablo chuba chikín ko y'éntujín nd'íu. As'ai tu tsitjuhú nku ye xi t'íbankahá nt'aihi nd'íu ko kikjinehe ntsja Pablo. ⁴Nk'ie nga kieke xuta xi tjín yo nga t'jenb'ankit'a ye ntsja Pablo, b'i ngján kinchjako xinkjín. B'i incha kitsú:

—Kjuaxi nk'ie nga animá ts'ínk'ien ndai. Ndaha tsa kuitjujin ntáchak'uun tunga Ntíaná najmi mjehe tsa k'uéjña t'ík'un sa.

⁵Tunga y'étsujnehé Pablo ye ajin nd'íu. Ndahachí najmi chumi nihi xi kamahá. ⁶Incha kikuyá xuto nga kujin Pablo ko a ra t'jen'yún kuayáha. Tunga b'ahá ts'ín j'aha chuba nga t'íncha kuya. Nk'ie nga incha kieke nga najmi chumi nihi xi kamahá, kits'ínk'óntjaiya kjuankjintak'uhun. B'a incha kitsú nga nku ntia Pablo.

⁷Tiña ante xu'bo t'jihin ni'ya nku nda xi 'mi Publio, xi nda títjuhun xjo Malta. Kui xi kits'ínkjáinni. Nda ts'ín kits'ínsinni jan nistjin t'jihin. ⁸Tunga kjiñña uhún na'mihi Publio. Ch'in t'ínchaha ko t'í'ahá. As'ai jas'en Pablo má kjiñña. Askahan nk'ie nga kinchjako Ntíaná, kingjénne ntsja ko kits'ínk'ihí. ⁹Nk'ie nga b'a kamoó, ta incha j'ai ya kj'ai xuta un xi tjín yo. Ta incha kama nk'ihí.

¹⁰Nkjin ni xi kitsjáni xuto, ko nk'ie nga kichjubé ngáhani kj'ai tsutsu ta kitsjáni ni xi machjén nga n'eé niyá.

B'i ts'ín tsichu Pablo nanki Roma

¹¹Nk'ie nga j'a jan sá, as'ai tsankinkoi nku tsutsu xi yo kits'ínk'ia nistjin chunch'óon. Alejandria nibaha yoo ko jít'a chjihí sénnistjihin ntia Castor ko Polux. ¹²Tsichii Siracusa ko jan nistjin ts'andayani yo. ¹³Nk'ie nga tsitjuí yo, tsankint'á tiñai nanki xi tjín yo ko tsichii nanki Regio. Nistjin xi ma ndyjuun kamanéi nku ntjo, ko nistjin xi ma joho tsichukoni tsutsuu nanki Puteoli. ¹⁴Yo kisakúni k'ua já nts'eé xi b'a

kitsúni nga kuintsubakoi nku tuntjái tjíhin. Nk'ie nga ja kamoó kin'ei niyá nga tsankiin nanki Roma.

¹⁵Já nts'eé xi tjíntu nanki Roma, nk'ie nga kint'é nga tsichii yo, as'ai incha j'aikj'á niyáni má nga 'mi Natsin Apio ko má nga 'mi Jan Ni'ya, yo má n'ekj'a nistjen. Nk'ie nga kieke Pablo jóo, kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná ko tsjo kik'iehe animaha. ¹⁶Nk'ie nga tsitjas'ein nanki Roma, kik'aíntehe Pablo nga t'axín k'úéjña ko nku nda jun kikunntáha.

B'i ts'ín y'énijmíhi Pablo xuta judio xi tjin Roma

¹⁷Nk'ie nga j'a jan nistjin, as'ai Pablo kinchja njakúhu já k'akúhu xuta xi ntje judio tjeheñ ra xi tjin yo. Nk'ie nga kama ñja jóo, as'ai b'a kitsúhu:

—Jun já nts'e, najmi chumi nihi xi kits'ihin xutaná ko ta ndaha najmi ngji kontraha sin chá xi kits'ínkjas'enná ntje cháná. Tunga xuta xi tjíntuhú Jerusalem kits'ínkjas'ennijéna aya ntsja já Roma. ¹⁸Kingjásjaiyana ko kama mjehe nga ts'ín ndáina, at'aha najmi chumi nihi xi kits'ian xi tjeheñ ra ngabaya. ¹⁹Tunga najmi kits'ín yuhú já judio xi tibat'éjéna. Kui nga tsankihina nga nginkun ndatítjun k'aku Cesar n'ekokjuahana, ndaha tsa najmi tjin ni xi kuatéjénehena xutaná. ²⁰Kui kjuaha nga kinchjahanuu. Mjena skuenuu ko xinyanuu nga t'ínkjá'yúnna n'úkicha i tu ngat'aha nga t'ikuyáha ni xi t'ichuyáa ngayjeé ñá xi xuta Israel.

²¹As'ai b'i incha kitsú jóo:

—Ndaha nku xujun xi nibaha ante Judea xi t'ínchjanijmíyaha ri najmi j'aini, ko ta ndaha já nts'eé xi incha nibáha ján najmi chumi ni ch'onk'uhun xi kinchja ngat'a ts'i. ²²Tunga mjehéni kuasinñjúi xi nkú ts'ín n'enkjínk'uin, at'aha yai nga tu má antehé ni najmi nda t'ichubanijmíyaha xuta xi yjankihi én xi t'ib'enijmí.

²³Kui nga incha y'éhe ra nku nistjin nga Pablo kuakúya ko nkjin nkjún xuta incha j'ai kui nistjiun ni'yaha. Nku nistjin kik'aha Pablo nga y'éjña chji ko kitsúya nkú ts'ín batéxuma Ntíaná. Kits'ínchjén xujun kjuatéxumaha Moise ko xujuhun já profeta nga y'éjña chjiji xuta yáha Jesu. ²⁴As'ai tjin xi kits'ínkjáíhin ni xi kitsú Pablo ko tjin xi najmi kis'ejihin.

²⁵Najmi tsichu ma nkuko xinkjín. Nk'ie nga incha kik'atuts'ihin nga incha ngji ni'yaha, b'i kitsú Pablo:

—Kjuaxi ni xi kitsúhu Espiritu Santo ntje chánuu nga kits'ínkinchja nda profeta Isaiá. B'i kitsú:

²⁶T'ihinseihí naxinantá xu'bo ko b'a t'ihin:

'Yún kuasinñju tunga najmi kamankjihínnuu,
ko 'yún chasoo tunga najmi chanú.

²⁷At'aha ja kama ndjá animaha xuta xu'bi,

kits'ín staya yjohō kō kik'íéchja tunkun,
 tū xi najmi skuēhe kō najmi kuint'éhe,
 kō najmi kamankjihin ra,

tsa ts'íink'óntjaiya animaha kō nga an ts'innkíhi.

²⁸ Kui nga tǐhín nga chahanu nd'ai nga Ntíaná ts'íinkjihí
 ra naxinantá xi tǐn asuntei éen xi ts'íink'ankihí. Kuihí xutō xi
 kuasínñjuhu éen.

²⁹ Nk'ie nga b'a kitsú Pablo, 'yún incha kinchjatiko xinkjín já judio.
 As'ai incha ngji.

³⁰ Jo nú kamaha Pablo nga y'ejñaya ni'ya xi y'échjí sá.
 Kits'ínkjáihín ngayjee xi tsichusehe. ³¹ Y'énijmí xi nkú ts'ín batéxuma
 Ntíaná kō tsakúya nga Jesucristo xi Ndá Ntíaná. Kinchja chji chji kō
 najmi ch'a xi y'échjahā nga b'a kits'ín.